

VAKUUTUSOSAKEYHTIÖ SAMPO

VUOSIKERTOMUS 1996

YHTIÖKOKOUS

Vakuutusosakeyhtiö Sammon varsinainen yhtiökokous pidetään yhtiön pääkonttorissa Turussa, osoite Puutarhakatu 1, keskiviikkona huhtikuun 16. päivänä 1997 kello 14.00.

OSINGON MAKSU

Sammon hallitus on esittänyt, että tilikaudelta maksetaan osinkoa 6,00 markkaa osaketta kohti. Osinkoon sovelletaan yhtiöveron hyvitysjärjestelmää. Suomessa verovelvollisen osingonsaajan veronalaiseksi pääomatuloksi katsotaan yhtiöltä saadun osingon lisäksi osingonsaajan hyväksi luettava yhtiöveron hyvityksen määrä, jonka suuruus on 7/18 osingon määrästä eli 2,33 markkaa osaketta kohti. Osingonsaajalla on yhtiöltä saamansa osingon perusteella omassa verotuksessaan oikeus vastaavaan yhtiöveron hyvitykseen.

Mikäli yhtiökokous hyväksyy hallituksen esityksen osingonjaosta, vuodelta 1996 maksettavan osingon kokonaismäärä on 91 200 000 markkaa.

Osinko on nostettavissa 18.4.1997 alkaen osakekirjan osakelippua nro 9 vastaan Merita Pankki Oy:n, osuuspankki-en, Okopankki Oy:n ja Postipankki Oy:n kotimaan kontto-reissa sekä postitoimipaikoissa.

SAMPO-RYHMÄN VUOSIKERTOMUKSET

Vakuutusosakeyhtiö Sampo julkaisee vuosikertomuksensa suomen-, ruotsin- ja englanninkielisinä. Kertomukset ilmestyvät huhtikuussa ja ne sisältävät myös yhteenvedot konserni-yhtiöistä sekä Keskinäisestä Vakuutusyhtiöstä Kalevasta ja Vakuutusosakeyhtiö Eläke-Sammosta

Muut Sampo-ryhmän vuosikertomukset:

Teollisuusvakuutus Oy

- suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi

Sampo Industrial Insurance N.V.

- englanniksi

Suomen Vakuutus Osakeyhtiö

- suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi

Vakuutusosakeyhtiö ST International

- englanniksi

Jälleenvakuutusosakeyhtiö Patria

- englanniksi

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva

- suomeksi ja ruotsiksi

Vakuutusosakeyhtiö Eläke-Sampo

- suomeksi ja ruotsiksi

OSAVUOSIKATSAUS 1997

Vakuutusosakeyhtiö Sampo julkaisee vuoden 1997 aikana yhden osavuosisikatsauksen ajanjaksolta 1.1.–30.6.1997.

Se ilmestyy 26. päivänä elokuuta 1997 suomen-, ruotsin- ja englanninkielisenä.

Avaintiedot Sampo-konsernista	1
Pääjohtajan katsaus	2–3

TILINPÄÄTÖS

Vakuutusosakeyhtiö Sammon toimintakertomus	4
Konsernituloslaskelma	14
Konsernitase	16
Emoyhtiön tuloslaskelma	18
Emoyhtiön tase	20
Liikepääomavirtalaskelma	22

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	23–25
Tunnuslukujen laskentakaavat	26
Sampo-konsernin tunnusluvut	27
Erittelyt	28–51

Tilintarkastuskertomus	52
Hallintoneuvoston lausunto	52

Vakuutusyhtiön tilinpäätöksen erityispiirteitä	53
Hallintoneuvosto	54
Hallitus ja tilintarkastajat	55

SAMPO-RYHMÄ

Sampo-ryhmän rakenne	57
Avaintiedot Sampo-ryhmästä	58
Sampo-ryhmän tärkeimmät keskinäiset omistukset	59

Yksityisasiakkaat	60–61
Yrityisasiakkaat	62–63
Suuriasiakkaat	64–67
Ulkomaisen jälleenvakuutuksen alasajo	68–69
Sijoitustoiminta	70–71
Sammon henkivakuutus	72–75
Lakisääteinen työeläkevakuutus	76–77

Sampo-ryhmän johto	78
Sijoitusanalyysijä	79

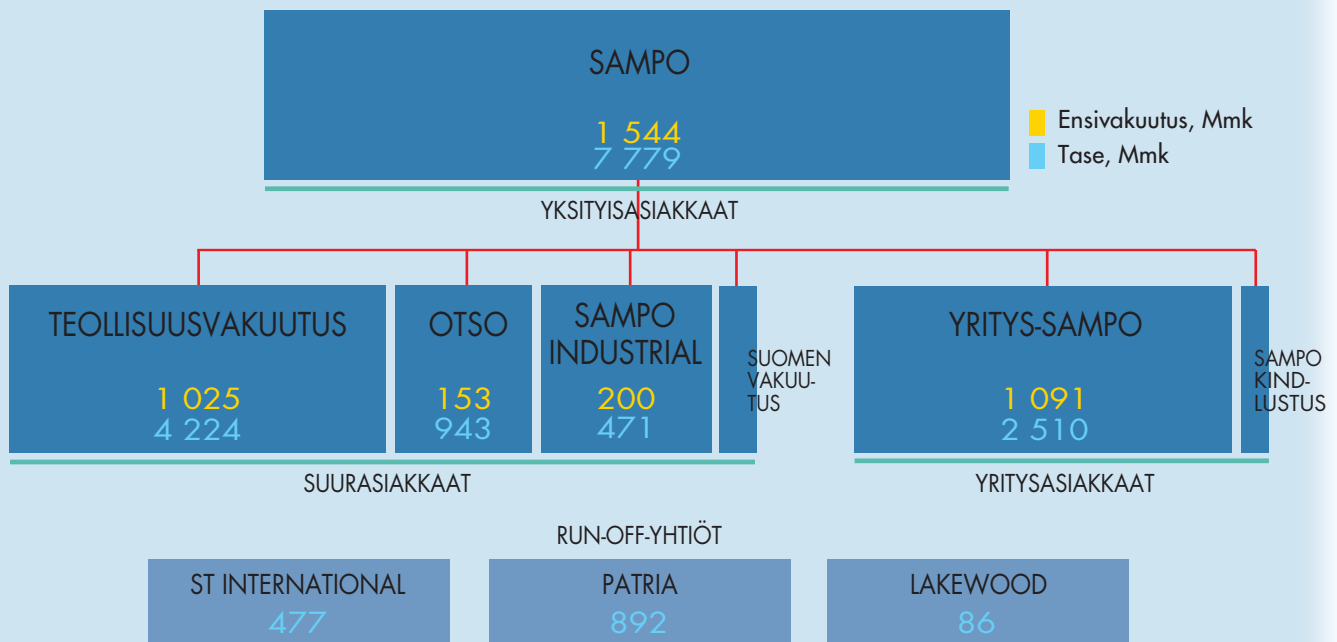
Sampo-ryhmän toimipaikat	80
--------------------------	----

Sivut 4–52 sisältävät tilinpäätöksen esitettyinä tuhansina markkoina. Virallinen tilinpäätös on nähtävissä Sammon pääkonttorissa Turussa, Yliopistonkatu 27.

AVAINTIEDOT SAMPO-KONSERNISTA

Mmk	1996	1995	Muutos-%
Liikevaihto	6 182	5 896	4,8
Kokonaisvakuutusmaksutulo	4 495	4 219	6,5
Korvauskulut	-3 523	-3 310	6,5
Sijoitustoiminnan nettotuotto	1 159	708	63,8
Liikekulut	-844	-741	13,9
Liikevoitto	619	319	94,1
Vastuvelka, netto	10 662	9 973	6,9
Taseen loppusumma	16 128	15 205	6,1
Yhdistetty kulusuhde	113,1	109,1	
Vakavaraisuuspääoma	7 888	6 319	24,8
Vastuunkantokyky, %	204,3	170,2	
Osakekohtainen tulos, mk	16,91	11,84	42,8
Osakekohtainen substanssi, mk	478,99	392,06	22,2
Osakkeen viimeinen kaupantekokurssi, mk	363	233	55,8
Henkilöstö keskimäärin	3 113	3 023	3,0

Sampo-konsernin pää rakenne maksutulon mukaan

PÄÄJOHTAJAN KATSAUS

Sammon toimintaympäristö muuttui kertomusvuonna pääosin myönteiseen suuntaan. Kansantuotteen kasvu kiihtyi loppuvuotta kohden. Yleinen optimismi vilkastutti mm. auto- ja asunto-kauppaa.

Sen sijaan työttömien määrän pysyminen suurena oli pettymys, mikä heijastui valtion menotalouteen. Kuluneet kaksi vuotta ovat osoittaneet, että kasvu tai korkeasuhdanne eivät ratkaise työttömyys- eikä valtiontalouden alijäämäängelmia.

Julkisen talouden rakenteiden korjaus on vielä edessäpäin. Kipeidenkin uudistusten tekeminen olisi helpompaa hyvän kasvun kuin taantumien olosuhteissa. Lisäksi julkisen talouden rakenneongelmat saattavat hoitamattomina kärjistyä Euroopan rahaliiton kolmannen vaiheen toteuttua.

Hyvä talouskasvu ja korkea työttömyysaste -yhdistelmä näkyi vahinkovakuutusmarkkinoiden maksutulossa. Normaalista vahinkovakuuttaminen seuraa tarkasti kansantalouden kehitystä. Maksutulo kasvoi kertomusvuonnakin, mutta oletettua vähemmän.

Henkivakuutussäästäminen sen sijaan kasvoi voimakkaasti kolmantena vuonna peräkkäin. Kehitys on osa Suomen säästö- ja sijoitusmarkkinoiden uudelleenmuotoutumista. Henkivakuutussäästämisestä on tulossa myös Suomessa keskeinen pitkäaikaisäästämisen muoto ja omaehtoinen osa sosiaaliturvaa.

Henkivakuuttamisen lähtötaso oli Suomessa hyvin matala. Kolme vuotta sitten suomalaisten henkivakuutusyhtiöiden maksutulo oli vain neljännes vahinkoyhtiöiden maksutulosta. Kertomusvuonna henkivakuutuksen maksutulo ylitti Suomessa ensimmäisen kerran vahinkovakuutuksen maksutulon.

Liikevoitto kaksinkertaistui

Sampo-konsernin liikevoitto lähes kaksinkertaistui edellisvuodesta 619 miljoonaan markkaan. Konsernin vakavaraisuus vahvistui edelleen ja oli erinomainen.

Tuloseristä sijoitustoiminta kehittyi erittäin hyvin, mutta vakuutustekninen tulos ei ollut tyydyttävä. Eräiden massa-

tuotteiden kuten moottoriajoneuvonvakuutuksen tulosta rasitti vahinkokehityksestä jälkeenyäännyt hinnoittelu, jota korjattiin uudella maksujärjestelmällä. Uudistus astui voimaan vuoden 1997 alussa.

Sijoitustoiminnan tuottojen kasvuun vaikutti ensisijaisesti pörssi-osakkeiden tuntuva kurssinousu. Myös kiinteistöjen tuotto-taso ja vuokrausaste kehittyivät myönteisesti.

Vuoden keskeisin ja pitkävaikutteisista tapahtumista Sampo-konsernissa oli henkivakuutustoiminnan rakennejärjestely. Sammon tytäryhtiö Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo aloitti vuoden 1997 alussa kaikkien keskeisten henkivakuutuslaitosten uusmyynnin. Kaleva luovutti liiketoimintasiirtona uuteen yhtiöön eläkevakuutus-kantansa ja Teollisuusvakuutus henkiläl-leenvakuutuslaitoksensa. Kaleva jatkaa Sampo-ryhmän toisena henkivakuutusyhtiönä keskittyen keskinäiselle yhtiölle sopivaan ryhmähenkivakuuttamiseen.

Henki-Sampo on Suomen ensimmäinen henkivakuutusyhtiö, joka on suoraan vakavaraisen vahinkovakuutusyhtiön tytäryhtiö. Turvallisella omistuspohjalla on suotuisa merkitys Suomen vakavaraisuutta korostavilla henkivakuutusmarkkinoilla. Voimakkaan kasvun vaatima oman pääoman lisääminen on myös joustavampaa omaan tytäryhtiöön kuin keskinäisen yhtiön takuupääomaan. Henkivakuutuksen kovan kasvuvauhdin ennakoidaan jatkuvan pitkälle ensi vuosituonnille.

Osakkeella ennätysvaihto

Sammon osakkeen kurssi nousi kertomusvuonna 56 prosenttia 363 markkaan. Kurssinousu kiihtyi kertomusvuoden kesäkuussa, jolloin julkistettiin henkivakuutuksen rakennejärjestely. Kurssikehitys on jatkunut positiivisena myös vuoden 1997 alku-kuukausina.

Sammon osakkeen vaihto Helsingin Arvopaperipörssissä oli 43 prosenttia koko osakemäärästä. Osakkeen likviditeetti on siten olennaisesti parantunut, mikä onkin ollut yhtiön tavoitteena. Vaihdon lisäämiseen tähtää myös osakkeen nimellisarvon muutos eli splittaus. Hallituksen yhtiö-

kokoukselle tekemän ehdotuksen mukaan kustakin vanhasta osakkeesta muodostetaan neljä uutta osaketta. Splittaus toteutetaan ehdotuksen mukaan syksyllä 1997.

Osakerekisterissä on 275 000 osakasta. Todellinen luku on kuitenkin tätä olennaisesti pienempi, sillä osakkeita ostaneet ulkomaiset sijoittajat eivät normaalisti rekisteröi omistuksiaan. Omistajamäärä tarkentuu vuoden 1997 syksyllä, jolloin Sammon osake liitetään arvo-osuusjärjestelmään.

Sammon strategia uusittiin

Sampo-ryhmän mission eli toiminta-ajatuksen ydin liittyy taloudelliseen turvallisuuteen ja hyvinvointiin. Perinteinen liiketoimintamme on ollutkin taloudellisen turvallisuuden tuottamista, mutta yhä enemmän rinnalle tulevat elämisen laatua tukevat ratkaisut kuten säästäminen ja sijoittaminen.

Jotkut vakuutusalan kehitykseen vaikuttavat muutokset ovat jo nyt tunnistettavissa. Tällaisia ovat mm. väestön ikärakenteen kehitys ja koko läntistä Eurooppaa koskettava sosiaaliturvajärjestelmien uudistamistarve. Selkeät vaikutuksensa vakuutusalaan on myös tietotekniikan valtavalla kehitysvauhdilla, korkealla työttömyysasteella ja ihmisten muuttuvilla arvokäsityksillä.

Kansallisten valuuttojen korvautuminen eurolla pienentää edelleen kansallisten valtioiden rajojen merkitystä EU-alueella. Vakuutus- ja pankkitoiminta lähenevät toisiaan finanssipalveluiden monipuolisuudessa ja henkivakuutuksen merkityksen voimistuessa.

Eräisiin kehityspiirteisiin Sampo on jo reagoinut. Sampo 2000-kehityshanke ja Henki-Sammon perustaminen vastaavat molemmat toimintaympäristön muutok-

siin, jotka ovat jo alkaneet ja tulevat nopeutamaan lähivuosina.

Sampo säilyy laajan asiakaskunnan ryhmittymänä, jonka keskeisenä painopistealueena on henkilövakuutuksen kasvuedellytysten turvaaminen. Pitkällä aikavälillä ulotamme toimintamme uusille markkina- ja riskialueille kuten ympäristö- ja sairausriskeihin. Asiakkaittemme hyvinvointiin kuuluvat myös sijoittamiseen ja säästämiseen läheisesti liittyvät finanssipalvelut.

Sammon osakkeesta tehdään sijoittajien kannalta kansainvälisesti vertailun kilpailukykyinen sijoituskohte, joka tarjoaa hyvän osingon ja mahdollisuuden

arvonnousuun. Osakkeen likvidisyys on myös tärkeä. Näihin tavoitteisiin pyritään kehittämällä Sammon tuloksenteokkyä vahinkovakuutustoiminnassa, kehittämällä voimakkaasti henkivakuutustoimintaa ja nostamalla sijoitusten tuottotasoa.

Varaudumme strategiassamme lakisäateisen tapaturmavakuutuksen aseman muuttamiseen. Se avataan ulkomaiselle kilpailulle vuoden 1999 alussa. Yhtiöiden, jotka aikovat tarjota asiakkaille tätä lakisäateistä vakuutuslajia, pitää kuitenkin osallistua yhteistakuun rahoittamiseen. Kertomusvuonna päästiin Suomessa yhteisymmärryksen yhteistakuun ulottamisesta myös lakisäateiseen vahinkovakuuttami-

seen. Aiemmin yhteistakuu oli koskenut vain lakisäateistä työeläkevakuutusta.

Neljä keskeistä arvoa

Jatkuva muutos on ankkuroitava vakuutustoiminnan tapaisessa liiketoiminnassa johonkin pysyvään. Sammon henkilöstölle uudeksi ankkuriksi on määritelty arvot, jotka on tiivistetty neljään keskeiseen arvoon: yhteistoiminta, ammatillinen pätevyys, yrittäjäisyys ja ihmis-keskeisyys.

Yhteistoiminnalla on korostunut merkitys asiakaskeskeisesti segmentoituneessa ryhmässä. Ammatillinen pätevyys korostuu voimakkaan muutoksen oloissa. Yrittäjähenkisyys kuvaa aktiivista uudistumista ja tuloksellisuutta. Ihmiskeskeisyys on luonnollinen arvo palveluyritykselle, joka joutuu syvästi paneutumaan asiakkaiden ongelmiin.

Henkilöstölle on strategiasakin säilytetty vaativa tehtävä. Uskon, että Sampo-ryhmän henkilöstö suoriutuu siitä yhtä hyvin kuin kuluneidenkin vuosien muutoksista. Esitän parhaat kiitokseni koko henkilöstölle uutterasta työstä kuluneen vuoden aikana.

Kiitän hyvästä yhteistyöstä asiakkaitamme. Tavoitteenamme on pysyä tulevaisuudessakin eturivissä kehittämässä toimintaamme jo ennen toimintaympäristön muutoksia.

Olemme kehittäneet Sampo myös sijoituskohteena ja jatkamme samalla linjalla. Haluan kiittää osakkeenomistajiamme luottamuksesta.

Maaliskuussa 1997

Jouko K. Leskinen

VAKUUTUSOSAKEYHTIÖ SAMMON TOIMINTAKERTOMUS

*Sammon hallitus.
Vasemmalta Georg Ehrnrooth,
Thor Björn Lundqvist, Ari Heiniö,
Jukka Härmälä, puheenjohtaja,
Kari O. Sohlberg, varapuheenjohtaja,
Jouko K. Leskinen ja
Vesa Vainio.*

KONSERNIN TULOS

Konsernin vakaa ja myönteinen tuloskehitys jatkui edelleen. Liikevoitto lähes kaksinkertaistui 619 miljoonaan markkaan (319 Mmk vuonna 1995) ja osakekohtainen tulos nousi 16,91 markkaan (11,84 mk). Tilikauden tuloskehitys ja muu toiminta vastaavat niitä odotuksia, joita osavuosi-katsauksessa on esitetty.

Konsernin ensivakuutusmaksutulo kasvoi 8,3 prosenttia ja ennakkotietojen mukaan kotimainen markkinaosuus kasvoi hieman ja oli 35,5 prosenttia (35,4 %).

Konserniyhtiöiden valuuttapositiot ovat keskimäärin tasapainossa. Tämän vuoksi valuuttakurssien vaikutukset, lähin-

nä dollarin ja punnan vahvistuminen, heijastuivat konsernin tulokseen kaksijakoisesti. Sijoitustoiminnan tuottoihin kirjattiin nettona 94 miljoonan markan kurssivoitot (-120 Mmk). Vastaavasti kurssimuutosten vuoksi korvauskulut kasvoivat 108 miljoonaa markkaa (-97 Mmk).

Konsernin liikekulut olivat 844 miljoonaa markkaa (741 Mmk). Liikekuluja kasvattivat etenkin Sampo Industrial Insurancen mukaantulo konserniin sekä jälleen vakuuttajien palkkiorakenteen muutokset, joiden yhteisvaikutus oli yli 60 miljoonaa markkaa. Liikekulusuhde oli 21,9 prosenttia (20,0 %). Vahinko- ja liikekulusuhteesta koostuva yhdistetty kulusuhde nousi 113,1 prosenttiin (109,1 %).

Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta heikkeni -505 miljoonaan markkaan (-338 Mmk).

Sijoitustoiminnan tulos kehittyi suotuisasti erityisesti osakekurssien nousun vuoksi. Sijoitustoiminnan nettotuotto kasvoi 63,8 prosenttia ja oli 1 159 miljoonaa markkaa (708 Mmk).

Konsernin tilikauden verot olivat 111 miljoonaa markkaa.

KONSERNIN VAKAVARAISUUS

Konsernin vakavaraisuus vahvistui. Vakavaraisuutta osoittava vastuunkantokyky parani 204,3 prosenttiin (170,2 %).

Vakavaraisuuspääoma oli 7 888 miljoonaa markkaa (6 319 Mmk) ja vakavaraisuuspääoma suhteessa vastuovelkaan 84,8 prosenttia (71,3 %). Arvostuserot kasvoivat 1 126 miljoonaa markkaa ja tasoitusmäärä karttui 252 miljoonalla markkalla.

Myös osakekohtainen substanssiarvo parani lähinnä kasvaneiden arvostuserojen ansiosta 479 markkaan (392 mk).

EMOYHTIÖN TULOS JA VAKAVARAISUUS

Emoyhtiö Sammon voitto tilikaudelta oli 179 miljoonaa markkaa (10 Mmk). Tuloksen huomattavaan paranemiseen vaikutti-

Taulukko 1. Konsernin tulosanalyysi

Mmk	1996	1995
Vakuutusmaksutuotot	3 861,6	3 713,3
Korvauskulut	-3 523,2	-3 309,7
Liikekulut	-843,9	-741,1
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	-505,4	-337,6
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut	1 159,1	710,9
Muut tuotot ja kulut	-60,8	-70,4
Osuus osakkuusyriytysten voitoista	26,1	15,8
Liikevoitto	618,9	318,8
Tasoitusmäärän muutos	-252,1	-44,9
Sijoitusten arvonorotukset ja niiden oikaisut	-0,1	-3,1
Voitto ennen satunnaisia eriä, varauksia ja veroja	366,7	270,7
Satunnaiset tuotot	3,0	507,5
Satunnaiset kulut	-4,5	-544,5
Voitto ennen varauksia ja veroja	365,2	233,7

Taulukko 2. Konsernin vakavaraisuus

Mmk	1996	1995
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon jälkeen	3 479,5	3 299,3
Sijoitusten arvostuserot	3 709,9	2 583,9
/./ Aineettomat hyödykkeet	-666,1	-677,0
Toimintapääoma	6 523,3	5 206,3
Tasoitusmäärä	1 362,4	1 110,2
Vähemmistöosuus	2,2	2,3
Vakavaraisuuspääoma	7 887,9	6 318,8

vat ensisijaisesti kasvanut sijoitustoiminnan nettotuotto ja myönteisesti kehittyneet vahinkosuhteet.

Emoyhtiön ensivakuutusmaksutulo oli 1 544 miljoonaa markkaa (1 085 Mmk) ja maksetut korvaukset 1 350 miljoonaa markkaa (983 Mmk). Vertailukelpoisuutta edelliseen vuoteen vaikeuttaa Vahinkovakuutusosakeyhtiö Kansan sulautuminen emoyhtiönsä Sampoon 31.12.1995. Koko vakuutusliikkeen vahinkosuhteet olivat 83,3 prosenttia (85,6 %). Emoyhtiön liikekulut olivat 429 miljoonaa markkaa (301 Mmk) ja yhdistetty kulusuhde 111,9 prosenttia (114,4 %). Sijoitustoiminnan nettotuotto kasvoi 502 miljoonaa markkaan (217 Mmk).

Emoyhtiön vakavaraisuus vahvistui edelleen ja vakavaraisuuspääoma oli 6 963 miljoonaa markkaa (5 491 Mmk).

KONSERNIN VAKUUTUSTOIMINTA

Ensivakuutus

Konsernin kokonaisvakuutusmaksutulo oli 4 495 miljoonaa markkaa, josta ensivakuutuksen osuus oli 4 049 miljoonaa markkaa. Kotimaisen ensivakuutusmaksutulon kasvu oli 2,8 prosenttia.

Uusien konserniyhtiöiden Sampo Industrial Insurancen ja Sampo Kindlustuksen myötä konserniin tuli ulkomaista ensivakuutusta 207 miljoonaa markkaa.

Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista pienivät lähes 10 miljoonaa markkaa ja olivat 26 miljoonaa markkaa. Luottotappioiden osuus ensivakuutusmaksutulosta jäi alle yhden prosentin.

Konsernin merkittävimmät vakuutusluokkaryhmät olivat maksutulolla mitattuna palo- ja muu omaisuusvahinko, 1 120 miljoonaa markkaa, lakisääteinen tapaturma, 912 miljoonaa markkaa ja moottoriajoneuvonvastuu, 546 miljoonaa markkaa.

Ensivakuutuksen korvauskulut ennen jälleenvakuuttajien osuutta kasvoivat 137 miljoonaa markkaa 3 375 miljoonaa markkaan. Koko ensivakuutuksen kannatta-

vuus parani ja yhdistetty kulusuhde oli 107,4 prosenttia (110,2 %). Suurista vakuutusluokkaryhmistä lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuus parani. Palo- ja muun omaisuusvahinkovakuutuksen kannattavuus huononi.

Aktiivinen jälleenvakuutus

Konsernin jälleenvakuutusmaksutulo oli 446 miljoonaa markkaa (480 Mmk), joka kertyi kotimaisesta liikkeestä, rajoitetusti ulkomaisesta valinnaisesta omaisuusvakuutuksesta, henkiläjälleenvakuutuksesta sekä vastavaroisuuteen perustuvasta liikkeestä. Maksutulon pieneneminen johtui pääasiassa Sampo Industrialista tulevan jälleenvakuutusmaksutulon eliminoitumisesta konsernissa kertomusvuonna.

Välimesoikeudessa ratkaistiin Eläketurvakeskuksen kanssa solmittua luottojälleenvakuutusta koskeva kiista, jonka jälleenvakuuttajat voittivat. Sampo-konsernissa voitiin päätöksen jälkeen purkaa korvausvastuuseen tehtyjä varauksia yhteensä 43 miljoonaa markkaa. Tämä paransi tasoittamatonta vakuusteknistä katetta, mutta katteen lisäys siirtyi lähes kokonaan tasoitusmäärään. Näin ollen tällä ei ollut merkittävää vaikutusta kertomusvuoden tulokseen.

Run-off-toiminta

Konsernin jälleenvakuutusyhtiöt ST International, Patria ja Lontoossa toimiva Lakewood jatkoivat ulkomaisen jälleenvakuutuskannan alasajoa. Vastuuvetka pysyi vaihtuvien valuuttakursseihin laskettuna lähes ennallaan 1 622 miljoonassa markassa (1 656 Mmk). Kiintein kurssein laskettuna vastuuvetka olisi pienentynyt 149 miljoonaa markkaa. Kotimaisten yhtiöiden aktiivisten sopimusten lukumäärä oli 3 992 (5 000).

Vanhan jälleenvakuutuskannan konsernille tuottama vakuustekninen kate oli -230 miljoonaa markkaa ja kokonaistulos -58 miljoonaa markkaa.

Patrialla on jäljellä 59 miljoonaa markkaa Teollisuusvakuutuksen myöntämää stop loss -jälleenvakuutusosuutta.

SIJOITUSTOIMINTA

Konsernin sijoitustoiminnan nettotuotto nousi 1 159 miljoonaa markkaan (708 Mmk). Suorista tuotoista, 883 miljoonaa markkaa netto, erityisesti osinkotuotot kasvoivat merkittävästi kotimaisten pörssiyhtiöiden parantuneiden tulosten ansiosta. Osinkotuotot yhtiöveron hyvityksineen olivat 211 miljoonaa markkaa (138 Mmk). Korkotuotot, 369 miljoonaa markkaa netto, pysyivät lähes edellisen vuoden tasolla.

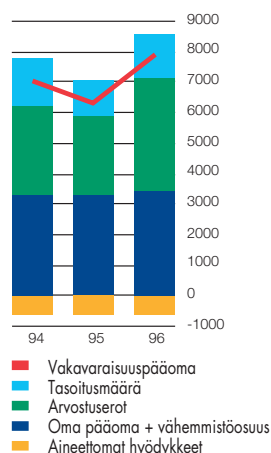
Kiinteistöjen nettotuotto parani 110 miljoonaa markkaan (82 Mmk) vuokratason ja käyttöasteen nousun myötä. Laskennallinen rakennettujen kiinteistöjen tuotto oli 6 prosenttia ja tyhjien tilojen osuus alle 5 prosenttia. Konsernin kiinteistöjen ylläpitotehtävät siirrettiin 1.1.1997 Kiinteistövarma Oy:lle, jonka tavoitteena on ylläpitotoimintojen laadullinen kehittäminen sekä kustannustehokkuuden parantaminen.

Merkittävimmin sijoitustoiminnan tulosta paransivat palautuneet arvonalennukset, joita tuloutui 226 miljoonaa markkaa (8 Mmk) lähinnä Meritan, Tamron ja Askon osakkeista. Myyntivoittoa realisoitui 376 miljoonaa markkaa netto (629 Mmk) erityisesti Nokian, UPM-Kymmenen, Askon ja Länsivoiman osakkeilla tehdyistä kaupoista. Kiinteistöjen myynneistä kertyi myyntivoittoa 48 miljoonaa markkaa. Valuuttakursivoittoa tuloutui sijoitustoiminnasta nettomääräisesti 94 miljoonaa markkaa (-120 Mmk) pääosin USA:n dollarin vahvistumisen vuoksi. Niistä 59 miljoonaa markkaa kirjautui run-off-yhtiöiden sijoitussalkkuihin.

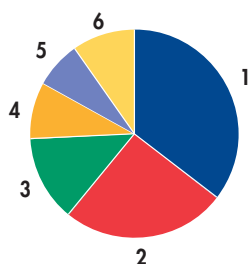
Arvonalennukset jäivät selvästi edellisvuotta pienemmiksi ja olivat 101 miljoonaa markkaa (340 Mmk). Tulosvaikutteisia arvonalennuksia tehtiin arvopapereista 55 miljoonaa markkaa ja kiinteistöistä 46 miljoonaa markkaa. Kiinteistöjen käypä arvo aleni yhteensä 320 miljoonaa markkaa.

Sijoitusten käypä arvo 31.12.1996 oli 16,8 miljardia markkaa, josta korkosijoitusten osuus oli 33,3 prosenttia, osake-

Vakavaraisuuspääoma, Mmk

Kotimaisen vahinkoensivakuutuksen markkinaosuudet 1996*

1	Sampo-konserni	35,5 %
2	Pohjola	25,3 %
3	Tapiola	13,3 %
4	Yrittäjien Fennia	9,0 %
5	Läshivakuuttajat	7,3 %
6	Muut	9,6 %

* Ennakkotieto, poislukien pankkien ja Garantian luottovakuutus

sijoitusten 42,7 prosenttia ja kiinteistö-sijoitusten 24,0 prosenttia. Käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen välinen arvostusero kasvoi 3 710 miljoonaan markkaan (2 584 Mmk) lähinnä suomalaisosakkeiden markkina-arvojen noususta johtuen. Arvostuseroista 81 prosenttia oli osakesijoituksissa.

Uusien sijoitusten painopiste oli osakesijoituksissa, joita riski-tuottosuhteen parantamiseksi tehtiin enenevässä määrin myös ulkomaille. Ulkomaisia osakesijoi-

tuksia oli 4,1 prosenttia osakesalkusta. Suurimmat kotimaiset osakeostot kohdistuivat Valmetin, Nokian, Kemiran ja Enson osakkeisiin. Kiinteistösijoitusten osuus sijoituksista pieneni. Kaikki konsernin kokonaan omistamat aravakiinteistöt myytiin Sato-Yhtymä Oy:lle, jonka omistajaksi Sampo-konserni tuli. Uusista rakennushankkeista merkittävin oli Sinebrychoff-projektin käynnistäminen Bulevardilla Helsingissä.

Taulukko 3. Konsernin sijoitustoiminnan tuotot ja kulut

Mmk	1996	1995
Korkotuotot	402,7	473,2
Osinkotuotot	211,2	137,7
Kiinteistöjen tuotot	230,8	220,7
Muut suorat tuotot	38,0	34,7
Suorat tuotot	882,7	866,4
Myyntivoitot	381,0	698,9
Palautuneet arvonalennukset	225,7	8,0
Kurssivoitot	209,6	64,5
Satunnaiset tuotot	816,2	771,4
TUOTOT YHTEENSÄ	1 698,9	1 637,7
Korkokulut	33,4	62,0
Kiinteistöjen kulut	121,2	138,4
Sijoitustoiminnan liikekulut ja poistot	23,8	24,0
Rakennusten suunnitelman mukaiset poistot	75,7	75,0
Muut suorat kulut	64,4	33,2
Suorat kulut	318,4	332,7
Myyntitappiot	4,7	70,1
Arvonalennukset	101,1	339,7
Kurssitappiot	115,6	184,3
Satunnaiset kulut	221,4	594,1
KULUT YHTEENSÄ	539,9	926,8
Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu	-0,1	-3,1
Sijoitustoiminnan nettotuotto	1 159,0	707,8

Taulukko 4. Konsernin sijoitukset

Mmk	1996	1995
Rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	4 381,9	4 094,5
Velkakirjasaamiset	660,2	821,8
Osakkeet ja osuudet	4 150,3	3 294,1
Kiinteistösijoitukset	3 469,3	3 600,0
Jälleenvakuutustalletesaamiset	390,4	316,3
Kirja-arvo yhteensä	13 052,2	12 126,7
Arvostuserot:		
Rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	151,6	100,4
Osakkeet ja osuudet	3 011,1	1 714,7
Kiinteistösijoitukset	547,2	736,1
Jälleenvakuutustalletesaamiset	0,0	32,8
Arvostuserot yhteensä	3 709,9	2 584,0

SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

Satunnaisiin tuottoihin on kirjattu 3 miljoonaa markkaa lunastamatta jääneitä, lain-säädännön mukaan nyt vanhentuneita Sammon osinkoja. Satunnaisissa kuluissa on Sampo Industrial Insurancen omistus-järjestelyihin liittyneitä kertaluonteisia kuluja 5 miljoonaa markkaa.

HENKILÖSTÖ

Konsernin palveluksessa oli vuonna 1996 keskimäärin 3 113 henkilöä (3 023). Kesken tilivuoden konserniin tulleen Sampo Industrial Insurancen henkilömäärä, keskimäärin 61 henkilöä, ei ole mukana vertailuvuoden luvussa.

Johdolle on Sampo-konsernissa käytössä tulospalkkausjärjestelmä. Henkilöstön kannustepalkkausta on kertomusvuonna kokeiltu lähes koko konsernissa ja sitä jatketaan saatujen myönteisten kokemusten perusteella.

Konsernin koko henkilöstön suoriteperusteiset palkat ja palkkiot olivat 541 627 402,52 markkaa, josta toimitusjohtajien, hallitusten ja hallintoneuvoston

jäsenten palkkojen ja palkkioiden osuus oli 9 777 114,92 markkaa. Johdon tulos-palkkioita maksettiin konsernissa 273 208,00 markkaa.

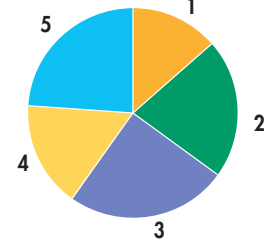
Emoyhtiö Sammon palveluksessa oli vuonna 1996 keskimäärin 1 963 henkilöä, joiden suoriteperusteiset palkat ja palkkiot olivat 319 000 531,08 markkaa. Tästä oli toimitusjohtajan, hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten palkkojen ja palkkioiden osuus 2 762 915,00 markkaa.

KONSERNIN RAKENNE

Sammon konsernitilinpäätökseen sisältyivät 31.12.1996 emoyhtiö Vakuutusosakeyhtiö Sammon lisäksi tytäryhtiöt Teollisuusvakuutus Oy, Vakuutusosakeyhtiö Yritys-Sampo, Keskeytysvakuutusosakeyhtiö Otso, Suomen Vakuutus Osakeyhtiö ja Sampo Holdings (UK) Limited kukin alankonserneineen sekä Vakuutusosakeyhtiö ST International, Riskienhallinta Oy ja 16 Sammon omistamaa asunto- ja kiinteistöyhtiötä sekä 8 osakkuusyhtiötä.

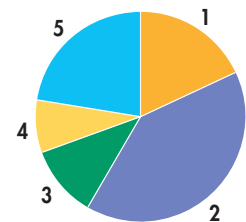
Teollisuusvakuutus ja Otso lunastivat maaliskuussa 1996 ruotsalaisen Trygg-Hansan 60 prosentin osuuden Alankomaissa,

Palveluvuosijakauma 31.12.1996 Sampo-konserni

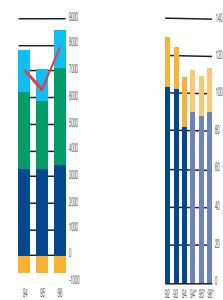
1	30 vuotta tai enemmän	13,5 %
2	20 – 29 vuotta	21,5 %
3	10 – 19 vuotta	24,8 %
4	6 – 9 vuotta	16,4 %
5	alle 6 vuotta	23,8 %

Koulutusjakauma 31.12.1996 Sampo-konserni

1	Korkeakoulu	18,1 %
2	Opisto	40,2 %
3	Ammatillinen koulu	11,0 %
4	Ylioppilas	8,1 %
5	Kansa-, keski-, peruskoulu	22,5 %

Yhdistetty kulusuhde, % (Combined Ratio)

Liikekulusuhde
Vahinkosuhte
* uuden laskentakäytännön mukaan

Englannissa ja Saksassa toimivasta Hansa Industrial Insurancesta 90 miljoonan markan kauppahintaan. Yhtiöstä tuli konserniyhtiö 1.4.1996, josta lähtien sen tiedot on yhdistelty konsernitilinpäätökseen. Tätä ennen sitä on käsitelty osakkuusyhtiönä, koska Teollisuusvakuutus omisti siitä 40 prosenttia. Omistusjärjestelyihin liittyen yhtiön osakepääomaa korotettiin marraskuussa 60 miljoonalla Alankomaiden guldenilla eli noin 161 miljoonalla markalla. Yhtiön nimi muutettiin kesäkuussa Sampo Industrial Insuranceksi.

Sammon tytäryhtiö Teollisuusvakuutus ja Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva perustivat uuden osakeyhtiömuotoisen henkivakuutusyhtiön Vakuutusosakeyhtiö

Henki-Sammon. Henki-Sampoon siirrettiin Kalevan eläkevakuutusliiketoiminta ja Teollisuusvakuutuksen henkijälleenvakuutusliiketoiminta kateomaisuuksineen siten, että luovutukset tulivat voimaan 1.1.1997. Uuden henkivakuutusyhtiön vakavaraisuuden kasvattamiseksi sen osakepääomaa korotettiin uusmerkinnällä, jossa Sampo merkitsi kaikki uudet osakkeet. Osakepääoman korotuksen jälkeen Sammon osuus Henki-Sammon osakepääomasta on 50,5 prosenttia, Teollisuusvakuutuksen 30 prosenttia ja Kalevan osuus 19,5 prosenttia.

Henki-Sammon toiminta käynnistyi 1.1.1997, jolloin yhtiö aloitti henki- ja eläkevakuutusten myynnin.

Sampo Kindlustus siirtyi kesäkuussa kokonaan Yritys-Sammon omistukseen.

Teollisuusvakuutus, Otso ja Yritys-Sampo aloittivat syksyllä ensivakuutus-toiminnan harjoittamisen Ruotsissa sijoitautumisosoikeuden perusteella. Yhtiöiden asiakkaita palvelee Ruotsissa Teollisuusvakuutuksen omistama asioimisto Sampo Industriförsäkring Ab.

Taulukko 5. Avaintiedot konserniyhtiöistä tilikaudelta 1996

Mmk	Sampo (emoyhtiö)	Yritys- Sampo	Teollisuus- vakuutus	Otso	Suomen Vakuutus
Ensivakuutusmaksutulo	1 544,0	1 091,0	1 024,5	153,1	29,8
Jälleenvakuutusmaksutulo	-5,1	29,6	457,8	107,3	2,6
Korvauskulut	-1 248,6	-1 006,1	-982,4	-86,0	1,1
Liikekulut	-429,4	-165,6	-200,7	-35,4	-1,0
Sijoitustoiminnan nettotuotto	502,5	198,0	392,9	139,7	21,6
Tilikauden voitto/tappio	179,2	46,2	130,3	80,3	10,8
Vastuuvelan määrä, netto	3 849,8	1 946,6	3 277,7	611,1	59,7
Taseen loppusumma	7 778,6	2 509,7	4 224,0	942,6	226,4
Yhdistetty kulusuhde, %	111,9	110,6	103,9	117,5	-
Vakavaraisuuspääoma	6 962,6	869,5	3 183,3	1 112,2	229,7
Henkilöstö keskimäärin	1 963	561	380	53	19

Mmk	Sampo Industrial 1.4. alkaen	ST International	Patria	Lakewood	Konserni, konsolidoitu
Ensivakuutusmaksutulo	199,9	-	-	-	4 049,0
Jälleenvakuutusmaksutulo	-	3,4	0,5	-0,4	446,0
Korvauskulut	-57,7	-60,5	-86,3	0,3	-3 523,2
Liikekulut	-18,0	-4,7	-4,7	-1,6	-843,9
Sijoitustoiminnan nettotuotto	5,6	48,2	84,4	-0,7	1 159,0
Tilikauden voitto/tappio	-21,7	0,4	-5,8	-1,4	254,6
Vastuuvelan määrä, netto	148,1	260,7	470,8	35,1	10 662,1
Taseen loppusumma	470,8	477,2	892,1	85,6	16 128,2
Yhdistetty kulusuhde, %	143,0	-	-	-	113,1
Vakavaraisuuspääoma	253,2	89,3	81,4	17,3	7 887,9
Henkilöstö keskimäärin	61	20	18	5	3 113

OSAKKEET JA OSAKEOMISTUS

Sammon osakkeen vaihto oli aiempaa vilkkaampaa. Helsingin arvopaperipörsissä vaihtui 6,6 miljoonaa Sammon osaketta yhteensä 1 846 miljoonalla markalla. Vaihto vastaa 43,3 prosenttia yhtiön osakekannasta. Lisäksi Lontoon arvopaperipörssiin yhteydessä toimivassa SEAQ-kaupankäyntijärjestelmässä vaihtui 6,2 miljoonaa Sammon osaketta 251 miljoonalla punnalla. Osakkeen kurssi nousi vuoden alusta 56 prosenttia ja oli vuoden päättyessä 363 markkaa. Osakekannan markkina-arvo oli vuoden lopussa 5 518 miljoonaa markkaa.

Yhtiön osakasrekisterissä 31.12.1996 oli 275 458 osakkeenomistajaa, joista 227 135 omisti korkeintaan kymmenen osaketta. Kaksikymmentä suurinta osakkeenomistajaa omisti osakkeista lähes 64 prosenttia.

Sammon hallituneuvoston ja hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtajat omistivat yhteensä 1 174 osaketta, joiden osuus yhtiön kokonaismäärästä on 0,076 prosenttia.

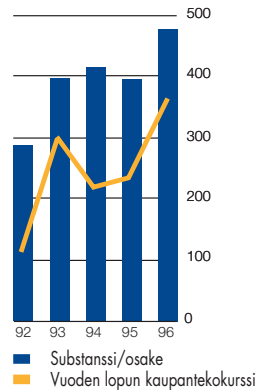
Yhtiön hallituksella ei ole valtuutusta osakeantiin eikä vaihtovelkakirjalainan liikkeeseen laskuun.

LIITTYMINEN ARVO-OSUUSJÄRJESTELMÄÄN

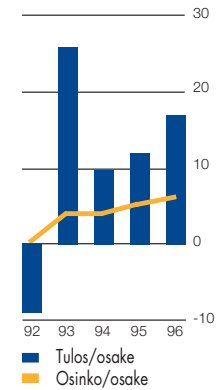
Ylimääräinen yhtiökokous teki joulukuussa 1996 päätöksen Sammon osakkeiden liittämistä arvo-osuusjärjestelmään. Samalla yhtiökokous antoi hallitukselle valtuudet määrätä ilmoittautumisajan, jonka kestäessä osakkeet liitetään arvo-osuusjärjestelmään.

Helmikuussa 1997 hallitus päätti, että edellä mainittu aika alkaa 21.7.1997 ja päättyy 12.9.1997, jonka jälkeen Sammon osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään.

Osakekohtainen substanssi ja pörssikurssi, mk

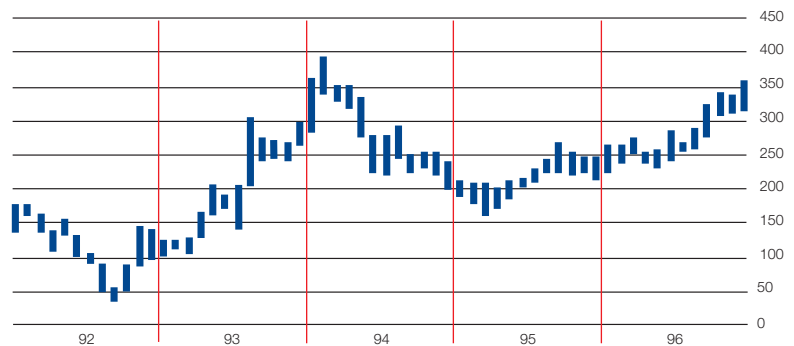

Osakekohtainen tulos ja osinko, mk

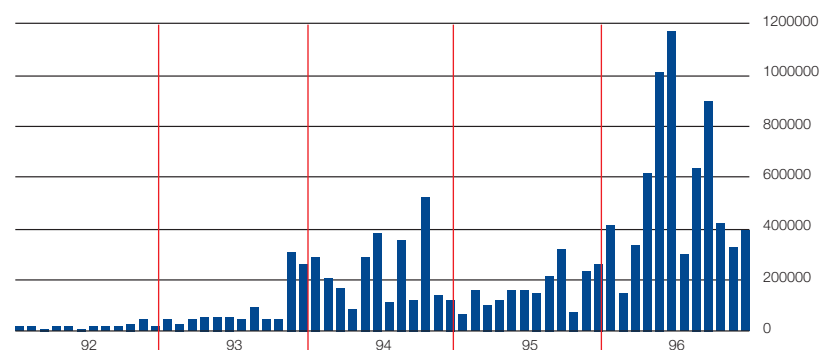

* hallituksen esitys

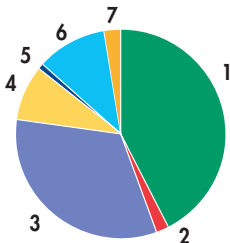
Pörssikurssin kehitys kuukausittain, mk

Osakkeiden vaihtomäärät kuukausittain, kpl

Osakeomistuksen jakautuma omistajasektoreittain 31.12.1996

1	Yksityiset yritykset	42,5 %
2	Julkiset yritykset	1,9 %
3	Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	32,7 %
4	Julkisyhteisöt	8,5 %
5	Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,9 %
6	Kotitaloudet	10,9 %
7	Ulkomaat*	2,6 %

* Rekisteröity osakemäärä. Ulkomaalaiset sijoittajat eivät yleensä rekisteröi osakeomistuksiaan, koska rekisteröintipakkoa ei ole. Heidän omistuksensa on tietojemme mukaan kuitenkin huomattavasti tätä suurempi.

Osakekannan jakautuma omistuksen suuruuden mukaan 31.12.1996

Osakkeita kpl A- ja B-sarjat	Osakkaiden lukumäärä	Osakkeiden lukumäärä	Osuus osake- pääomasta %
1 – 2	111 500	209 426	1,4
3 – 5	64 373	240 161	1,6
6 – 10	51 262	384 311	2,5
11 – 100	45 734	1 017 843	6,7
101 – 1 000	2 099	573 659	3,8
1 001 – 10 000	404	1 096 572	7,2
10 001 – 100 000	65	1 920 038	12,6
100 001 –	21	9 757 990	64,2
Yhteensä	275 458	15 200 000	100,0

Suurimmat osakkeenomistajat osakerekisterin mukaan 31.12.1996

A- ja B-sarjat	Osakkeiden lukumäärä	Osuus osake- pääomasta %	Osuus ääni- määrästä %
Unsa Oy	2 125 623	14,0	13,8
Merita Oy	1 849 695	12,2	12,0
Merita Pankki Oy	960 043	6,3	6,2
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva	769 399 ¹⁾	5,1	6,5
Vakuutusosakeyhtiö Eläke-Sampo	577 149	3,8	3,7
Enso Oy	412 331	2,7	2,7
Opstock Pankkiiriliike Oy	395 876 ²⁾	2,6	2,6
Eläke-Varma, keskinäinen vakuutusyhtiö	380 935	2,5	2,5
Postipankki Oy	288 960 ²⁾	1,9	1,9
UPM-Kymmene Oy	255 631	1,7	1,7
Henkivakuutusosakeyhtiö Nova	230 702	1,5	1,5
Oy Silja Line Ab	227 146 ²⁾	1,5	1,5
A. Ahlström Osakeyhtiö	184 419	1,2	1,2
Finanssi-Sampo Oy	183 475 ²⁾	1,2	1,2
Outokumpu Oy	175 784	1,1	1,1
Sijoitusrahasto Alfred Berg Finland	161 290	1,0	1,0
Den Danske Bank	130 476	0,9	0,9
Asko Oy	119 687	0,8	0,8
Oy Nokia Ab	116 547	0,8	0,8
Profit Trading Oy	108 727 ³⁾	0,7	0,7

¹⁾ A-sarjan osakkeita 709 399 kpl ja B-sarjan osakkeita 60 000 kpl.

²⁾ Yhtiö on ilmoittanut myyneensä suurimman osan näistä osakkeista.

³⁾ Yhtiö on ilmoittanut myyneensä nämä osakkeet

Unsa Oy:n ja Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan solmiman sopimuksen mukaan Kalevalla tai sen määräämällä on etuosto-oikeus Unsa Oy:n omistamiin Sammon osakkeisiin käypään hintaan, mikäli Unsa Oy aikoo luopua niistä.

Osakepääoman korotukset 1988-96

Korotustapa	Merkintäaika	Merkintäsuhte tai merkitsijä	Hinta/osake	Uusien osakkei- den lukumäärä	Osakepääoma annin jälkeen
Uusmerkintä A- ja B-sarjat	11.4.–20.5.1988	Yhdellä vanhalla yksi uusi + lisämerkintämahdollisuus	250 mk 280 mk	3 000 000	126 Mmk
Uusmerkintä A- ja B-sarjat	17.10.–18.11.1988	Kahdella vanhalla yksi uusi + lisämerkintämahdollisuus	325 mk 400 mk	3 000 000	186 Mmk
Sulautumisvastike A-sarja	31.12.1993	Keskinäisen yhtiön Teollisuusvakuutuksen osakkaat		4 700 000	280 Mmk
Suunnattu anti A-sarja	30.6.1994	Kansallis-Osake-Pankki	380 mk	1 500 000	310 Mmk

MERKITTÄVÄT TAPAHTUMAT TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

Sampo-konserni on mukana perustamassa kiinteistöyhtiötä, joka ostaa Tukon päivittäistavarakauppaan liittyvät kauppa- paikka-, keskusvarasto- ja pikatukkukiinteistöt. Konsernin kokonaissijoitus kiinteistöyhtiöön on noin 170 miljoonaa markkaa. Kauppa vaatii EU-komission hyväksymisen.

Sosiaali- ja terveysministeriö on määrännyt, että vuoden 1997 tilinpäätöksessä vakuutusyhtiön korvausvastuuseen on sisällytettävä ns. yhteistakuuerä. Yhteistakuuerä on kolme prosenttia lakisääteisen tapaturmavakuutuksen ja moottoriajoneuvonvastuuvakuutuksen vastuuvelasta. Sampo-konsernissa yhteistakuuerän suuruuden on arvioitu olevan noin 170 miljoonaa markkaa.

SAMPO-KONSERNI 1997

Henki-Sammon perustamisella pyritään varmistamaan Sampo-konsernin täysipainoinen mukanaolo Suomen voimakkaasti kasvavilla henkivakuutusmarkkinoilla. Henkivakuutustoiminta on konsernille strategisesti tärkeä kasvualue lähivuosina.

Konsernissa kehitetään kansainvälistä osaamista ja kilpailukykyä. Suuryritysten ja kansainvälisesti toimivien yritysten vakuuttamiseen ja riskienhallintaan erikoistuu uusi toiminnallinen yksikkö Suurasiakaspalvelut, johon on keskitetty Teollisuusvakuutuksen, Otson, Suomen Vakuutuksen, Sampo Industrial Insurancen ja Sampo Industriförsäkringin osaaminen.

Suomen Vakuutus, Valtiontakuukeskus ja saksalainen vakuutusyhtiö Hermes tekivät marraskuussa 1996 aiesopimuksen yhteisen luottovakuutusyhtiön perustami-

sesta. Yhtiö tulee keskittymään asiakasluottovakuutuksiin eli yritysten myyntisäämistien vakuuttamiseen.

Kotimaisen vahinkoensivakuutuksen maksutulon odotetaan edelleen kasvavan myönteisen talouskehityksen ansiosta ja isoissa vakuutusluokkaryhmissä tehtyjen hinnoittelupäätösten vuoksi. Hinnoittelupäätökset tähtäävät vakuutusliikkeen kannattavuuden selkeään parantamiseen.

Sijoitustoiminnassa jatketaan sijoitusten riski-tuottosuhteen parantamista ulkomaisten sijoitusten osuutta kasvattamalla.

Sammon vakaa ja myönteinen tuloskehitys sekä vahva vakavaraisuus heijastuvat osakkeenomistajille aktiivisen osinkopolitiikan kautta, jonka mukaan tavoitteenä on jakaa osinkona vähintään kolmannes konsernin tuloksesta.

HALLITUKSEN VOITONJAKOEHDOTUS

Vakuutusosakeyhtiö Sammon vapaa oma pääoma, joka sisältää tilikauden ylijäämän, 179 240 849,77 markkaa, oli 541 218 840,40 markkaa. Konsernin vapaa oma pääoma oli 854 660 111,23 markkaa, josta jakokelpoinen osuus oli 705 083 029,29 markkaa. Hallitus esittää, että tilikaudelta maksetaan osinkoon oikeuttaville 15 200 000 A- ja B-sarjan osakkeille osinkoa 30 prosenttia osakkeen nimellisarvolle eli 6,00 markkaa osaketta kohti.

Hallitus ehdottaa yhtiön tilikauden voiton käytöstä seuraavaa :

osinkoina maksetaan	91 200 000,00
käyttörahoon siirretään	88 000 000,00
tulostilille jätetään	40 849,77
Emoyhtiön tulos	179 240 849,77

Sammon A-osakkeen viimeinen kaupantekokurssi tilikaudelta 1996 oli 363 markkaa, joten efektiiviseksi tuotoksi tulee 1,7 prosenttia. Ehdotettu osinko on 35,5 prosenttia osakekohtaisesta tuloksesta.

KONSERNITULOSLASKELMA

1 000 mk

Liite

1.1.1996–31.12.1996

1.1.1995–31.12.1995

Vakuutustekninen laskelma

Vakuutusmaksutuotot			
Vakuutusmaksutulo	1, 2	4 468 937	4 183 038
Jälleenvakuuttajien osuus		-470 762	-461 320
		<u>3 998 176</u>	<u>3 721 718</u>
Vakuutusmaksuvastuun muutos			
Kokonaismuutos		-35 876	34 467
Fuusion osuus		-	393
		<u>-35 876</u>	<u>34 860</u>
Jälleenvakuuttajien osuus			
Kokonaismuutos		-100 652	-43 104
Fuusion osuus		-	-175
		<u>-100 652</u>	<u>-43 279</u>
		<u>-136 528</u>	<u>-8 419</u>
		<u>3 861 648</u>	<u>3 713 299</u>
Korvauskulut	2		
Maksetut korvaukset		-3 808 102	-3 775 461
Jälleenvakuuttajien osuus		447 920	255 595
		<u>-3 360 183</u>	<u>-3 519 866</u>
Korvausvastuun muutos			
Kokonaismuutos		-148 577	183 081
Fuusion osuus		-	49 004
		<u>-148 577</u>	<u>232 085</u>
Jälleenvakuuttajien osuus			
Kokonaismuutos		-14 392	-30 331
Fuusion osuus		-	8 370
		<u>-14 392</u>	<u>-21 962</u>
		<u>-162 968</u>	<u>210 124</u>
		<u>-3 523 151</u>	<u>-3 309 743</u>
Liikekulut	2, 3	-843 923	-741 112
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	2	-505 427	-337 555
Tasoitusmäärän muutos			
Kokonaismuutos		-252 134	-72 302
Fuusion osuus		-	27 386
		<u>-252 134</u>	<u>-44 916</u>
Vakuutustekninen kate		-757 561	-382 471

Muu kuin vakuutustekninen laskelma

Sijoitustoiminnan tuotot	4	1 698 910	1 637 649
Sijoitustoiminnan kulut	4	-539 857	-926 753
Sijoitusten arvonkorotuksen oikaisu	4	-57	-3 118
		1 158 996	707 778
Muut tuotot		9 180	4 677
Muut kulut			
Konserniliikearvon poisto		-53 455	-65 416
Liikearvon poisto		-7 610	-4 439
Muut		-8 957	-5 227
		-70 022	-75 082
Välittömät verot varsinaisesta toiminnasta	5		
Tilikauden verot		-115 028	-85 075
Aikaisempien tilikausien verot		3 322	-2 248
Laskennallisen verovelan muutos		2 039	-3 508
		-109 667	-90 831
Osuus osakkuusyritysten voitoista/tappioista verojen jälkeen		26 091	15 839
Voitto varsinaisesta toiminnasta verojen jälkeen		257 018	179 910
Satunnaiset tuotot ja kulut			
Satunnaiset tuotot	6	3 023	486 218
Satunnaiset kulut	6	-4 545	-544 476
Välittömät verot satunnaisista tuotoista ja kuluista		-847	-3 105
Satunnainen osuus osakkuusyritysten voitoista/tappioista verojen jälkeen		-	21 265
		-2 368	-40 099
Voitto satunnaiserien jälkeen		254 650	139 811
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta		-16	25
Voitto tilikaudelta		254 634	139 836

KONSERNITASE

1 000 mk	Liite	31.12.1996	31.12.1995
VASTAAVAA	14		
Aineettomat hyödykkeet	7		
Aineettomat oikeudet		39 105	32 367
Liikearvo		26 001	33 611
Konserniliikearvo		378 335	408 047
Muut pitkävaikutteiset menot		222 666	202 946
		666 107	676 970
Sijoitukset	8		
Kiinteistösijoitukset	9		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		3 469 288	3 599 978
Sijoitukset osakkuusyhtiöihin	12		
Osakkeet ja osuudet	10	732 897	760 158
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset		80 015	100 006
		812 912	860 164
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	10	3 417 447	2 533 928
Rahoitusmarkkinavälineet		3 609 063	3 222 959
Kiinnelainasaamiset		301 316	329 879
Muut lainasaamiset	13	358 916	491 967
Talletukset		692 802	771 478
		8 379 544	7 350 211
Jälleenvakuutustalletesaamiset		390 419	316 309
		13 052 163	12 126 663
Saamiset			
Ensivakuutustoiminnasta			
Vakuutuksenottajilta		662 745	676 610
Vakuutusedustajilta		108 882	–
Jälleenvakuutustoiminnasta		473 337	462 526
Muut saamiset		289 972	272 460
		1 534 936	1 411 597
Muu omaisuus			
Aineelliset hyödykkeet	7		
Kalusto		211 457	173 172
Muut aineelliset hyödykkeet		19 986	16 421
		231 443	189 593
Rahat ja pankkisaamiset		209 843	433 930
Muu omaisuus		1 214	–
		442 500	623 523
Siirtosaamiset			
Korot ja vuokrat		148 075	155 304
Muut siirtosaamiset		284 410	211 383
		432 486	366 687
		16 128 192	15 205 440

1 000 mk	Liite	31.12.1996	31.12.1995
VASTATTAVAA	14		
Oma pääoma	15		
Sidottu			
Osakepääoma	16	310 000	310 000
Vararahasto		2 182 872	2 182 872
Arvonkorotusrahasto		203 487	209 388
Muut sidotut rahastot		28	28
Muuntoerot		19 671	-12 542
		2 716 059	2 689 746
Vapaa			
Vapaat rahastot		557 675	644 591
Edellisten tilikausien voitto/tappio		42 351	-98 865
Tilikauden voitto		254 634	139 836
		854 660	685 563
		3 570 719	3 375 309
Vähemmistöosuus		2 171	2 290
Vakuutustekninen vastuovelka	17		
Vakuutusmaksuvastuu		1 512 122	1 358 411
Jälleenvakuuttajien osuus		-76 714	-94 721
		1 435 408	1 263 691
Korvausvastuu		8 624 865	8 179 075
Jälleenvakuuttajien osuus		-760 512	-579 813
		7 864 353	7 599 262
Tasoisuusmäärä		1 362 366	1 110 232
		10 662 127	9 973 185
Pakolliset varaukset	18	10 276	8 249
Jälleenvakuutustallettevelat		66 281	108 418
Velat	19		
Ensivakuutustoiminnasta		5 901	-
Jälleenvakuutustoiminnasta		678 984	617 316
Lainat rahoituslaitoksilta		-	215
Eläkelainat		361 707	388 932
Laskennallinen verovelka		58 081	59 886
Muut velat		122 433	125 474
		1 227 106	1 191 823
Saadut ennakot ja siirtovelat		589 512	546 166
		16 128 192	15 205 440

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

1 000 mk

Liite

1.1.1996–31.12.1996

1.1.1995–31.12.1995

Vakuutustekninen laskelma

Vakuutusmaksutuotot			
Vakuutusmaksutulo	1, 2	1 522 362	1 083 857
Jälleenvakuuttajien osuus		-10 098	-9 338
		1 512 264	1 074 519
Vakuutusmaksuvastuun muutos			
Kokonaismuutos		-13 300	-219 412
Fuusion osuus		-	190 586
		-13 300	-28 826
Jälleenvakuuttajien osuus		59	-150
		-13 241	-28 976
		1 499 023	1 045 543
Korvauskulut	2		
Maksetut korvaukset		-1 349 729	-982 968
Jälleenvakuuttajien osuus		1 140	10 545
		-1 348 589	-972 422
Korvausvastuun muutos			
Kokonaismuutos		100 846	-554 787
Fuusion osuus		-	636 672
		100 846	81 885
Jälleenvakuuttajien osuus			
Kokonaismuutos		-843	629
Fuusion osuus		-	-5 000
		-843	-4 371
		100 003	77 514
		-1 248 586	-894 909
Liikekulut	2, 3	-429 426	-301 257
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	2	-178 989	-150 622
Tasoitusmäärän muutos		-65 015	5 309
Vakuutustekninen kate		-244 004	-145 313

Muu kuin vakuutustekninen laskelma

Sijoitustoiminnan tuotot	4	780 524	664 499
Sijoitustoiminnan kulut	4	-278 024	-447 439
		502 501	217 060
Muut tuotot		4 718	2 800
Muut kulut			
Liikearvon poisto		-29 120	-61 476
Muut		-1 001	-38
		-30 121	-61 514
Välittömät verot varsinaisesta toiminnasta			
Tilikauden verot		-65 562	-1 417
Aikaisempien tilikausien verot		953	-2 924
		-64 609	-4 341
Voitto varsinaisesta toiminnasta verojen jälkeen		168 484	8 692
Satunnaiset tuotot ja kulut			
Satunnaiset tuotot	6	3 023	316 132
Satunnaiset kulut	6	-	-302 447
Välittömät verot satunnaisista tuotoista ja kuluista		-847	-3 421
		2 177	10 263
Voitto satunnaiserien jälkeen		170 661	18 955
Poistoeron lisäys/vähennys		8 080	-11 135
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-)/vähennys (+)			
Luottotappiovarauksen vähennys		500	2 000
Voitto tilikaudelta		179 241	9 820

EMOYHTIÖN TASE

1 000 mk	Liite	31.12.1996	31.12.1995
VASTAAVAA	14		
Aineettomat hyödykkeet	7		
Aineettomat oikeudet		17 312	14 115
Liikearvo		524 163	553 283
Muut pitkävaikutteiset menot		158 761	136 356
		700 236	703 754
Sijoitukset	8		
Kiinteistösijoitukset	9		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		1 893 160	1 986 635
Lainasaamiset konserniyrityksiltä		87 420	73 710
		1 980 581	2 060 345
Sijoitukset konserni- ja osakkuusyhtiöihin	12		
Konserniyritykset			
Osakkeet ja osuudet	11	958 282	897 100
Osakkuusyhtiöt			
Osakkeet ja osuudet	11	521 641	528 195
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset		30 015	20 006
		1 509 938	1 445 300
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	11	1 310 545	913 143
Rahoitusmarkkinavälineet		1 031 156	1 180 550
Kiinnelainasaamiset		204 653	234 635
Muut lainasaamiset	13	148 901	243 277
Talletukset		41 530	111 720
		2 736 786	2 683 325
Jälleenvakuutustalletukset		2 255	2 859
		6 229 560	6 191 830
Saamiset			
Ensivakuutustoiminnasta			
Vakuutusentottajilta		388 640	383 857
Jälleenvakuutustoiminnasta		6 455	14 374
Muut saamiset		85 103	63 812
		480 198	462 043
Muu omaisuus			
Aineelliset hyödykkeet	7		
Kalusto		151 183	126 848
Muut aineelliset hyödykkeet		15 676	14 539
		166 859	141 387
Rahat ja pankkisaamiset		53 191	83 566
		220 050	224 953
Siirtosaamiset			
Korot ja vuokrat		42 130	52 969
Muut siirtosaamiset		106 412	54 962
		148 542	107 931
		7 778 586	7 690 511

1 000 mk	Liite	31.12.1996	31.12.1995
VASTATTAVAA	14		
Oma pääoma	15		
Sidottu			
Osakepääoma	16	310 000	310 000
Vararahasto		2 177 892	2 177 892
Arvonkorotusrahasto		172 633	172 633
		2 660 525	2 660 525
Vapaa			
Varmuusrahasto		69 693	69 693
Käyttörahasto		284 448	350 948
Hallituksen käyttövarat		566	658
Edellisten tilikausien voitto/tappio		7 271	7101
Tilikauden voitto		179 241	9 820
		541 219	438 220
		3 201 744	3 098 745
Varaukset			
Kertynyt poistoero		74 564	82 643
Vapaaehtoiset varaukset			
Luottotappiovaraus		6 500	7 000
		81 064	89 643
Vakuutustekninen vastuovelka	17		
Vakuutusmaksuvastuu		717 110	703 810
Jälleenvakuuttajien osuus		-68	-9
		717 042	703 801
Korvausvastuu		2 950 627	3 051 473
Jälleenvakuuttajien osuus		-38 075	-38 918
		2 912 552	3 012 554
Tasointusmäärä		220 189	155 175
		3 849 783	3 871 530
Jälleenvakuutustallettevelat		-	2
Velat	19		
Jälleenvakuutustoiminnasta		2 873	6 617
Eläkelainat		287 441	309 077
Muut velat		63 628	72 173
		353 942	387 867
Saadut ennakot ja siirtovelat		292 054	242 724
		7 778 586	7 690 511

LIKEPÄÄOMAVIRTALASKELMA

1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1996	1995	1996	1995
Varojen lähteet				
Tulorahoitus				
Voitto/tappio ennen korkokuluja satunnaiseriä, varauksia ja veroja	402 086	332 734	273 043	60 003
Sijoitusten vähennys	–	–	2 745	–
Satunnaiset tuotot ja kulut	–1 522	–36 993	3 023	13 685
Oikaisuerät				
Vastuuvelan muutokset	688 943	65 015	–21 747	831 951
Sijoitusten arvonalennukset ja arvonorotukset	–124 534	334 829	–72 821	211 607
Poistot	251 576	257 051	144 588	155 054
	1 216 550	952 635	328 832	1 272 299
Pääomarahoitus				
Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys	–	51 558	–	–
Oman pääoman lisäys	22 164	4 522	–	–
	22 164	56 081	–	–
Varojen lähteet yhteensä	1 238 714	1 008 716	328 832	1 272 299
Varojen käyttö				
Voitonjako				
Vieraan pääoman korot	33 362	61 993	39 950	46 970
Verot	112 552	90 428	65 455	7 762
Osingot	75 830	60 664	76 000	60 800
Muu voitonjako	343	139	242	139
	222 087	213 224	181 648	115 671
Sijoitukset				
Sijoitusten lisäys	881 715	79 173	–	373 409
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden lisäys	208 025	181 541	134 197	745 014
	1 089 740	260 714	134 197	1 118 423
Pääoman palautukset				
Pitkäaikaisen vieraan pääoman vähennys	77 861	–	23 122	5 778
Vähemmistöosuuden vähennys	131	21 885	–	–
	77 993	21 885	23 122	5 778
Varojen käyttö yhteensä	1 389 820	495 823	338 966	1 239 872
Liikepääoman lisäys/vähennys	–151 106	512 893	–10 134	32 427
Liikepääoman muutos				
Saamisten muutos	123 339	–45 218	18 155	–38 420
Rahojen ja pankkisaamisten muutos	–224 087	141 681	–30 375	20 712
Siirtosaamisten muutos	65 799	–91 168	40 610	–34 945
	–34 949	5 295	28 391	–52 653
Jälleenvakuutustalletevelkojen muutos	42 137	760	2	–2
Velkojen muutos	–114 948	497 005	10 803	110 472
Siirtovelkojen muutos	–43 345	9 833	–49 330	–25 390
	–116 157	507 598	–38 525	85 080
Liikepääoman lisäys/vähennys	–151 106	512 893	–10 134	32 427

LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet Sampo-konsernissa

Tilinpäätös on laadittu noudattaen kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakia sekä vakuutustoimintaa valvovan viranomaisen, sosiaali- ja terveysministeriön antamia määräyksiä ja ohjeita. Lisäksi on huomioitu arvopaperimarkkinain säännökset, valtiovarainministeriön päätös arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta sekä Helsingin Arvopaperipörssin säännöt ja suosittukset. Kirjanpitolautakunta on myöntänyt vakuutusyhtiöille, joiden osakkeet ovat julkisen kaupankäynnin kohteena, poikkeusluvan (16.10.1995 Nro 1358) vuosille 1995–96 valtiovarainministeriön päätöksessä tarkoitettujen tunnuslukujen ja muiden tietojen esittämiseen sosiaali- ja terveysministeriön ohjeiden mukaisesti.

Konsernitilinpäätös

Sammon konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhtiö Vakuutusosakeyhtiö Sammon lisäksi kaikki tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti yli puolet äänivallasta. Konserniin kuuluvat yhtiöt ja konsernirakenteen muutokset on esitetty toimintakertomuksessa.

Tytäryhtiöiden tilinpäätökset on sisällytetty konsernitilinpäätökseen emoyhtiön tilinpäätösperiaatteiden mukaisesti. Ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätökset on muutettu vastaamaan oleellisilta osilta emoyhtiön tilinpäätösperiaatteita.

Konsernitilinpäätös on laadittu emojen tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelminä, joista on eliminoitu yhtiöiden väliset sisäiset liiketapahtumat ja myyntivoitot sekä -tappiot, keskinäiset saamiset ja velat, keskinäinen voitonjako sekä osakeomistus. Vuoden aikana hankitut tytäryhtiöt on yhdistelty hankintahetkestä lähtien ja myydyt luovutushetkeen asti.

Konsernin keskinäinen osakeomistus on eliminoitu käyttäen hankintamenomenetelmää. Osa tytäryhtiöosakkeiden hankintamenon ja yhtiöiden hankintahetken oman pääoman erotuksesta on kohdistettu tytäryhtiöiden kiinteistöille käypien arvojen sallimissa rajoissa. Kohdis-

tamaton osuus on esitetty konserniliiketoiminnan arvona.

Tytär- ja osakkuusyhtiöiden tilinpäätösluvut on muunnettu Suomen markkoiksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin keski-kurssiin. Keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnista syntyneet valuuttakurssien muutoksista johtuvat muuntoerot kohdistuvat sidottuun omaan pääomaan.

Vähemmistöosuudet tytäryhtiöiden tilikauden tuloksesta ja omasta pääomasta on esitetty erillisinä erinä tuloslaskelmassa ja taseessa.

Osakkuusyrietykset

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty osakkuusyrietyksinä pääomaosuusmenetelmällä yhtiöt, joissa konsernin osakeomistus ja ääniosuus on 20–50 %, lukuunottamatta Vakuutusosakeyhtiö Eläke-Sampoa ja Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kalevaa.

Vakuutusyhtiölain mukaan lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavaa yhtiötä ei yhdistellä osakkuusyrietyksenä toisen vakuutusyhtiön konsernitilinpäätökseen. Keskinäistä Vakuutusyhtiötä Kalevaa, jossa konsernin ääniosuus on 25 % ja omistus takuupääomasta 50 %, ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen, koska takuupääoman omistajalla on oikeus ainoastaan takuupääomalle maksettavaan korkoon ja takuupääoman nimellisarvoon korotettuna viidenneksellä. Kummastakin yhtiöstä annetaan kuitenkin osakkuusyrietyksiä koskevat liitetiedot.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Suomalaisten konserniyhtiöiden ulkomaanrahan määräiset saamiset ja saamisluonteiset sijoitukset sekä velat on muutettu Suomen markkoiksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin keski-kurssiin. Muut sijoitukset on arvostettu hankintahetken valuuttakurssiin tai sitä alempan tilinpäätöspäivän Suomen Pankin keski-kurssiin.

Vakuutustoimintaan liittyvät valuuttakurssierot on kirjattu ao. tulojen ja menojen oikaisu-eriksi. Saamisten ja sijoitusten valuuttakurssierot sekä ne valuuttakurssierot, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan

menon tai tulon oikaisuna, on esitetty sijoitustoiminnan muissa tuotoissa ja kuluissa muista sijoituksista.

Arvostus ja jaksotus

Aineettomat hyödykkeet on kirjattu taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon. Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu mm. vakuutusyhtiön toiminnan kannalta merkittäviä, itse tehtyjä pitkäaikaiseen käyttöön tarkoitettuja atkjärjestelmiä sekä vuokrahuoneistojen perusrakennuksia.

Kiinteistö on kirjattu taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon tai sitä alempan käypään arvoon. Joidenkin kiinteistöjen kirjanpitoarvoihin sisältyy tehtyjä arvonnkorotuksia.

Sijoitusomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenuon tai sitä alempan käypään arvoon. Ne on arvostettu keskiahintaperiaatetta käyttäen. Käyttöomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet on esitetty hankintahinnassaan tai sitä alemmassa käyvässä arvossa, jos arvonalentumista on pidetty pysyvänä. Ne on arvostettu FIFO -periaatetta käyttäen.

Rahoitusmarkkinavälineisiin luetaan kuuluviksi joukkovelkakirjalainat ja rahamarkkinainstrumentit. Ne on kirjattu taseeseen pääsääntöisesti hankintamenuon määräisinä. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintamenuon välinen erotus on jaksotettu korkotuottoihin. Vastatä on merkitty hankintamenuon lisäykeksi tai vähennykseksi.

Saamiset ja saamisluonteiset sijoitukset on kirjattu taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempan käypään arvoon.

Johdannaissopimukset on arvostettu tilinpäätöspäivän käypään arvoon. Suojaa- van johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä alemman kirjanpitoarvon/sopimus- kurssin erotus kirjataan tuotoksi, kuitenkin enintään määrä, joka vastaa suojatavasta tase-erästä kuluksi kirjattua määrää. Kirjanpitoarvon/sopimuskurssin ylitt-

täessä käyvän arvon kirjataan tappio täysimääräisesti.

Ei-suojaavan johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä korkeamman kirjainpitoarvon/sopimuskurssin erotus kirjataan kuluksi ja mahdollinen syntyvä arvostusvoitto jätetään kirjaamatta.

Sijoitusomaisuusluonteisten sijoitusten arvonorotukset ja niiden oikaisu kirjataan tulosvaikutteisesti. Käyttöomaisuusluonteisten sijoitusten arvonorotukset ja niiden peruutukset merkitään sidotussa omassa pääomassa olevaan arvonorotusrahastoon. Mikäli käyttöomaisuusluonteinen sijoitus muuttuu sijoitusomaisuusluonteiseksi, rahastoitu arvonorotus peruutetaan.

Arvonlennukset ja niiden palautukset kirjataan sijoitustoiminnan kuluihin ja tuottoihin. Palautuneet arvonalennukset tuloutetaan enintään alkuperäiseen hankintahintaan asti.

Poistot

Aineettomien hyödykkeiden, rakennusten ja niiden ainesosien sekä kaluston hankintameno on aktivoitu, ja se kirjataan vaikutusaikanaan poistoina kuluksi. Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Sen mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta käyttäen seuraavia arvioituja taloudellisia käyttöaikoja.

Aineettomat oikeudet	5 vuotta	
Liikearvo	5–20	”
Konserniliikearvo	3–10	”
Muut pitkävaikutteiset menot	10	”
Asuin-, toimisto- ja liikerakennukset	40–50	”
Teollisuus- ja varastorakennukset	30–40	”
Rakennusten ainesosat	10–15	”
Atk-laitteet ja autot	5	”
Muu kalusto	10	”

Emoyhtiössä Vahinkovakuutusosakeyhtiö Kansan fuusiosta syntyneen liikearvon poistoaika on pidennetty 20 vuoteen, koska asiakaskannan poistuman on todettu olevan keskimäärin 5 % vuodessa. Kon-

serniliikearvo poistetaan aikaisemmin määritetyssä kymmenessä vuodessa.

Sampo Industrial Insurancen 60 prosentin omistusosuuden hankinnasta syntynyt konserniaktiiva poistetaan kymmenessä vuodessa.

Mikäli kiinteistöihin on tehty oleellisia perusparannuksia, taloudellinen käyttöaika arvioidaan uudestaan. Rakennusten poistoaikoja on muutoinkin tarkistettu.

Sijoitusomaisuusluonteisten kiinteistöjen rakennuksille kohdistetuista tulotetuista arvonorotuksista ja konserniaktiivoista tehdään vuosittain rakennusten keskimääräistä taloudellista käyttöaika vastaava suunnitelman mukainen poisto. Käyttöomaisuusluonteiseen omaisuuteen kohdistetuista arvonorotuksista ei tehdä poistoja.

Tuloslaskelmassa kaluston ja aktivoitujen järjestelmien suunnitelman mukaiset poistot on jaettu toimintoille. Rakennusten suunnitelman mukaiset poistot esitetään sijoitustoiminnan kuluissa, konserni-reservin tulotukset muissa tuotoissa ja liikearvon sekä konserniliikearvon suunnitelman mukaiset poistot muissa kuluissa.

Käyvät arvot

Kiinteistösijoitusten käyvät arvot määritetään vuosittain sosiaali- ja terveysministeriön edellyttämällä tavalla. Jokainen kohde arvioidaan erikseen siitä saatavan nettotuoton, sijainnin ja markkinatilanteen perusteella. Arvioinnissa käytetään sekä yhtiön omaa että ulkopuolista asiantuntemusta.

Yhtiöiden tilinpäätöksissä konserniyritysten osakkeet on arvostettu substanssiarvoon.

Osakkuusyritysten osakkeet on arvostettu pääsääntöisesti seuraavasti:

- vakuutusyhtiöt substanssiarvoon
- muut osakkuusyhtiöt pääomaosuusmenetelmän mukaiseen arvoon.

Osakkeet ja rahoitusmarkkinavälineet, jotka on noteerattu virallisessa arvopaperipörssissä tai jotka muuten ovat julkisen kaupankäynnin kohteena, on arvostettu tilinpäätöspäivän viimeiseen saatavilla ole-

vaan jatkuvan kaupankäynnin mukaiseen kaupantekokurssiin tai sen puuttuessa ostokurssiin. Muiden osakkeiden ja rahoitusmarkkinavälineiden käypänä arvona on pidetty todennäköistä luovutus hintaa, mm. substanssiin pohjautuvaa arvoa tai jäljellä olevaa hankintamenoa.

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutustalletesaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa tai sitä alemmaa todennäköistä arvoa.

Kulut toimintoittain

Tuloslaskelmassa maksettuihin korvauksiin kirjataan korvausten suoraan kohdistetut hoitokulut. Ne sisältävät ulkoiset vahingonselvittelykulut, mm. oikeudenkäyntikulut ja ulkopuolisten vahinkotarkastajien palkkiot, sekä vahingoille suoraan kohdistuvat sisäiset vahingon selvittelykulut.

Tuloslaskelmassa sijoitustoiminnan kuluihin sisältyviä sijoitusten suoraan kohdistettuja hoitokuluja ovat lähinnä kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden hoitokulut ja -vastikkeet.

Osuudet kiinteistä kuluista sekä liikekulut sisältävät toimintoille kohdistetut sisäiset kulut, mm. oman henkilöstön palkat, sekä kaluston ja aktivoitujen järjestelmien poistot.

Muut tuotot ja kulut

Muina tuottoina ja kuluina on käsitelty eriä, joilla on selvä yhteys konsernin varsinaiseen toimintaan, esimerkiksi palvelujen myynti ja niistä aiheutuvat toimintokohtaiset kulut. Tällaisia ovat mm. riskienhallinta- ja captive-toimintaan liittyvien palvelujen myynti.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaisina tuottoina ja kuluina on esitetty eriä, joilla ei ole selvää yhteyttä yhtiön varsinaiseen toimintaan. Tilinpäätöksessä 1995 niihin on kirjattu myös tilinpäätöksen laadintaperiaatteiden muutoksesta johtuvat tulosvaikutteiset erät siltä osin, kun ne kohdistuvat aikaisempiin tilikausiin.

Välittömät verot

Tuloslaskelmassa on esitetty erikseen verot varsinaisesta toiminnasta ja satunnaisieristä. Tilikauden verot on esitetty konserniyhtiöissä suoriteperustetta vastaavalla tavalla tilikaudelle kohdistettuina. Veroihin sisältyvät ulkomaisista arvopapereista ja jälleenvakuutustalotteista saaduista tuotoista maksetut lähdeverot.

Saatuihin osinkoihin liittyvä yhtiöveron hyvitys on kirjattu osinkoihin sijoitus toiminnan tuottoihin. Osingot, takuupääoman korko ja yhtiöveron hyvitys kirjataan sille tilikaudelle, jona voitonjaosta on päätetty. Yhtiöveron hyvitystä ei kuitenkaan kirjata verovuodelta määrättävien tuloverojen määrää suurempana, ellei ole todennäköistä, että käyttämättä jäävä hyvitys voidaan tulevien tilikausien tuloverojen määrää laskettaessa käyttää hyväksi ottaen erityisesti huomioon välittömästi seuraavan tilikauden odotukset. Emoyhtiön kirjanpidosta tilinpäätöksessä 1995 poistettuja yhtiöveron hyvityksia kirjattiin takaisin sijoitustoiminnan tuottoihin tilinpäätöksessä 1996.

Tytär- ja osakkuusyhtiöiltä saatuihin osinkoihin liittyvä yhtiöveron hyvitys siirretään konsernituloslaskelmassa tilikauden välittömien verojen vähennykseksi.

Varaukset ja laskennallisen verovelan käsittely

Suomen kirjanpitoa ja verotusta koskevien säännösten perusteella voidaan tilinpäätökseen kirjata eräitä tulos- ja verovaiikutteisia vapaaehtoisia varauksia sekä suunnitelman ylittäviä poistoja.

Merkittävin vapaaehtoinen varaus on luottotappiovaraus. Sen yhteismäärä ei saa ylittää yhtä prosenttia vakuutusyhtiön muiden saamisten kuin vakuutusmaksusaamisten yhteismäärästä tai verovelvollisen toteennäyttämää sitä suurempaa todennäköistä luottotappion vaaraa.

Konserniyhtiöiden kirjanpidossa suunnitelman mukaisten poistojen ja tehtyjen, elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaisten kokonaispoistojen erotus on

esitetty omana eränään tuloslaskelmassa ja kertynyt erotus taseessa varauksissa.

Konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä ei ole vähennetty laskennallista verovelkaa vapaaehtoisista varauksista, kertyneestä poistoerosta eikä rahastoiduista arvonorotuksista. Jos varaukset tuloutetaan tai rahastoituja arvonorotuksia realisoidaan vain kulujen kattamiseksi, piilevä verovelka ei realisoidu. Tuloutetut arvonorotukset ovat veronalaista tuloa. Verokanta oli 25 % vuonna 1995 ja 28 % vuosina 1996–97.

Konsernitiilinpäätöksessä vapaaehtoiset varaukset ja kertynyt poistoero on jaettu laskennallisen verovelan muutokseen ja tulososuuteen sekä laskennalliseen verovelkaan ja oman pääoman osuuteen. Niistä on vähennetty vähemmistöosuus.

Tunnuslukulaskennassa ei sijoitusten arvostuseroista ole vähennetty laskennallista verovelkaa, koska myyntivoittoa tehdään pääasiallisesti kulujen kattamiseen.

Vastuovelka

Rahastoivan ulkomaisen henkilälleen vakuutuksen vakuutusmaksuvastuusta vähennetyt vakuutusten aktivoidut hankintamenot on laskettu yhtiön vastuvelkaperusteiden mukaisesti sopimus sopimukselta siten, että kussakin sopimuksessa yhtiön arvioidut vastaiset nettotuotot ylittävät aktivoitujen hankintamenojen määrän.

Konsernin vuoden alun korvausvastuun yli- tai alijäämä ei ylitä 5 prosenttia tilinpäätöksessä 1996, vaikka Suomen Vakuutus Osakeyhtiössä ja run-off-yhtiöissä näin tapahtuu.

Muiden kuin eläkevuotoisten korvausten korvausvastuun laskemisessa on korkoutusta käytetty pääosassa Jälleenvakuutusosakeyhtiö Patrian ja vertailuvuonna osassa Vakuutusosakeyhtiö ST Internationalin ulkomaisen jälleenvakuutuksen korvausvastuuta. Korkoutettu vastuovelka on pääasiallisesti USD-määräistä, ja se on katettu vastaavassa valuutassa olevalla omaisuudella. Omaisuuden on turvaavasti

arvioiden katsottu tuottavan yli käytetyn korkokannan. Korkoutuksessa käytetty vahinkojen selviämisaika perustuu omaan tilastoaineistoon.

Eläkejärjestelyt

Kotimaisten konserniyhtiöiden henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TEL-vakuutuksilla.

Ennen vuotta 1982 Sammon palvelukseen tulleiden henkilöiden lisäeläketurva, joka hoidettiin eläkesäätiössä sen vuoden 1991 lopussa tapahtuneeseen purkuun asti, on järjestetty jo eläkkeellä olevien osalta vapaamuotoisella eläkevakuutuksella ja muiden osalta TEL-lisäeläkevakuutuksella. Myös Teollisuusvakuutus Oy:n, Jälleenvakuutusosakeyhtiö Patrian, Suomen Vakuutus Osakeyhtiön ja Keskeytysvakuutusosakeyhtiö Otson henkilöstön lisäeläketurva on hoidettu vakuutusyhtiöissä. Ulkomaisten tytäryhtiöiden eläkejärjestelyt on hoidettu paikallisen käytännön mukaisesti.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Vuosien 1994–96 tunnusluvut on laskettu sosiaali- ja terveysministeriön antaman ohjeen mukaan, joka on kirjanpitolautakunnan vakuutusyhtiöille myöntämän poikkeusluvan (16.10.1995 Nro 1358) mukainen.

Yleiset:

Liikevaihto

vakuutusmaksutuotot ennen luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta + sijoitustoiminnan tuotot + muut tuotot + myynnin yhteydessä realisoituneet tuloutetut arvonkorotukset

Liikevoitto

vakuutusmaksutuotot – korvauskulut – liikekulut + sijoitustoiminnan tuotot – sijoitustoiminnan kulut + muut tuotot – muut kulut ± osuus osakkuusyritysten voitoista ja tappioista

Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja
liikevoitto ± tasoitusmäärän muutos + sijoitusten arvonkorotukset – sijoitusten arvonkorotusten oikaisut

Voitto ennen varauksia ja veroja

voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja + satunnaiset tuotot – satunnaiset kulut

Oman pääoman tuotto (käyvin arvoin)

(voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja + arvonkorotusrahastoon kirjattu arvonkorotus – arvonkorotusrahastoon kirjatus arvonkorotuksen peruutus ± sijoitusten arvostuserojen muutos – verot) $\times 100\%$
k.a. (oma pääoma + vähemmistöosuus ± sijoitusten arvostuserot)

Kokonaispääoman tuotto (käyvin arvoin)

(voitto ennen tasoitusmäärän muutosta, satunnaiseriä, varauksia ja veroja + vieraan pääoman korot ja kulut + arvonkorotusrahastoon kirjattu arvonkorotus – arvonkorotusrahastoon kirjatus arvonkorotuksen peruutus ± sijoitusten arvostuserojen muutos) $\times 100\%$
k.a. (taseen loppusumma ± sijoitusten arvostuserot)

Omavaraisuusaste (käyvin arvoin)

(oma pääoma + vähemmistöosuus ± sijoitusten arvostuserot) $\times 100\%$
(taseen loppusumma ± sijoitusten arvostuserot)

k.a. = tilikauden alun ja lopun keskiarvo

Vakuutusalan:

Kokonaisvakuutusmaksutulo

vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta ja luottotappiota

Vahinkosuuhde

$\frac{\text{korvauskulut}}{\text{vakuutusmaksutuotot}} \times 100\%$

Liikekulusuhde

$\frac{\text{liikekulut}}{\text{vakuutusmaksutuotot}} \times 100\%$

Yhdistetty kulusuhde

vahinkosuuhde + liikekulusuhde

Toimintapääoma

oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen ± sijoitusten arvostuserot – aineettomat hyödykkeet – aktivoidut vakuutusten hankintamenot ± muut asetuksella säädetyt erät

Vakavaraisuuspääoma

toimintapääoma + tasoitusmäärä + vähemmistöosuus

Vakavaraisuuspääoma % vastuuvelasta

$\frac{\text{vakavaraisuuspääoma}}{(\text{vakuutusmaksuvastuu} + \text{korvausvastuu})} \times 100$

Vastuunkantokyky prosentteina

$\frac{\text{vakavaraisuuspääoma}}{\text{vakuutusmaksutuotot 12 kuukaudelta}} \times 100\%$

Osakekohtaiset:

Osakekohtainen tulos

(voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja – verot) \times osakkeiden antioikaistu keskimääräinen lukumäärä

Osakekohtainen oma pääoma

oma pääoma \times osakkeiden antioikaistu lukumäärä tilikauden päättyessä

Osakekohtainen substanssi

(oma pääoma ± sijoitusten arvostuserot) \times osakkeiden antioikaistu lukumäärä tilikauden päättyessä

Osakekohtainen osinko

tilikaudelta jaettu osinko \times osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden päättyessä

Osinko tuloksesta prosentteina

tilikaudelta jaettu osinko $\times 100\%$ \times tulos kuten osoittaja osakekohtaisessa tuloksessa

Efektiiivinen osinkotuotto

$\frac{\text{osakekohtainen osinko}}{\text{osakkeen antioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}} \times 100\%$

Hinta/voitto -suhde

osakkeen antioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi \times osakekohtainen tulos

Osakekannan markkina-arvo

osakkeiden lukumäärä tilikauden päättyessä \times tilikauden viimeinen kaupantekokurssi

Osakkeiden suhteellinen pörssivaihto

pörssin kautta vaihdettujen osakkeiden lukumäärä $\times 100\%$ \times osakkeiden antioikaistu keskimääräinen lukumäärä

SAMPO-KONSERNIN TUNNUSLUVUT

		1992	1993	1994	1995	1996
Yleiset						
Liikevaihto	Mmk	3 115,9	5 507,9	5 881,5	5 896,3	6 182,1
Liikevoitto	Mmk	-480,3	320,7	175,7	318,8	618,9
liikevaihdosta	%	-15,4	5,8	3,0	5,4	10,0
Voitto ennen satunnaisia eriä, varauksia ja veroja	Mmk	-58,9	370,2	182,7	270,7	366,7
liikevaihdosta	%	-1,9	6,7	3,1	4,6	5,9
Voitto ennen varauksia ja veroja	Mmk	-107,7	369,1	182,7	233,7	365,2
liikevaihdosta	%	-3,5	6,7	3,1	4,0	5,9
Oman pääoman tuotto (käyvin arvoin)	%	-10,1	34,8	6,8	-3,2	20,7
Kokonaispääoman tuotto (käyvin arvoin) ^{*)}	%	-	-	3,2	-0,5	9,4
Omavaraisuusaste	%	27,8	30,8	34,0	33,5	36,7
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä		2 225	2 642	2 966	3 023	3 113
Vakuutus toiminnan						
Kokonaisvakuutusmaksutulo	Mmk	2 313,7	3 694,9	4 149,6	4 219,1	4 495,0
Vahinkosuhte	%	104,7	103,1	91,4	89,1	91,2
Liikekulusuhte	%	25,6	21,4	20,8	20,0	21,9
Yhdistetty kulusuhte	%	130,3	124,6	112,2	109,1	113,1
Toimintapääoma ^{*)}	Mmk	-	-	5 512,3	5 206,3	6 523,3
Tasotusmäärä	Mmk	697,1	1 355,7	1 492,9	1 110,2	1 362,4
Vakavaraisuuspääoma ^{*)}	Mmk	-	-	7 030,4	6 318,8	7 887,9
vastuuvasta ^{*)}	%	-	-	83,5	71,3	84,8
Vastuunkantokyky	%	140,0	205,5	198,2	170,2	204,3
*) Tunnuslukuja ei ole aiemman laskentakäytännön mukaan laskettu						
Osakekohtaiset						
Osakekohtainen tulos	mk	-8,75	25,52	9,49	11,84	16,91
Osakekohtainen oma pääoma	mk	223,06	196,98	216,56	222,06	234,92
Osakekohtainen substanssi	mk	285,03	393,32	411,64	392,06	478,99
Osakekohtainen osinko ^{*)}	mk	0,00	4,00	4,00	5,00	6,00
Osinko/tulos ^{*)}	%	0,0	10,3	43,8	42,2	35,5
Efektiiivinen osinkotuotto ^{*)}	%	0,0	1,4	1,9	2,2	1,7
Hinta/voitto -suhde (PE -luku)		-12,6	11,5	22,7	19,7	21,5
Osakkeiden antioikaistu keskimääräinen lkm	1 000 kpl	9 000	13 700	14 637	15 200	15 200
Osakkeiden antioikaistu lkm 31.12.	1 000 kpl	9 000	13 700	15 200	15 200	15 200
Osakkeiden nimellisarvo	mk	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00
Osakekannan markkina-arvo	Mmk	990	4 028	3 268	3 542	5 518
A-sarja:						
Osakkeiden lkm 31.12.	1 000 kpl	8 940	13 640	15 140	15 140	15 140
Osakkeiden antioikaistu keskimääräinen lkm	1 000 kpl	8 940	13 640	14 577	15 140	15 140
Painotettu keskimääräinen kaupantekokurssi	mk	113	238	283	227	280
Antioikaistu ylin kurssi	mk	185	305	400	274	365
Antioikaistu alin kurssi	mk	40	105	203	165	230
Antioikaistu viimeinen kaupantekokurssi	mk	110	294	215	233	363
Osakkeen pörssivaihto tilikaudella	1 000 kpl	135	995	2 817	1 948	6 583
Osakkeen suhteellinen pörssivaihto	%	1,5	7,3	19,3	12,9	43,5
B-sarja:						
Osakkeiden lkm 31.12.	1 000 kpl	60	60	60	60	60
Osakkeiden antioikaistu keskimääräinen	1 000 kpl	60	60	60	60	60

*) Hallituksen esitys yhtiökokoukselle

ERITTELYT

1 VAKUUTUSMAKSUTULO

1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1996	1995	1996	1995
Ensivakuutus				
Kotimaasta	3 841 887	3 738 825	1 544 035	1 085 335
ETA-valtioista	200 497	–	–	–
Muista valtioista	6 585	712	–	–
	4 048 969	3 739 537	1 544 035	1 085 335
Jälleenvakuutus				
Henkijälleenvakuutus	100 068	100 855	-14 567	260
Vahinkojälleenvakuutus	345 940	378 681	9 423	12 675
	446 008	479 536	-5 144	12 935
Kokonaisvakuutusmaksutulo	4 494 977	4 219 073	1 538 891	1 098 270
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	-26 040	-36 035	-16 529	-14 414
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	4 468 937	4 183 038	1 522 362	1 083 857

VAKUUTUSMAKSUVERO JA MUUT VAKUUTUSMAKSUIHIN SISÄLTyneet SIIRTOTULOT

Vakuutusmaksuvero	537 014	525 604	292 222	210 719
Palosuojelumaksu	11 179	12 614	4 239	2 896
Liikenneturvallisuusmaksu	9 055	8 623	6 912	4 618
Työturvallisuusmaksu	17 671	16 300	499	336
Tapaturmavakuutuslain 58 pykälässä säädetty maksu	4 525	4 977	125	99
Valtiolle perittävä sairaanhoitomaksu	108 764	123 209	33 568	32 771
Yhteensä	688 209	691 327	337 565	251 441

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen liitännäisenä on kerätty seuraavat vakuutusmaksut, jotka on tilitetty edelleen Työttömyyskassojen Keskuskassalle ja Työntekijäin Ryhmähenkivakuutuspoolille.

Työttömyysvakuutus	4 639 441	5 861 163	49 098	47 262
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus	76 488	78 608	1 670	1 402

2 VAHINKOVAKUUTUKSEN VAKUUTUSLUOKKARYHMÄKOHTAINEN TULOS

Sarakkeet:

1 = Kokonaisvakuutusmaksutulo ennen luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta
2 = Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
3 = Korvauskulut ennen jälleenvakuuttajien osuutta

4 = Liikekulut ennen jälleenvakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia
5 = Jälleenvakuuttajien osuus
6 = Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta
7 = Yhdistetty kulusuhde

1 000 mk	1	2	3	4	5	6	7
KONSERNI							
Ensivakuutus							
Lakisääteinen tapaturma							
1996	911 622	904 541	-837 280	-66 018	-387	856	99,9
1995	837 976	828 443	-883 420	-68 187	-350	-123 514	114,9
1994	739 006	768 176	-777 171	-63 832	-1 143	-73 969	
Muu tapaturma ja sairaus							
1996	222 867	219 477	-162 428	-67 521	-2 473	-12 945	106,0
1995	228 515	228 332	-167 567	-67 823	-2 563	-9 621	104,3
1994	185 662	198 448	-132 058	-61 309	-2 723	2 358	
Moottoriajoneuvonvastuu							
1996	546 227	525 455	-572 212	-121 249	-397	-168 403	132,1
1995	520 231	495 840	-575 533	-116 810	-458	-196 961	139,8
1994	462 507	465 605	-578 513	-112 073	-131	-225 112	
Maa-ajoneuvot							
1996	528 442	512 063	-388 467	-122 668	-1 078	-150	100,0
1995	496 904	493 441	-379 010	-109 628	-1 145	3 657	98,9
1994	463 019	472 083	-366 148	-103 672	-941	1 322	
Alukset, ilma-alukset, raitteilla liikkuva kalusto ja kuljetus							
1996	242 902	245 799	-158 390	-38 196	-30 070	19 143	89,7
1995	263 705	265 749	-162 574	-33 073	-20 401	49 700	74,5
1994	246 866	251 558	-255 432	-32 434	41 738	5 431	
Palo- ja muu omaisuusvahinko							
1996	1 120 038	1 152 663	-855 953	-272 537	-87 215	-63 042	112,3
1995	938 180	941 994	-759 804	-221 065	-2 835	-41 709	105,1
1994	874 422	892 329	-573 006	-194 529	-92 530	32 264	
Vastuu							
1996	215 615	228 000	-179 692	-32 186	-16 501	-380	94,5
1995	184 115	181 027	-174 248	-25 938	-27 573	-46 732	131,0
1994	151 353	161 900	-126 648	-23 964	-16 204	-4 916	
Luotto ja takaus							
1996	35 410	38 005	-19 544	-9 585	-7 210	1 666	128,6
1995	39 653	42 136	-10 714	-7 486	-11 462	12 474	43,4
1994	45 101	45 482	-48 525	-4 122	-11 305	-18 471	
Oikeusturva							
1996	62 295	60 956	-49 323	-8 271	-	3 362	94,5
1995	58 185	51 535	-40 872	-10 341	-	322	99,4
1994	49 588	53 304	-62 535	-8 486	-	-17 717	
Muut							
1996	163 551	165 630	-151 559	-32 108	14 016	-4 022	108,6
1995	172 073	169 989	-83 902	-30 991	-43 201	11 894	74,5
1994	152 949	148 439	-65 295	-31 108	-51 827	210	
Ensivakuutus yhteensä							
1996	4 048 969	4 052 588	-3 374 849	-770 340	-131 315	-223 916	107,4
1995	3 739 537	3 698 485	-3 237 644	-691 343	-109 989	-340 491	110,2
1994	3 370 472	3 457 324	-2 985 331	-635 528	-135 065	-298 600	
Jälleenvakuutus							
1996	446 008	380 473	-581 830	-167 963	87 809	-281 511	152,7
1995	479 536	519 414	-305 732	-137 016	-73 731	2 936	99,8
1994	779 156	692 140	-495 210	-214 188	-115 723	-132 981	
Yhteensä							
1996	4 494 977	4 433 062	-3 956 679	-938 303	-43 507	-505 427	113,1
1995	4 219 073	4 217 898	-3 543 376	-828 359	-183 720	-337 555	109,1
1994	4 149 627	4 149 464	-3 480 541	-849 716	-250 788	-431 581	
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta							
1996			-505 427				
1995			-337 555				
1994			-431 581				
Tasoitusmäärän muutos							
1996		-252 134					
1995		-44 916					
1994		25 639					
Vakuutustekninen kate							
1996		-757 561					
1995		-382 471					
1994		-405 942					

VAHINKOVAKUUTUKSEN VAKUUTUSLUOKKARYHMÄKOHTAINEN TULOS

Sarakkeet:

1 = Kokonaisvakuutusmaksutulo ennen luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta
2 = Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
3 = Korvauskulut ennen jälleenvakuuttajien osuutta

4 = Liikekulut ennen jälleenvakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia
5 = jälleenvakuuttajien osuus
6 = Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta
7 = Yhdistetty kulusuhte

1 000 mk	1	2	3	4	5	6	7
EMOYHTIO							
Ensivakuutus							
Lakisääteinen tapaturma							
1996	34 832	33 715	-44 511	-6 632	-5	-17 433	151,7
1995	24 914	23 909	-38 190	-6 000	-28	-20 309	185,0
1994	44 719	42 569	-55 678	-5 004	-45	-18 158	
Muu tapaturma ja sairaus							
1996	166 905	162 729	-125 089	-57 682	-1 949	-21 991	113,7
1995	89 818	88 202	-63 961	-38 381	-976	-15 115	117,3
1994	85 492	90 687	-62 971	-35 528	-1 582	-9 394	
Moottoriajoneuvonvastuu							
1996	408 918	389 504	-431 046	-96 347	-348	-138 236	135,5
1995	304 677	280 034	-309 993	-71 964	-244	-102 166	136,5
1994	269 366	263 093	-353 954	-66 815	-	-157 675	
Maa-ajoneuvot							
1996	372 147	361 961	-255 608	-99 383	-733	6 237	98,3
1995	283 966	272 173	-203 481	-75 182	-609	-7 099	102,6
1994	262 059	267 229	-193 652	-69 960	-575	3 042	
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikkuva kalusto ja kuljetus							
1996	28 064	27 177	-20 337	-6 723	-312	-195	100,8
1995	23 670	23 262	-16 839	-4 946	-583	894	96,0
1994	23 206	23 362	-14 964	-4 848	-579	2 970	
Palo- ja muu omaisuusvahinko							
1996	470 185	457 865	-277 276	-152 052	-4 274	24 264	94,7
1995	316 954	311 931	-200 713	-97 406	2 862	16 674	94,6
1994	301 888	310 308	-189 004	-94 451	-21 606	5 247	
Vastuu							
1996	7 712	7 036	-2 422	-1 835	-	2 779	60,5
1995	4 518	4 262	-11 418	-1 203	-	-8 359	296,1
1994	-3 500	-1 809	2 971	-839	-6 078	-5 755	
Luotto ja takaus							
1996	5 563	7 404	-10 566	-847	-448	-4 458	178,9
1995	6 108	7 775	-8 457	-647	842	-487	108,7
1994	8 664	9 946	-43 635	-1 553	1 772	-33 470	
Oikeusturva							
1996	49 055	48 186	-35 451	-6 207	-	6 528	86,5
1995	30 245	25 807	-20 718	-5 635	-	-546	102,1
1994	28 927	31 257	-41 852	-4 427	-	-15 022	
Muut							
1996	653	622	-200	-801	-	-379	161,0
1995	465	476	261	-88	-	649	-36,5
1994	478	621	-395	-84	107	248	
Ensivakuutus yhteensä							
1996	1 544 035	1 496 199	-1 202 507	-428 508	-8 069	-142 885	109,6
1995	1 085 335	1 037 830	-873 509	-301 452	1 265	-135 866	113,2
1994	1 021 298	1 037 261	-953 133	-283 510	-28 585	-227 967	
Jälleenvakuutus							
1996	-5 144	12 863	-46 376	-1 788	-804	-36 104	385,0
1995	12 935	17 201	-27 574	-858	-3 526	-14 757	191,2
1994	30 338	42 981	-82 788	-7 813	-4 939	-52 559	
Yhteensä							
1996	1 538 891	1 509 062	-1 248 883	-430 296	-8 873	-178 989	111,9
1995	1 098 270	1 055 031	-901 083	-302 310	-2 261	-150 622	114,4
1994	1 051 636	1 080 243	-1 035 922	-291 323	-33 524	-280 526	
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta							
1996	-178 989						
1995	-150 622						
1994	-280 526						
Tasoitusmäärän muutos							
1996	-65 015						
1995	5 309						
1994	80 381						
Vakuutustekninen kate							
1996	-244 004						
1995	-145 313						
1994	-200 145						

3 KULUT TOIMINNOITTAIN

1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1996	1995	1996	1995
Korvausten hoitokulut (maksetut korvaukset)				
Suoraan kohdistetut	59 816	57 803	23 327	21 249
Osuus kiinteistä kuluista	255 575	252 405	142 174	102 549
	315 390	310 208	165 501	123 798
Liikekulut				
Vakuutusten hankintakulut				
Ensivakuutuksen palkkiot	65 197	30 879	24 221	14 915
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot	111 216	110 710	1 758	843
Muut vakuutusten hankintakulut	245 817	223 801	156 712	119 666
	422 230	365 390	182 691	135 424
Vakuutusten hoitokulut	307 434	272 191	151 655	92 145
Hallintokulut	208 639	190 778	95 950	74 741
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot	-94 379	-87 246	-870	-1 053
	843 923	741 112	429 426	301 257
Sijoitusten hoitokulut (sijoitustoiminnan kulut)				
Suoraan kohdistetut ^{*)}	102 463	105 714	50 566	56 022
Osuus kiinteistä kuluista	23 756	23 981	11 858	10 747
	126 219	129 696	62 424	66 769
Muut kulut	7 949	834	-	-
	1 293 482	1 181 850	657 351	491 824

^{*)} Sisältää kiinteistöjen hoitokulut ja yhtiövastikkeet.

Vakuutusmaksuvastuun muutokseen sisältyvä vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutos	1 938	-7 521	-	-
---	--------------	--------	---	---

HENKILÖSTÖKULUT

Hallintoneuvoston, hallitusten ja toimitusjohtajien palkat ja palkkiot ^{*)}	9 777	9 285	2 763	2 540
Muut palkat ja palkkiot	531 850	482 257	316 238	241 174
Luontoisetujen raha-arvo	19 554	19 156	11 608	9 239
Eläkekulut	106 590	89 000	59 300	47 334
Muut henkilösivukulut	81 653	70 425	46 141	35 432
	749 424	670 124	436 049	335 721

^{*)} Johdon tulospalkkioita on maksettu konsernissa 273 208 mk ja emoyhtiössä 156 365 mk.

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta ja muiden toimitusjohtajien ja johtajien 60 – 65 vuotta.

Henkilökunta keskimäärin	3 113	3 023	1 963	1 602
--------------------------	--------------	-------	--------------	-------

1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1996	1995	1996	1995
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT				
Toimintokohtaiset				
Maksetut korvaukset	27 623	32 417	18 761	17 015
Liikekulut	83 220	75 647	61 843	44 372
Sijoitustoiminnan kulut	2 983	3 168	2 519	2 681
Muut kulut	1 000	633	–	–
	114 826	111 864	83 122	64 067
Rakennukset	75 686	74 950	32 346	29 510
Liikearvo	7 610	4 439	29 120	61 476
Konserniliikearvo	53 455	65 416	–	–
	251 576	256 670	144 588	155 054

4 SJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTTO

1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1996	1995	1996	1995
SJOITUSTOIMINNAN TUOTOT				
Tuotot sijoituksista konserniyrityksiin				
Osinkotuotot	–	–	159 450	135 200
Tuotot sijoituksista osakkuusyriityksiin				
Osinkotuotot	3 833	2 841	9 361	4 104
Korkotuotot	6 883	3 900	1 922	780
Muut tuotot	30 569	29 584	30 569	–
	41 286	36 326	41 853	4 884
Tuotot kiinteistösijoituksista				
Osinkotuotot	1	–	–	–
Korkotuotot konserniyrityksiltä	–	–	9 413	7 823
Muut tuotot konserniyrityksiltä	–	–	7 554	13 439
Muut tuotot muilta kuin konserniyrityksiltä	230 760	220 678	95 450	100 229
	230 761	220 678	112 417	121 491
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	207 344	134 867	53 059	30 868
Korkotuotot konserniyrityksiltä	–	–	992	3 839
Korkotuotot muilta kuin konserniyrityksiltä	395 881	469 307	111 673	120 868
Muut tuotot konserniyrityksiltä	–	–	–	2 064
Muut tuotot muilta kuin konserniyrityksiltä	216 984	69 652	25 960	22 696
	820 209	673 826	191 685	180 335
Yhteensä	1 092 256	930 830	505 405	441 910
Palautuneet arvonalennukset	225 684	7 958	139 798	3 849
Myyntivoitot	380 970	698 861	135 322	218 740
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	1 698 910	1 637 649	780 524	664 499

1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1996	1995	1996	1995
SJOITUSTOIMINNAN KULUT				
Kulut kiinteistösijoituksista	-121 197	-138 407	-68 413	-80 723
Kulut muista sijoituksista	-203 794	-241 616	-64 117	-66 428
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut konserniyrityksille	-	-	-16 821	-15 628
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut muille kuin konserniyrityksille	-33 362	-61 993	-23 129	-31 343
Yhteensä	-358 353	-442 017	-172 481	-194 122
Arvonlennukset ja poistot				
Arvonlennukset	-101 094	-339 669	-66 978	-215 456
Rakennusten suunnitelmapoistot	-75 686	-74 950	-32 346	-29 510
	-176 780	-414 619	-99 323	-244 966
Myyntitappiot	-4 725	-70 117	-6 220	-8 351
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	-539 857	-926 753	-278 024	-447 439
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua	1 159 052	710 896	502 501	217 060
Sijoitusten arvonkorotuksen oikaisu	-57	-3 118	-	-
SJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTTO TULOSLASKELMASSA				
	1 158 996	707 778	502 501	217 060
Osinkotuottoihin sisältyvä yhtiöveron hyvitys	54 458	27 959	64 747	4 858
Kiinteistösijoitusten kuluihin sisältyvä kiinteistövero	8 494	9 600	2 822	3 027
Muihin tuottoihin ja kuluihin muista sijoituksista sisältyvät				
Valuuttakurssivoitot	209 554	64 454	22 045	22 607
Valuuttakurssitappiot	115 610	184 327	14 905	55 236

5 KONSERNIN VEROT, KERTYNEET VEROYLJÄÄMÄT JA KÄYTTÄMÄTÖN HYVITYS

1 000 mk	Verot		Kertyneet veroylijäämät		Käyttämätön hyvitys	
	1996	1995	1996	1995	1996	1995
Vakuutusosakeyhtiö Sampo	65 455	7 762	35 878	5 936	35 950	51 218
Teollisuusvakuutus Oy	48 623	39 107	84 955	39 725	-	-
Vakuutusosakeyhtiö Yritys-Sampo	19 170	28 505	26 652	19 138	-	-
Keskeytysvakuutusosakeyhtiö Otso	31 250	17 096	17 413	-	-	-
Suomen Vakuutus Osakeyhtiö	4 212	1 435	2 633	1 341	-	1 493
Muut	-990	215	207	176	2 964	3 048
Konserniyhtiöt yhteensä	167 719	94 120	167 737	66 315	38 914	55 760
Yhtiöveron hyvitys tytär- ja osakkuusyritysoingoista	-55 167	-3 693	-	-	-	-
Laskennallisen verovelan muutos	-2 039	3 508	-	-	-	-
Tuloslaskelman verot	110 513	93 936	-	-	-	-

6 SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1996	1995	1996	1995
Satunnaiset tuotot				
Tasoituspääntien muutos	–	455 000	–	284 913
Muut satunnaiset tuotot	3 023	31 218	3 023	31 218
	3 023	486 218	3 023	316 132
Satunnaiset kulut				
Vakuutusmaksuvastuun muutos	–	–126 903	–	–107 284
Korvausvastuun muutos	–	–422 609	–	–195 163
Jälleenvakuuttajien osuus	–	5 036	–	–
Muut satunnaiset kulut	–4 545	–	–	–
	–4 545	–544 476	–	–302 447

7 AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET 1996

1 000 mk	Aineettomat oikeudet ja pitkä- vaikutteiset menot	Liikearvo Konserni- liikearvo	Kalusto	Yhteensä
KONSERNI				
Hankintameno 1.1.	584 962	559 422	583 003	1 727 387
Lisäykset	82 838	23 743	98 276	204 857
Vähennykset	–32	–	–3 379	–3 410
Hankintameno 31.12.	667 768	583 165	677 901	1 928 834
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	349 297	117 164	409 805	876 266
Suunnitelmapoistot	56 515	61 065	58 129	175 709
Vähennykset	185	600	–1 489	–705
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	405 997	178 829	466 444	1 051 271
Hankintameno suunnitelmapoistojen jälkeen 31.12.	261 771	404 336	211 457	877 564
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	36 153	3 171	–11 243	28 081
Suunnitelman ylittävät/alittavat poistot	–7 212	–	5 292	–1 920
Vähennykset	–	–	–78	–78
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.	28 941	3 171	–6 029	26 083
Menojäännös kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	232 830	401 165	217 485	851 480

AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET 1996

1 000 mk	Aineettomat oikeudet ja pitkä- vaikutteiset menot	Liikearvo	Kalusto	Yhteensä
EMOYHTIÖ				
Hankintameno 1.1.	428 845	614 759	487 381	1 530 986
Lisäykset	65 518	–	67 854	133 372
Vähennykset	–	–	–557	–557
Hankintameno 31.12.	494 363	614 759	554 678	1 663 800
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	278 375	61 476	360 534	700 384
Suunnitelmapoistot	39 916	29 120	43 207	112 243
Vähennykset	–	–	–246	–246
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	318 290	90 596	403 495	812 381
Hankintameno suunnitelmapoistojen jälkeen 31.12.	176 073	524 163	151 183	851 419
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	34 989	–	–17 383	17 606
Suunnitelman ylittävät/alittavat poistot	–7 726	–	4 197	–3 530
Vähennykset	–	–	64	64
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.	27 263	–	–13 122	14 140
Menojäännös kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	148 810	524 163	164 305	837 279

8 SIIJOITUSTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO

1 000 mk	Jäljellä oleva hankintameno	1996 Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	1995 Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
KONSERNI						
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	2 200 629	2 779 577	3 278 853	2 251 667	2 850 620	3 527 600
Kiinteistöosakkeet	689 711	689 711	737 618	749 358	749 358	808 475
Osakkuusyritykset						
Osakkeet ja osuudet	729 817	732 897	1 005 954	775 106	760 158	906 852
Rahoitusmarkkinavälineet	80 000	80 000	84 223	100 000	100 000	100 995
Lainasaamiset	15	15	15	6	6	6
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	3 417 447	3 417 447	6 155 519	2 533 928	2 533 928	4 101 924
Rahoitusmarkkinavälineet	3 608 194	3 609 063	3 756 453	3 219 063	3 222 959	3 322 305
Kiinnelainasaamiset	301 316	301 316	301 316	329 879	329 879	329 879
Muut lainasaamiset	358 916	358 916	358 916	491 967	491 967	491 967
Talletukset	692 802	692 802	692 802	771 478	771 478	771 478
Jälleenvakuutustalletesaamiset	390 419	390 419	390 419	316 309	316 309	349 119
	12 469 266	13 052 163	16 762 088	11 538 761	12 126 663	14 710 601
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta (+/-)	-21 799			-12 231		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		330 430			345 412	
Arvonkorotusrahastoon kirjattuja arvonkorotuksia		249 387			257 437	
		579 817			602 849	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			3 709 925			2 583 938

SIJOITUSTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO

1 000 mk	Jäljellä oleva hankintameno	1996 Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	1995 Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
EMOYHTIÖ						
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	549 186	1 053 776	1 166 890	580 031	1 096 451	1 204 430
Konserniyhtiöosakkeet	200 729	200 729	236 608	203 713	203 713	376 841
Muut kiinteistöosakkeet	638 655	638 655	672 749	686 472	686 472	728 132
Lainasaamiset konserniyrityksiltä	87 420	87 420	87 420	73 710	73 710	73 710
Konserniyritykset						
Osakkeet ja osuudet	958 282	958 282	4 706 905	897 100	897 100	3 448 197
Osakkuusyrietykset						
Osakkeet ja osuudet	521 641	521 641	524 350	528 195	528 195	528 866
Rahoitusmarkkinavälineet	30 000	30 000	31 584	20 000	20 000	20 199
Lainasaamiset	15	15	15	6	6	6
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	1 310 545	1 310 545	1 584 108	913 143	913 143	1 005 265
Rahoitusmarkkinavälineet	1 031 156	1 031 156	1 072 671	1 180 550	1 180 550	1 196 586
Kiinnelainasaamiset	204 653	204 653	204 653	234 635	234 635	234 635
Muut lainasaamiset	148 901	148 901	148 901	243 277	243 277	243 277
Talletukset	41 530	41 530	41 530	111 720	111 720	111 720
Jälleenvakuutustalletesaamiset	2 255	2 255	2 255	2 859	2 859	2 859
	5 724 969	6 229 560	10 480 640	5 675 409	6 191 830	9 174 722
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta (+/-)	-9 764			-9 651		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		331 958			343 788	
Arvonkorotusrahastoon kirjattuja arvonkorotuksia		172 633			172 633	
		504 590			516 420	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			4 251 080			2 982 893

9 KIINTEISTÖSIJOITUSTEN MUUTOKSET

1 000 mk	1996		1995	
	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistöosakkeet	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistöosakkeet
KONSERNI				
Hankintameno 1.1.	2 680 988	1 382 281	2 556 227	1 267 912
Lisäykset	93 630	26 702	103 956	130 070
Vähennykset	-91 739	-77 483	-6 112	-15 274
Hankintameno 31.12.	2 682 879	1 331 500	2 654 070	1 382 708
Arvonkorotukset 1.1.	421 653	223 744	417 998	224 349
Lisäykset	-	4 701	3 655	595
Vähennykset	-16 050	-6 000	-	-1 200
Arvonkorotukset 31.12.	405 603	222 446	421 653	223 744
Kertyneet suunnitelmapoistot/arvonlennukset 1.1.	828 800	260 336	715 961	227 469
Konsernin rakennemuutos	9 710	-	8 696	-
Suunnitelmapoistot/arvonlennukset ja palautuneet arvonalennukset	105 586	17 869	97 204	36 392
Vähennykset	-30 661	-18 500	-	-3 525
Kertyneet suunnitelmapoistot/arvonlennukset 31.12.	913 435	259 705	821 862	260 336
Kirjanpitoarvo suunnitelmapoistojen/ arvonlennusten jälkeen 31.12.	2 175 048	1 294 241	2 253 862	1 346 116
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	135 176	-	124 554	-
Konsernin rakennemuutos	838	-	6 763	-
Suunnitelman ylittävät/alittavat poistot	-12 676	-	-373	-
Vähennykset	-3 545	-	4 233	-
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.	119 793	-	135 176	-
Rakennusten arvo kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	2 055 255	-	2 118 685	-

OMASSA KÄYTÖSSÄ OLEVAT KIINTEISTÖT JA KIINTEISTÖOSAKKEET

1 000 mk	KONSERNI	
	1996	1995
Jäljellä oleva hankintameno	567 168	565 400
Kirjanpitoarvo	769 512	749 540
Käypä arvo	910 766	945 212
Hoitokulut (suoraan kohdistetut)	23 246	22 919

KONSERNIIN KUULUVAT KIINTEISTÖYHTIÖT

Lukumäärä	45	61
Tilikauden voitto/tappio yhteensä	9 718	-10 310
Oma pääoma yhteensä	644 499	614 401

KIINTEISTÖSJOITUSTEN MUUTOKSET

1 000 mk	1996			1995		
	Rakennukset	Maa- ja vesialueet sekä kiinteistöosakkeet	Lainasaamiset konserni-yrityksiltä	Rakennukset	Maa- ja vesialueet sekä kiinteistöosakkeet	Lainasaamiset konserni-yrityksiltä
EMOYHTIÖ						
Hankintameno 1.1.	832 346	1 191 666	73 710	791 810	1 105 230	78 891
Lisäykset	11 856	14 917	30 757	40 079	85 370	–
Vähennykset	-15 144	-52 273	-17 047	–	–	-5 181
Fuusion osuus	–	–	–	457	1 067	–
Hankintameno 31.12.	829 059	1 154 310	87 420	832 346	1 191 666	73 710
Arvonkorotukset 1.1.	344 500	192 900	–	344 500	192 900	–
Lisäykset	–	633	–	–	–	–
Vähennykset	-8 200	-800	–	–	–	–
Arvonkorotukset 31.12.	336 300	192 733	–	344 500	192 900	–
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 1.1.	297 278	277 500	–	267 676	237 500	–
Suunnitelmapoistot/arvonlennukset ja palautuneet arvonlennukset	42 346	23 400	–	29 510	40 000	–
Vähennykset	-7 782	-13 500	–	91	–	–
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 31.12.	331 841	287 400	–	297 278	277 500	–
Kirjanpitoarvo suunnitelmapoistojen/ arvonlennusten jälkeen 31.12.	833 518	1 059 642	87 420	879 569	1 107 066	73 710
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 1.1.	65 037			60 805		
Suunnitelman ylittävät/alittavat poistot	-3 737			4 233		
Vähennykset	-877			–		
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 31.12.	60 423			65 037		
Rakennusten arvo kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	773 095			814 532		

OMASSA KÄYTÖSSÄ OLEVAT KIINTEISTÖT JA KIINTEISTÖOSAKKEET

1 000 mk	EMOYHTIÖ	
	1996	1995
Jäljellä oleva hankintameno	205 034	185 139
Kirjanpitoarvo	374 162	353 144
Käypä arvo	436 837	414 713

10 KONSERNIN OSAKKEET JA OSUDET

Konserniyhtykset

Yhtiön nimi	Kpl	Osuus osake- pääomasta %	Osuus ääni- määrästä %	Valuutta	Nimellis- arvo 1 000 mk	Kirjanpito- arvo 1 000 mk	Tilikauden voitto/tappio 1 000 mk	Oma pääoma 1 000 mk
Oy Finnish Captive & Risk Services Ltd	800	80,00	80,00		80	80	13	371
Oy Haveri Ab	20	100,00	100,00		2	9	0	6
Oy Imico Insurance Systems Ab	200	100,00	100,00		200	1 002	46	1 158
Lakewood Insurance Company Ltd	11 250 000	100,00	100,00	GBP	11 250	17 282	-1 351	17 282
Keskeytysvakuutusosakeyhtiö Otso ¹⁾	900 000	100,00	100,00		90 000	120 503	71 341	223 297
Jälleenvakuutusosakeyhtiö Patria	50 000	100,00	100,00		50 000	83 760	-5 815	72 775
Riskienhallinta Oy	400	100,00	100,00		4 000	4 000	129	4 210
Sampo Holdings (UK) Ltd ¹⁾	10 000	100,00	100,00	GBP	10	163 278	8 386	192 768
Sampo Kindlustuse AS	1 800	100,00	100,00	EEK	12 000	5 719	-1 617	5 023
Sampo Industriförsäkring Ab	30 000	100,00	100,00	SEK	3 000	7 608	-2 480	4 612
Sampo Industrial Insurance N.V.	1 050 000	100,00	100,00	NLG	105 000	414 064	-19 430	252 875
Sampo Industrial Holding B.V.	45 000	100,00	100,00	NLG	45 000	108 276	-16 931	108 276
Suomen Vakuutus Osakeyhtiö ¹⁾	150 000	100,00	100,00		15 000	69 240	10 739	87 128
Teollisuusvakuutus Oy ¹⁾	500 000	100,00	100,00		50 000	249 850	94 944	612 858
Teva Holding B.V.	45 000	100,00	100,00	NLG	45 000	154 412	-12 058	129 523
Vakuutusosakeyhtiö ST International	9 000 000	100,00	100,00		45 000	101 438	394	63 716
Vakuutusosakeyhtiö Yritys-Sampo ¹⁾	500 000	100,00	100,00		50 000	299 900	42 303	406 132
Yhteensä						1 800 421		

Konsernin osakkuusyhtykset

Yhtiön nimi	Kpl	Osuus osake- pääomasta %	Osuus ääni- määrästä %	Nimellis- arvo 1 000 mk	Kirjanpito- arvo 1 000 mk	Tilikauden voitto/tappio 1 000 mk	Oma pääoma 1 000 mk
Autovahinkokeskus Oy	2 559	35,54	35,54	6 397	5 878	-1 980	16 540
Finanssi-Sampo Oy	800 000	50,00	50,00	40 000	80 663	8 992	162 656
Henkivakuutusosakeyhtiö Nova ¹⁾	12 500	25,00	25,00	12 500	97 969	31 364	399 875
Huoneistokeskus Oy	120	30,00	30,00	960	3 353	2 006	11 175
Kansalliset Liikekiinteistöt Oy ¹⁾	291	34,73	34,73	291 000	294 986	11 185	849 368
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva ^{1) 2)}	25 000	50,00	25,00	25 000	25 639	22 257	127 171
PCA Corporate Finance Oy	372	27,11	27,11	372	964	1 449	2 765
Rakennus Oy Leo Heinänen	384	20,00	20,00	384	1 829	1 737	8 698
Suomen Oikeuspalvelu Oy ^{1) 3)}	3 400	20,00	20,00	340	527	81	1 789
Suomen Vahinkotarkastus Oy	3 334	33,34	33,34	3 334	2 060	1 895	6 179
Unsa Oy ¹⁾	1 687 831	29,70	29,70	168 783	160 021	19 677	538 792
Vahinkopalvelu Oy	360	20,00	20,00	108	683	1 342	3 414
Vakuutusosakeyhtiö Eläke-Sampo ¹⁾	1 409	46,97	33,56	14 090	14 090	-1 959	27 761
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	220 000	73,33	50,00	22 000	44 235	320	60 320
Yhteensä					732 897		

¹⁾ Luvut konsernitasolla

²⁾ Osuus takuupääomasta

³⁾ Tilikausi 1.6.–11.9.96

Muut osakkeet ja osuudet

Pörssiosakkeet

Yhtiön nimi	Kpl	Osuus osake- pääomasta %	Osuus ääni- määrästä %	Nimellis- arvo 1 000 mk	Kirjanpito- arvo 1 000 mk	Käypä arvo 1 000 mk
Pankit ja rahoitus						
Merita Oy	17 528 099	2,11	2,17	175 281	245 198	251 984
Kuljetus ja liikenne						
Finnair Oy	2 601 697	3,17	3,17	13 008	57 356	85 856
Finnlines Oy	1 480 000	7,72	7,72	14 800	54 299	167 240
Silja Oy Ab	1 260 391	5,78	6,33	25 208	46 634	46 634
Kauppa						
Kesko Oy	1 250 000	1,39	–	12 500	60 932	81 125
Oy Stockmann Ab	437 500	3,03	3,37	8 750	43 300	121 737
Oy Tamro Ab	5 648 520	6,41	6,41	56 485	147 934	172 845
Metalliteollisuus						
Fiskars Oy Ab	228 197	2,98	4,53	6 846	21 772	80 637
KCI Konecranes International Oy	204 000	1,36	1,36	1 632	13 872	29 580
Kone Oy	35 000	0,52	0,20	1 750	15 427	17 780
Metra Oy Ab	1 358 125	5,04	6,50	27 162	140 353	348 629
Outokumpu Oy	624 500	0,50	0,50	6 245	48 580	49 023
Rauma Oy	271 000	0,50	0,50	2 710	22 915	26 287
Rautaruukki Oy	1 609 564	1,34	1,34	16 096	56 691	68 245
Santasalo-JOT Oy	430 000	5,81	5,81	4 300	13 996	18 490
Oy Tampella Ab	2 000 000	1,50	1,50	10 000	24 600	24 600
Valmet Oy	1 861 600	2,39	2,39	18 616	127 615	149 673
Metsäteollisuus						
Enso Oy	7 539 966	2,42	2,65	75 400	218 367	279 305
Metsä-Serla Oy	2 336 930	1,68	4,86	23 369	59 227	79 624
UPM-Kymmene Oy	9 722 662	3,64	3,64	97 227	360 838	938 237
Monialayritykset						
Aspoyhtymä Oy	390 000	8,51	8,51	3 900	57 043	74 100
Instrumentarium Oy	115 256	0,57	0,73	1 152	11 737	19 432
Partek Oy Ab	3 009 103	7,82	7,82	30 091	145 112	215 151
Suunto Oy	250 000	4,63	4,63	1 250	9 065	13 625
Energia						
Espoon Sähkö Oy	745 000	4,73	4,73	1 490	54 629	75 990
Elintarviketeollisuus						
Cultor Oy	1 065 484	4,62	5,42	12 786	117 660	263 472
Oy Hartwall Ab	58 800	0,49	0,15	294	5 442	11 878
Huhtamäki Oy	434 650	1,46	2,36	8 693	53 943	91 907
Rakennusteollisuus						
Polar-Yhtymä Oy	1 280 344	1,10	1,10	12 803	8 514	8 514
YIT-Yhtymä Oy	50 000	0,20	0,20	500	2 588	2 695

Yhtiön nimi	Kpl	Osuus osake- pääomasta %	Osuus ääni- määrästä %	Nimellis- arvo 1 000 mk	Kirjanpito- arvo 1 000 mk	Käypä arvo 1 000 mk
Tietoliikenne ja elektroniikka						
Oy Nokia Ab	4 358 476	1,46	3,48	21 792	246 900	1 155 423
Kemianteollisuus						
Asko Oy	371 342	5,27	5,27	18 567	74 041	119 201
Kemira Oy	2 634 500	2,05	2,05	26 345	114 630	152 801
Neste Oy	962 700	0,98	0,98	9 627	77 831	106 860
Orion-Yhtymä Oy	470 000	0,94	0,08	4 700	52 912	83 190
Muu teollisuus						
Amer-Yhtymä Oy	253 000	1,07	0,11	5 060	20 345	24 035
Nokian Renkaat Oy	175 000	1,73	1,73	1 750	10 745	17 325
Tamfelt Oy Ab	498 718	7,51	7,30	4 987	15 315	61 101
Yhteensä					2 858 358	5 534 231
Muut pörssiyritykset					6 515	6 948
Pörssiyritykset yhteensä					2 864 873	5 541 179
Muut yritykset						
Isko Oy	97 200	5,40	0,98	972	972	3 305
Sato-Yhtymä Oy	206 411	11,05	11,05	2 064	47 718	47 718
Kustannusosakeyhtiö Otava	36 300	3,04	3,04	726	10 506	10 507
Oy G.W. Sohlberg Ab	240 000	8,89	4,22	9 600	25 400	25 400
Oy Realinvest Ab	800 000	2,33	2,33	20 000	20 160	20 160
Suomen Helasto Oy	300 000	6,56	6,56	300	3 006	4 440
Sijoitusrahastot						
Alfred Berg Markka Sijoitusrahasto	4 867 703	–	–	–	50 000	51 427
Gyllenberg Money Korkorahasto	59 534	–	–	–	29 999	30 762
EVLi Korko Sijoitusrahasto	92 473	–	–	–	10 000	10 395
Sijoitusrahasto PCA-Sampo	245 483	–	–	–	25 000	27 632
Optiotodistukset						
Oy Stockmann Ab Optiotod 94/A-C	225 000	–	–	–	14 309	14 309
Yhteensä					237 070	246 055
Muut osakkeet ja osuudet					65 042	73 143
Kotimaiset osakkeet ja osuudet yhteensä					3 166 985	5 860 377

11 EMOYHTIÖN OSAKKEET JA OSUUDET

Tytäryritykset

Yhtiön nimi	Kpl	Osuus osake- pääomasta %	Osuus ääni- määrästä %	Valuutta	Nimellis- arvo 1 000 mk	Kirjanpito- arvo 1 000 mk	Tilikauden voitto/tappio 1 000 mk	Oma pääoma 1 000 mk
Keskeytysvakuutusosakeyhtiö Otso ¹⁾	810 000	90,00	90,00		81 000	70 577	71 341	223 297
Riskienhallinta Oy	400	100,00	100,00		4 000	4 000	129	4 210
Sampo Holdings (UK) Ltd ¹⁾	10 000	100,00	100,00	GBP	10	163 278	8 386	192 768
Suomen Vakuutus Osakeyhtiö ¹⁾	150 000	100,00	100,00		15 000	69 240	10 739	87 128
Teollisuusvakuutus Oy ¹⁾	500 000	100,00	100,00		50 000	249 850	94 944	612 858
Vakuutusosakeyhtiö Yritys-Sampo ¹⁾	500 000	100,00	100,00		50 000	299 900	42 303	406 132
Vakuutusosakeyhtiö ST International	9 000 000	100,00	100,00		45 000	101 438	394	63 716
Yhteensä						958 282		

Osakkuusyrietykset

Yhtiön nimi	Kpl	Osuus osake- pääomasta %	Osuus ääni- määrästä %		Nimellis- arvo 1 000 mk	Kirjanpito- arvo 1 000 mk	Tilikauden voitto/tappio 1 000 mk	Oma pääoma 1 000 mk
Autovahinkokeskus Oy	2 538	35,25	35,25		6 345	6 332	-1 980	16 540
Finanssi-Sampo Oy ¹⁾	800 000	50,00	50,00		55 000	75 000	8 992	162 656
Kansalliset Liikekiinteistöt Oy ¹⁾	291	34,73	34,73		291 000	293 568	11 185	849 368
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva ^{1) 2)}	15 000	30,00	15,00		15 000	15 479	22 257	127 172
Suomen Oikeuspalvelu Oy ^{1) 3)}	3 400	20,00	20,00		340	340	81	1 789
Suomen Vahinkotarkastus Oy	3 314	33,14	33,14		3 314	3 314	1 895	6 179
Unsa Oy ¹⁾	1 134 103	19,96	19,96		113 410	113 410	19 677	538 792
Vahinkopalvelu Oy	360	20,00	20,00		108	108	1 342	3 414
Vakuutusosakeyhtiö Eläke-Sampo ¹⁾	1 409	46,97	33,56		14 090	14 090	-1 959	27 761
Yhteensä						521 641		

¹⁾ Luvut konsermitasolla

²⁾ Osuus takuupääomasta

³⁾ Tilikausi 1.6.-11.9.96

Muut osakkeet ja osuudet

Pörsiosakkeet

Yhtiön nimi	Kpl	Osuus osake- pääomasta %	Osuus ääni- määrästä %	Nimellis- arvo 1 000 mk	Kirjanpito- arvo 1 000 mk	Käypä arvo 1 000 mk
Pankit ja rahoitus						
Merita Oy	12 243 333	1,47	1,50	122 433	172 826	176 190
Kuljetus ja liikenne						
Finnair Oy	500 000	0,61	0,61	2 500	13 279	16 500
Finnlines Oy	240 000	1,25	1,25	2 400	26 608	27 120
Kauppa						
Kesko Oy	450 000	0,50	0,00	4 500	20 173	29 205
Oy Stockmann Ab	100 000	0,69	1,12	2 000	9 726	28 000
Oy Tamro Ab	4 000 000	4,54	4,54	40 000	122 400	122 400

Yhtiön nimi	Kpl	Osuus osake- pääomasta %	Osuus ääni- määrästä %	Nimellis- arvo 1 000 mk	Kirjanpito- arvo 1 000 mk	Käypä arvo 1 000 mk
Metalliteollisuus						
Fiskars Oy Ab	60 443	0,79	2,07	1 813	5 811	21 759
Metra Oy Ab	250 000	0,93	1,64	5 000	29 050	64 250
Outokumpu Oy	192 000	0,15	0,15	1 920	15 072	15 072
Rauma Oy	110 000	0,20	0,20	1 100	9 866	10 670
Rautaruukki Oy	500 000	0,42	0,42	5 000	19 170	21 200
Valmet Oy	500 000	0,64	0,64	5 000	2 735	40 200
Metsäteollisuus						
Enso Oy	1 600 000	0,51	0,51	16 000	59 400	59 400
UPM-Kymmene Oy	950 000	0,36	0,36	9 500	63 354	91 675
Monialayritykset						
Aspoyhtymä Oy	100 000	2,18	2,18	1 000	15 341	19 000
Partek Oy Ab	270 100	0,70	0,70	2 701	17 355	19 312
Suunto Oy	200 000	3,70	3,70	1 000	6 340	10 900
Energia						
Espoon Sähkö Oy	100 000	0,64	0,64	200	8 320	10 200
Elintarviketeollisuus						
Cultor Oy	172 500	0,75	1,08	2 070	29 779	43 125
Huhtamäki Oy	96 000	0,32	0,60	1 920	19 784	20 247
Tietoliikenne ja elektroniikka						
Oy Nokia Ab	330 000	0,11	0,13	1 650	79 571	87 850
Kemianteollisuus						
Asko Oy	300 000	4,26	4,26	15 000	67 343	96 300
Kemira Oy	850 000	0,66	0,66	8 500	40 926	49 300
Neste Oy	250 000	0,25	0,25	2 500	21 035	27 750
Orion-Yhtymä Oy	300 000	0,60	0,05	3 000	31 396	53 100
Yhteensä					906 660	1 160 725
Muut pörssiyritykset					56 651	31 267
Pörssiyritykset yhteensä					963 311	1 191 992
Muut yhtiöt						
Sato-Yhtymä Oy	131 152	7,02	7,02	1 311	35 562	35 562
Oy G.W. Sohlberg Ab	240 000	8,89	4,22	9 600	25 400	25 400
Sijoitusrahastot						
Alfred Berg Markka Sijoitusrahasto	965 250	–	–	–	10 000	10 198
Gyllenberg Money Korkorahasto	19 710	–	–	–	10 000	10 184
Yhteensä					80 962	81 344
Muut osakkeet ja osuudet					23 591	24 172
Kotimaiset osakkeet ja osuudet yhteensä					1 067 864	1 297 508

12 SIIJOITUKSET KONSERNI- JA OSAKKUUSYRITYKSIIN

1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1996	1995	1996	1995
Konserniyritysten osakkeet ja osuudet				
Alkuperäinen hankintameno 1.1.	–	–	1 261 527	1 818 786
Lisäykset	–	–	63 500	97 807
Vähennykset	–	–	–2 317	–
Siirrot	–	–	–	14 734
Fuusion osuus	–	–	–	–669 800
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	–	–	–364 427	–364 427
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.	–	–	958 282	897 100
Osakkuusyritysten osakkeet ja osuudet				
Alkuperäinen hankintameno 1.1.	750 219	770 153	528 661	244 895
Lisäykset	75 250	11 469	–	10 461
Vähennykset	–65 620	–16 669	–7 020	–8 064
Siirrot	–65 244	–14 734	–	–14 734
Fuusion osuus	–	–	–	296 104
Kertyneet arvonalennukset/konserniliikkeen poistot/konsernireservin vähennykset 31.12.	35 212	24 887	–	–466
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.	729 817	775 106	521 641	528 195
Osakkuusyritysten liikkeeseenlaskemat rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset niiltä				
Alkuperäinen hankintameno 1.1.	100 006	18	20 006	–
Lisäykset	80 018	100 000	30 018	20 000
Vähennykset	–100 009	–12	–20 009	–
Fuusion osuus	–	–	–	6
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.	80 015	100 006	30 015	20 006

13 MUUT LAINASAAMISET

1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1996	1995	1996	1995
Valtion, kuntien, kuntainliittojen ja seurakuntien takaukset sekä kunnille, kuntainliitoille ja seurakunnille annetut lainat				
	164 879	169 957	34 681	50 001
Pankkitakaus	53 896	90 924	21 408	47 774
Asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osakkeet ja osuudet	71 799	73 000	48 479	49 407
Muu vakuus	68 343	158 085	44 332	96 094
	358 916	491 967	148 901	243 277
JOHDON RAHALAINAT				
Lainat hallintoneuvoston ja hallitusten jäsenille sekä toimitusjohtajille	4 043	2 731	2 357	1 668
Korko (%)	5,00 – 6,50	5,75 – 7,25	5,00 – 6,50	5,75 – 7,25
Keskimääräinen laina-aika (vuosia)	9	9	10	11

14 SAAMISET JA VELAT KONSERNI- JA OSAKKUUSYRITYKSILTÄ

1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1996	1995	1996	1995
SAAMISET JA VELAT KONSERNIYRITYKSILTÄ				
Saamiset				
Sijoitukset				
Kiinteistösjoiotukset/lainasaamiset konserniyrityksiltä	–	–	87 420	73 710
Saamiset				
Jälleenvakuutustoiminnasta	–	–	974	515
Muut saamiset	–	–	30 954	18 995
Siirtosaamiset	–	–	–	227
	–	–	119 348	93 446
Velat				
Vakuutustekninen vastuvelka				
Vakuutusmaksuvastuu	–	–	394	584
Korvausvastuu	–	–	306 355	394 805
Jälleenvakuuttajien osuus	–	–	–5 000	–5 124
Velat				
Jälleenvakuutustoiminnasta	–	–	457	3 512
Muut velat	–	–	1 884	12 179
Saadut ennakot ja siirtovelat	–	–	626	1 038
	–	–	304 716	406 994
SAAMISET JA VELAT OSAKKUUSYRITYKSILTÄ				
Saamiset				
Jälleenvakuutustoiminnasta	–	26 797	–	–
Muut saamiset	2 326	2 474	–	–
	2 326	29 271	–	–
Velat				
Jälleenvakuutustoiminnasta	–	411	–	–
Eläkelainat	287 441	309 077	287 441	309 077
Muut velat	10 807	2 597	5 423	2 088
	298 249	312 085	292 864	311 165

15 KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOSLASKELMA

1 000 mk	1.1.1996	Lisäys	Vähennys	31.12.1996
Sidottu				
Osakepääoma	310 000	–	–	310 000
Vararahasto	2 182 872	–	–	2 182 872
Arvonkorotusrahasto	209 388	–	–5 901	203 487
Muut sidotut rahastot	28	–	–	28
Muuntoerot	–12 542	32 214	–	19 671
	2 689 746	32 214	–5 901	2 716 059
Vapaa				
Vapaat rahastot	644 591	70 511	–157 427	557 675
Edellisten tilikausien voitto/tappio	40 972	211 593	–210 213	42 351
Tilikauden voitto	–	254 634	–	254 634
	685 563	536 738	–367 640	854 660
	3 375 309	568 951	–373 541	3 570 719
	1996	1995		
Jakokelpoiset varat				
Vapaa oma pääoma	854 660	685 563		
Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero vapaassa omassa pääomassa	–149 577	–179 436		
Jakokelpoiset varat 31.12.	705 083	506 127		
Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero 31.12.				
Kertynyt poistoero	145 876	163 258		
Luottotappiovaraus	20 763	20 300		
Siirtymävaraus	31 962	32 410		
Asuintalovaraus	8 832	23 133		
	207 434	239 101		
Laskennallinen verovelka vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta				
Vähemmistöosuus vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta	–58 081	–59 886		
Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero vapaassa omassa pääomassa 31.12.	149 577	179 436		

EMOYHTIÖN OMAN PÄÄOMAN MUUTOSLASKELMA

1 000 mk	1.1.1996	Lisäys	Vähennys	31.12.1996
Sidottu				
Osakepääoma	310 000	–	–	310 000
Vararahasto	2 177 892	–	–	2 177 892
Arvonkorotusrahasto	172 633	–	–	172 633
	2 660 525	–	–	2 660 525
Vapaa				
Varmuusrahasto	69 693	–	–	69 693
Käyttörahasto	350 948	9 500	–76 000	284 448
Hallituksen käyttövarat	658	150	–242	566
Edellisten tilikausien voitto/tappio	16 921	–	–9 650	7 271
Tilikauden voitto	–	179 241	–	179 241
	438 220	188 891	–85 892	541 219
	3 098 745	188 891	–85 892	3 201 744

16 OSAKEKANNAN JAOTTELU

Kpl	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1996	1995	1996	1995
A-sarja	15 140 000	15 140 000	15 140 000	15 140 000
B-sarja	60 000	60 000	60 000	60 000
Yhteensä	15 200 000	15 200 000	15 200 000	15 200 000
Osakkeiden nimellisarvo (mk)	20	20	20	20
Konserniyhtiöiden hallussa olevat emoyhtiön A-sarjan osakkeet	33 984	33 984	–	–

17 VAKUUTUSTEKNINEN VASTUUVELKA

1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1996	1995	1996	1995
VAKUUTUSMAKSUVASTUU				
Henkijälleenvakuutuksen vakuutusmaksuvastuusta vähennetyt vakuutusten aktivoidut hankintamenot	23 247	38 285	–	–
Jälleenvakuuttajien osuus	–110	–17 086	–	–
	23 137	21 199	–	–

KORVAUSVASTUU

Muiden kuin eläkemuoitoisten korvausten korvausvastuun laskemisessa on korkoutusta käytetty pääosassa Jälleenvakuutusosakeyhtiö Patrian ja vertailuvuonna myös osassa Vakuutusosakeyhtiö ST Internationalin ulkomaisen jälleenvakuutuksen korvausvastuuta. Vuonna 1996 tästä korvausvastuusta on korkoutettu noin puolet 4 %:n ja noin puolet 2 %:n korkokantaa käyttäen. Vuonna 1995 on käytetty 4 %:n korkokantaa. Vahinkojen selviämisaajan arvioitu keskimaturiteetti on 6 vuotta.

1 000 mk	KONSERNI	
	1996	1995
Korvausvastuu		
Bruttomäärä	858 729	884 115
Nettomäärä	–736 517	–726 917
Korkoutus	122 212	157 198
Jälleenvakuuttajien osuus korvausvastuusta		
Bruttomäärä	448 142	125 248
Nettomäärä	–345 041	–107 588
Korkoutus	103 101	17 660

18 PAKOLLISET VARAUKSET

1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1996	1995	1996	1995
Vuokravaraus	10 276	8 249	–	–

19 PITKÄAIKAISET VELAT (5 vuotta tai sitä pidemmät)

1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1996	1995	1996	1995
Lainat rahalaitoksilta	–	24	–	–
Eläkelainat	199 970	270 575	199 970	215 021
Muut velat	–	7 232	–	1 095
	199 970	277 831	199 970	216 116

20 VASTUUT

1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1996	1995	1996	1995
Omien velkojen vakuudeksi annetut kiinnitykset	66	38 224	–	1 855
Em. velkojen määrä	85	17 283	–	1 523
Omien sitoumusten vakuudeksi annetut pantit	547 939	371 463	547 939	371 463
Em. vastuiden määrä	296 001	319 103	296 001	319 103
Omista ulkomaisista jälleenvakuutusvastuista annetut vakuudet	294 087	305 789	–	–
Vastavakuudet	94 424	142 010	–	–
Takaisinostositoumus	58 000	71 668	–	–
Muut omat sitoumukset	87 085	200	7 760	200
Johdannaissopimukset				
Korkojohdannaiset				
Ostetut optiosopimukset, kohde-etuus	13 932	–	4 644	–
käypä arvo ⁾	–33	–	–11	–
Valuuttajohdannaiset				
Termiinisopimukset, kohde-etuus	195 150	158 289	97 575	79 145
käypä arvo	–2 240	361	–1 120	181
Osakejohdannaiset				
Ostetut optiosopimukset, kohde-etuus	–	–	–	63 500
käypä arvo ⁾	–	–	–	–5 327

Konsernilla ei ole muita vakuutusyhtiölain 10 luvun 8 pykälän 3 momentin mukaisia vastuusitoumuksia.

⁾ Optiosopimusten käyvässä arvossa on otettu huomioon maksetut preemiot.

21 EMOYHTIÖN TUNNUSLUVUT

1 000 mk

1996

1995

VAKAVARAISUUSTUNNUSLUVUT

Toimintapääoma

Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	3 110 544	3 022 745
Vapaaehtoiset varaukset ja kertynyt poistoero	81 064	82 643
Omaisuuuden käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	4 251 080	2 982 893
Kuluksi merkitsemättömät aineettomat hyödykkeet	-700 236	-703 754
Muut erät	-28	-48 485
	6 742 424	5 336 042

Vakuutusyhtiölain 11 luvun 2 pykälän toimintapääomavaatimus

253 093 288 535

Runsasvahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuuelkaan sisältyvä tasoitusmäärä

220 189 155 175

Tasoitusmäärä suhteessa täyteen määräänsä (%)

14,0 10,7

Vakavaraisuuspääoma

Toimintapääoma ja tasoitusmäärä yhteensä	6 962 613	5 491 217
Vakavaraisuuspääoma suhteessa vakuutusmaksuottoihin 12 edeltävältä kuukaudelta (%)	464,5	525,2
Vakavaraisuuspääoma prosentteina vastuuelasta	191,8	147,8

MUUT TUNNUSLUVUT

Vahinkosuhte (%)	83,3	85,6
Liikekulusuhte (%)	28,6	28,8
Yhdistetty kulusuhte (%)	111,9	114,4

Helsingissä 12. päivänä maaliskuuta 1997

VAKUUTUSOSAKEYHTIÖ SAMPO

Hallitus

Jukka Härmälä
Hallituksen puheenjohtaja

Kari O. Sohlberg

Georg Ehrnrooth

Ari Heiniö

Thor Björn Lundqvist

Vesa Vainio

Jouko K. Leskinen
Toimitusjohtaja

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Vakuutusosakeyhtiö Sammon osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Vakuutusosakeyhtiö Sammon kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 1996. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja yhtiön hallinnosta.

Tilikauden aikaisesta tarkastuksesta on vastannut Jaakko Nyman, KHT, joka on antanut siitä erillisen kertomuksen.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston, hallituksen ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta vakuutusyhtiö- ja osakeyhtiölain perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa ja vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvostolle ja hallitukselle sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen esitys taseen mukaisen vapaan oman pääoman käsittelystä on lain mukainen.

Olemme perehtyneet tilikauden aikana julkistettuun osavuosisikatsaukseen. Käsityksemme mukaan osavuosisikatsaus on laadittu sitä koskevien säännösten mukaisesti.

Turku 24.3.1997

Thor Nyroos
KHT

Jaakko Nyman
KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Hallintoneuvostolle on esitelty Vakuutusosakeyhtiö Sammon vuoden 1996 tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen sekä tilintarkastuskertomus konsernitilintarkastuskertomuksineen. Hallintoneuvosto, jolla ei ole esitetyn johdosta huomautettavaa, jättää tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen yhtiökokoukselle sekä ehdottaa, että tuloslaskelma ja tase sekä konsernituloslaskelma ja konsernitase vahvistettaisiin ja että hallituksen ehdotus ylijäämän käyttämisestä hyväksyttäisiin.

Helsingissä 2. päivänä huhtikuuta 1997

Hallintoneuvoston puolesta

Kalevi Numminen

Vakuutusyhtiön tilinpäätöksen erityispiirteitä

Vakuutusmaksutuotot

Vakuutusmaksun jaksottaminen oikeille tilikausille tapahtuu vakuutusmaksuvastuun muutoksen avulla. Kun vakuutuskausi ei ole kalenterivuosi, siirretään vakuutusmaksusta ajan kulumisen mukaan jaksotettava tilikauteen kohdistumaton osa vakuutusmaksuvastuuseen, josta se seuraavana vuonna purkautuu vakuutusmaksutuotoksi. Kunkin tilikauden vakuutusmaksutuotot saadaan siten vähentämällä vakuutusmaksutulosta vakuutusmaksuvastuun muutokset ja jälleenvakuuttajien osuudet em. eristä.

Korvauskulut

Korvaukset jaksotetaan niin, että tilikauden tulokseen vaikuttavat ne maksetut tai tulevaisuudessa maksettaviksi tulevat korvaukset, joiden perusteena oleva vakuutus tapahtuma on sattunut tilivuonna. Jaksoitus tapahtuu korvausvastuun muutoksen avulla. Tulevaisuudessa maksettaviksi tuleva tilikauden aikana sattuneiden tunnettujen ja tuntemattomien vahinkojen korvausmeno varataan korvausvastuuseen ja tilikauden aikana maksetut aikaisempien vuosien korvaukset puretaan korvausvastuusta. Tasoitusmäärän muutoksen avulla tilivuoden korvauskulut tasoitetaan pitkän aikavälin keskimääräistä vahinko-

suhdetta vastaavaksi. Tilikauden korvauskulut saadaan siten lisäämällä maksettuihin korvauksiin korvausvastuun muutos ja vähentämällä jälleenvakuuttajien osuudet em. eristä.

Jälleenvakuuttajien osuudet

Vakuutusyhtiöt pitävät suurimman osan riskeistä kokonaan omalla vastuullaan. Suuriin yksittäisiin vahinkoihin varaudutaan kuitenkin jälleenvakuuttamisella eli siirtämällä osa riskistä muiden vakuutusyhtiöiden vastattavaksi jälleenvakuutuksella. Sammon ollessa jälleenvakuutuksen ottajana jälleenvakuuttajille kuuluva osuus yhtiön vakuutusmaksutuotoista ja toisaalta korvauskuluista vähennetään tuloslaskelmassa Sammon tulosta laskettaessa. Jälleenvakuutusliikkeestä johtuvat saamiset ja velat näkyvät taseessa.

Sijoitustoiminta

Vakuutusyhtiöiden sijoitustoiminnan on oltava tuottavaa, turvaavaa ja likvidiä. Sijoitukset arvostetaan taseessa pääsääntöisesti hankintamenuon tai sitä alempana todennäköiseen arvoon. Suomalaisilla vakuutusyhtiöillä on mahdollisuus tehdä tulosvaikutteisia arvonkorotuksia sijoitusomaisuusluonteiseen omaisuuteen. Käyttöomaisuusluonteisten erien arvonkorotuk-

set viedään taseessa arvonkorotusrahaan. Tulosvaikutteisesti tehdyt arvonalennukset palautetaan hankintamenuon saakka, mikäli sijoitusten käypä arvo nousee.

Vakuutustekninen vastuovelka ja tasoitusmäärä

Vakuutustekninen vastuovelka on vakuutusyhtiön velkaa vakuutuksenottajille ja edunsaajille. Vakuutustekninen vastuovelka koostuu vakuutusmaksuvastuusta, korvausvastuusta ja tasoitusmäärästä. Vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta vähennetään jälleenvakuuttajien osuudet.

Korvauskulujen satunnaisheilahtelujen tasaamiseksi lasketaan tasoitusmäärä sosiaali- ja terveysministeriön laskuperusteiden mukaisesti.

Tasoitusmäärälle lasketaan yläraja, alaraja ja tavoitevyöhyke. Yläraja on matemaattisesti määritetty raja, johon saakka tasoitusmäärän kartuttaminen on yhtiön riskinkantokyvyn parantamiseksi perusteltua. Alaraja on vakuutettujen etujen turvaamiseksi tarvittava tasoitusmäärän vähimmäisvaatimus. Näiden väliin lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön ohjeiden mukaan tavoitevyöhyke, johon tasoitusmäärä pyritään ohjaamaan.

HALLINTONEUVOSTO

Kalevi Numminen (-98)

vuorineuvos,
puheenjohtaja

Krister Ahlström (-97)

vuorineuvos,
A. Ahlström Osakeyhtiö,
varapuheenjohtaja

Pekka Luhtanen (-98)

toimitusjohtaja,
L-Fashion Group Oy
varapuheenjohtaja

Esa Swanljung (-97)

puheenjohtaja,
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry,
varapuheenjohtaja

Kalevi Aro (-98)

toimitusjohtaja,
Aro-Yhtymä Oy

Fredrik Björnberg (-99)

hallituksen puheenjohtaja,
Myllykoski Oy

Matti Elovaara (-99)

kauppaneuvos,
Oy Tamro Ab

Juhani Forss (-99)

kauppaneuvos

Martin Granholm (-99)

varatoimitusjohtaja,
UPM-Kymmene Oy

Ahti Hirvonen (-98)

kauppatieteiden tohtori h.c.

Henrik Höglund (-97)

konsernijohtaja,
KWH-yhtymä Oy

Matti Ilmari (-99)

konsernijohtaja,
ABB Oy-konserni

Jyrki Juusela (-97)

vuorineuvos,
Outokumpu Oy

Heimo Karinen (-97)

vuorineuvos,
Kemira Oy

Eino Keinänen (-97)

pääjohtaja
Postipankki Oy

Keijo Ketonen (-97)

toimitusjohtaja,
TS-Yhtymä Oy

Antti Lagerroos (-99)

toimitusjohtaja,
Finnlines Oy

Erkki Lahtinen (-97)

hallituksen puheenjohtaja,
Visuvesi Oy

Yrjö M. Lehtonen (-98)

teollisuusneuvos,
Santasalo-JOT Oy

Curt Lindbom (-99)

insinööri

Esko Muhonen (-98)

toimitusjohtaja,
Vapo Oy

Carl G. Nordman (-97)

teollisuusneuvos,
Oy AGA Ab

Jorma Ollila (-97)

toimitusjohtaja,
Oy Nokia Ab

Risto Parjanne (-99)

kaupunginjohtaja,
Oulun kaupunki

Niilo Pellonmaa (-99)

toimitusjohtaja,
Jaakko Pöyry-Group

Heikki J. Perälä (-99)

toimitusjohtaja,
Veronmaksajain Keskusliitto ry
(1.5.1997 alkaen Helsingin Kauppa-
kamarin toimitusjohtaja)

Jarmo Ryttilahti (-98)

toimitusjohtaja,
Asko Oy

Martin Saarikangas (-99)

toimitusjohtaja,
Kvaerner Masa-Yards Oy

Seppo Sipola (-97)

toimitusjohtaja,
Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Oy

Stig Stendahl (-99)

toimitusjohtaja,
Fiskars Oy Ab

Matti Sundberg (-98)

vuorineuvos,
Valmet-konserni

Jukka Suominen (-98)

toimitusjohtaja,
Silja Oy Ab

Seppo Säynäjäkangas (-99)

professori,
Polar Electro Oy

Christoffer Taxell (-98)

konsernijohtaja,
Partek Oy Ab

Pekka Vennamo (-97)

pääjohtaja,
Suomen PT Oy

Jukka Viinanen (-98)

toimitusjohtaja,
Neste Oy

Markku Äärimaa (-98)

toiminnanjohtaja,
Suomen Lääkäriliitto

Suluissa on ilmoitettu toimikauden päättymisvuosi

SAMMON HALLITUS JA TILINTARKASTAJAT

HALLITUS

Puheenjohtaja

Jukka Härmälä, 50
ekonomi, toimitusjohtaja, Enso Oy

Varapuheenjohtaja

Kari O. Sohlberg, 56
kauppatieteiden maisteri, toimitusjohtaja,
Oy G.W. Sohlberg Ab

Georg Ehrnrooth, 56
diplomi-insinööri, konsernijohtaja, Metra Oy Ab

Ari Heiniö, 51
varatuomari, toimitusjohtaja, Stockmann Oy Ab

Jouko K. Leskinen, 53
varatuomari, pääjohtaja, Sampo-konserni

Thor Björn Lundqvist, 55
diplomiekonomi, toimitusjohtaja,
Rettig Heating Group B.V.

Vesa Vainio, 54
varatuomari, pääjohtaja, Merita Oy

TILINTARKASTAJAT

Varsinaiset:

Jaakko Nyman
KHT, kauppatieteiden maisteri

Thor Nyroos
KHT, diplomiekonomi

Varatilintarkastajat:

Pertti Keskinen
KHT, kauppatieteiden maisteri

KHT-yhteisö
KPMG Wideri Oy Ab

SAMPO-RYHMÄN RAKENNE

VAHINKOVAKUUTUS

Vakuutusosakeyhtiö Sampo on Helsingin Arvopaperipörssissä noteerattu Sampo-konsernin emoyhtiö. Sammon toiminnallinen yksikkö Yksityis-Sampo palvelee kotitalouksia, maatiloja ja yksityisrittäjiä. Yksityis-Sampo hoitaa myös autoliike- ja järjestöasiakassuhteet Sampo-ryhmässä.

Suuriasiakaspalveluista vastaavat Sampo-konsernissa Teollisuusvakuutus, keskeytysvakuutuksiin erikoistunut Otso, luottovakuutusyhtiö Suomen Vakuutus ja Sampo Industrial Insurance, joka toimii Rotterdamissa, Lontoossa ja Frankfurtissa. Vuoden 1997 alussa on otettu käyttöön uusi yhteinen toimintamalli suuryritysten

ja kansainvälisesti toimivien yritysten vakuuttamisessa ja riskienhallinnassa. Palvelua täydentävät edustusto Pietarissa ja Ruotsin asioimisto Sampo Industriförsäkring Ab Tukholmassa.

Pieniä ja keskisuuria yrityksiä, näiden avainhenkilöitä, julkista sektoria sekä asunto- ja kiinteistöyhtiöitä palvelee Yritys-Sampo. Vakuutuspalveluista Virossa ja muissa Baltian maissa vastaa Yritys-Sammon tytäryhtiö Sampo Kindlustus.

HENKIVAKUUTUS

Henki-Sampo on uusi osakeyhtiömuotoinen henkivakuutusyhtiö, joka aloitti toimintansa 1.1.1997. Henki-Sampo on

Sammon tytäryhtiö, joka keskittyy erityisesti säästömuotoisiin henki- ja eläkevakuutuksiin. Uuden yhtiön perustamisella Sampo-konserni varmistaa täysipainoisen mukanaolonsa Suomen voimakkaasti kasvavilla henkivakuutusmarkkinoilla.

Henki-Sammon rinnalla jatkaa toisena Sampo-ryhmän henkivakuutusyhtiönä 122-vuotias Kaleva, joka keskittyy keskinäiselle vakuutusyhtiölle sopivaan ryhmähenkivakuuttamiseen. Kaleva hoitaa myös ennen 1.1.1997 otettujen säästöhenkivakuutusten kantaa ja on Henki-Sammon merkittävä omistaja.

TYÖELÄKEVAKUUTUS

Vakuutusosakeyhtiö Eläke-Sampo on erikoistunut Sampo-ryhmässä pienten ja keskisuurten yritysten sekä rittäjien lakisääteiseen eläkevakuuttamiseen.

YHTEISTOIMINTA- JA OSAKKUUSYHTIÖT

Lähinnä Teollisuusvakuutuksen asiakkaiden vapaaehtoisista henkivakuutuspalveluista ja lakisääteisistä eläkevakuutuksista huolehtivat konsernin yhteistoimintayhtiöt Henkivakuutusosakeyhtiö Nova ja Keskinäinen Vakuutusyhtiö Eläke-Varma. Nova on Sampo-konsernin 25-prosenttisesti omistama osakkuusyhtiö.

Muita vakuutus- ja sijoitustoimintaan liittyviä konsernin osakkuusyhtiöitä ovat Autovahinkokeskus Oy, Finanssi-Sampo Oy, Kansalliset Liikekiinteistöt Oy, Suomen Vahinkotarkastus Oy ja Unsa Oy. Konsernin ja emoyhtiön osakkuusyhtiöiden omistusosuudet näkyvät tilinpäätöksen liitetiedoissa sivuilla 40 ja 43.

VAHINKOVAKUUTUS

SAMPO

YKSITYIS-SAMPO

YRITYS-SAMPO

SAMPO KINDLUSTUS

TEOLLISUUSVAKUUTUS

OTSO

SUOMEN VAKUUTUS

SAMPO INDUSTRIAL

ST INTERNATIONAL

PATRIA

LAKWOOD

YHTEISTOIMINTAYHTIÖITÄ

NOVA, ELÄKE-VARMA

HENKIVAKUUTUS

HENKI-SAMPO

KALEVA

TYÖELÄKEVAKUUTUS

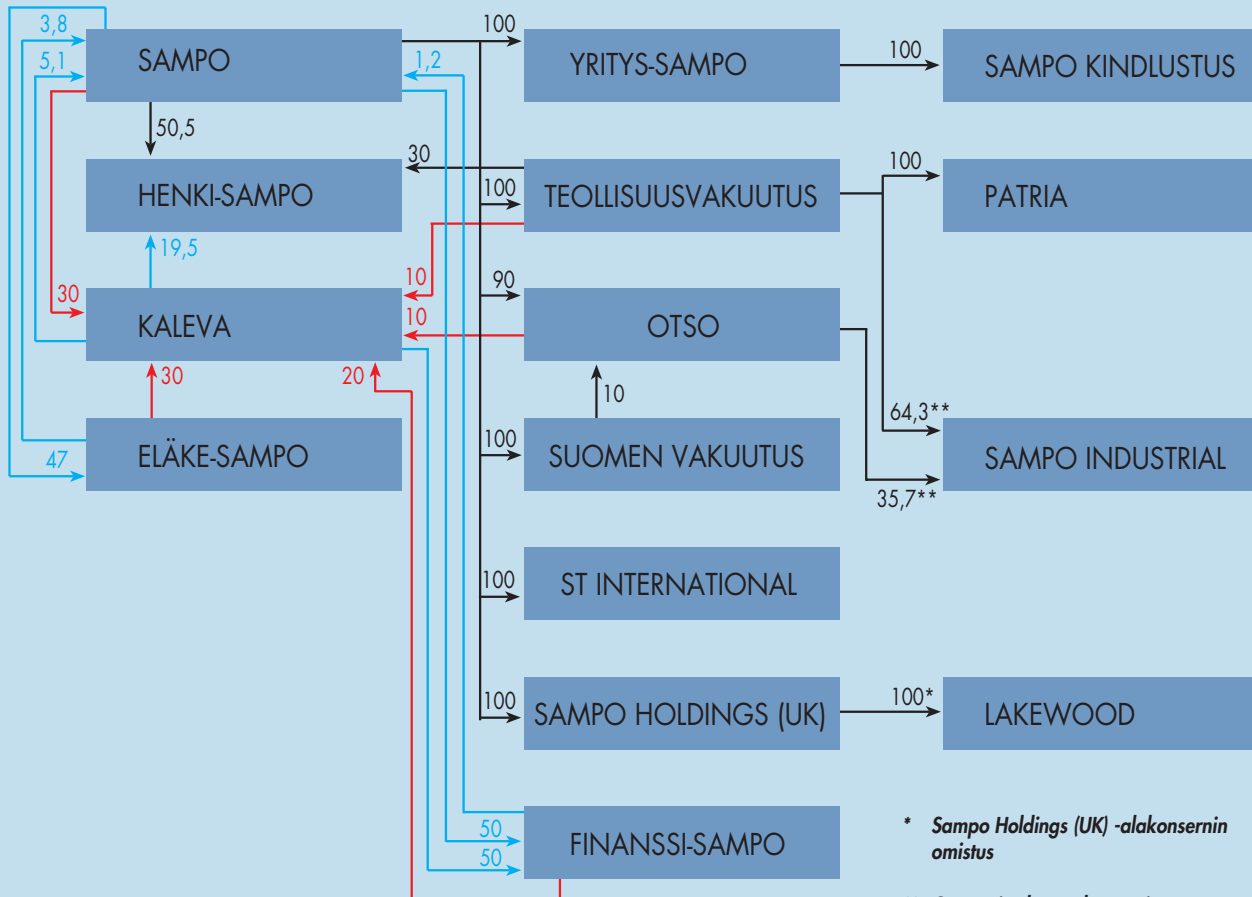
ELÄKE-SAMPO

AVAINTIEDOT SAMPO-RYHMÄSTÄ

Mmk	1996	1995	Muutos-%
Liikevaihto			
Sampo-konserni	6 182	5 896	4,8
Kaleva-konserni	2 280	1 335	70,8
Eläke-Sampo-konserni	7 101	6 502	9,2
Kokonaisvakuutusmaksutulo			
Sampo-konserni	4 495	4 219	6,5
Kaleva-konserni	1 709	903	89,3
Eläke-Sampo-konserni	5 236	4 752	10,2
Korvauskulut			
Sampo-konserni	-3 523	-3 310	6,5
Kaleva-konserni	-555	-519	6,9
Eläke-Sampo-konserni	-4 813	-4 474	7,6
Sijoitustoiminnan nettotuotto			
Sampo-konserni	1 159	708	63,8
Kaleva-konserni	371	228	62,9
Eläke-Sampo-konserni	1 629	1 385	17,6
Liikekulut			
Sampo-konserni	-844	-741	13,9
Kaleva-konserni	-152	-134	13,1
Eläke-Sampo-konserni	-113	-104	8,7
Tilikauden tulos			
Sampo-konserni	255	140	82,1
Kaleva-konserni	17	22	-20,9
Eläke-Sampo-konserni	-2	-1	-
Oma pääoma ja varaukset			
Sampo-konserni	3 571	3 375	5,8
Kaleva-konserni	139	147	-5,5
Eläke-Sampo-konserni	485	419	15,8
Taseen loppusumma			
Sampo-konserni	16 128	15 205	6,1
Kaleva-konserni	6 356	4 939	28,7
Eläke-Sampo-konserni	26 676	24 184	10,3
Henkilöstö keskimäärin			
Sampo-konserni	3 113	3 023	3,0
Kaleva-konserni	141	148	-4,7
Eläke-Sampo-konserni	279	276	1,1

Eläke-Sampo-konsernin luvut vuodelta 1996 ovat tilintarkastamattomia.

Sampo-ryhmän tärkeimmät keskinäiset omistukset

- Osuus osakepääomasta, konserniyhtiöt (%)
- Osuus osakepääomasta (%)
- Osuus takuupääomasta (%)

* Sampo Holdings (UK) -al konsernin omistus
 ** Osa omistuksesta kanavoituu Alankomaissa sijaitsevien holding-yhtiöiden kautta

YKSITYISASIAKKAAT

Kotitalouksia, maatiloja ja yksinyrittäjiä palvelee Sampo-konsernissa emoyhtiö Sammon liiketoimintayksikkö Yksityis-Sampo.

Yksityis-Sammolla on noin 1 080 000 asiakasta, joista on kotitalouksia 1 007 000, yksinyrittäjiä 36 000 ja maatiloja 28 000. Vuoden aikana asiakkaitten lukumäärä kasvoi noin 18 000:lla. Yksityis-Sampo hoitaa myös autoliike- ja järjestöasiakassuhteet Sampo-ryhmässä. Yksityis-Sammon asema markkinoilla vahvistui vuoden 1996 alussa tapahtuneen Vahinkovakuutusosakeyhtiö Kansan yksityisasiakaskannan yhdistämisen myötä. Sammolla on lähes kolmannes yksityistalouden markkinoista.

Yksityis-Sammon palvelumalli perustuu hyvän saatavuuden takaavaan monikanavapalveluun, jossa asiakas voi valita hänelle kussakin tilanteessa parhaiten

soveltuvan palvelukanavan. Perinteistä konttori- ja asiamiesverkkoa täydennetään uutta teknologiaa hyödyntävillä kanavilla, kuten Internetillä ja palveluautomaateilla. Niiden merkitys on kuitenkin vielä vähäinen.

Palveluverkosto koostuu neljästä maantieteellisestä alueesta. Asiakkaita palvelee 88 konttoria sekä puhelinpalveluyksikkö Sampo-Palvelu. Alueet vastaavat asiakassuhteesta ja sen kehittymisestä. Sampo-Palvelu avustaa alueita niiden asiakassuhteiden hoidossa.

Kokonaisvaltaista palvelua tukevat Samposopimus ja Joustoturva, joihin asiakas voi keskittää lähes kaiken tarvitsemansa vakuutusturvan. Samposopimuksia ja Joustoturvavakuutuksia on voimassa jo yli 650 000. Vuonna 1996 sopimusasiakkaitten lukumäärä kasvoi yli 25 000:lla. Suomalaisien kaikista palvelusopimuksista lähes puolet on Yksityis-Sammossa.

Vakuutusosakeyhtiö Sampo

Mmk	1996	1995
Liikevaihto	2 322,7	1 736,7
Vakuutusmaksutuotot	1 499,0	1 045,5
Korvauskulut	-1 248,6	-894,9
Liikekulut	-429,4	-301,3
Tasointumäärän muutokset	-65,0	5,3
Vakuutustekninen kate	-244,0	-145,3
Sijoitustoiminnan nettotuotto	502,5	217,1
Muut tuotot ja kulut	-25,4	-58,7
Verot	-64,6	-4,3
Voitto varsinaisesta toiminnasta	168,5	8,7
Vastuvelka, netto	3 849,8	3 871,5
Taseen loppusumma	7 778,6	7 690,5
Taseen loppusumma käyvin arvoin	12 029,7	10 673,4
Vahinkosuhte, %	83,3	85,6
Liikekulusuhte, %	28,6	28,8
Yhdistetty kulusuhte, %	111,9	114,4
Toimintapääoma	6 742,4	5 336,0
Tasointumäärä	220,2	155,2
Vakavaraisuuspääoma	6 962,6	5 491,2
Vastuunkantokyky, %	464,5	525,2
Henkilöstö keskimäärin	1 963	1 602

Toiminnallinen tulos parani

Yksityis-Sammon toiminnallista tulosta mitattava toimintakate parani yli 13 prosenttia edellisestä vuodesta, ja asetettu tavoite ylitettiin selvästi. Saadut vakuutusmaksut kasvoivat 3 prosenttia ja maksetut korvaukset pienenivät 0,5 prosenttia. Myös Yksityis-Sammon toimintakustannukset kehittyivät suotuisasti. Ne pienenivät yli prosentin edellisvuodesta. Auto-, liikenne- ja kotivakuutusten (uuden vakuutusluokkaryhmittelyn mukaan maa-ajoneuvot-, moottoriajoneuvonvastuu- sekä palo- ja muu omaisuus) osuus Yksityis-Sammon vakuutusmaksuista on 85 prosenttia.

Moottoriajoneuvovakuutusten hinnoittelua uudistettiin, ja muutokset otettiin käyttöön vuodelle 1997. Merkittävin muutos on ajoneuvon haltijan iän huomioon ottaminen hinnoittelutekijänä. Lisäksi tarkennettiin alueellisten riskien vaikutusta maksuun ja siksi mm. suurimmat kaupungit jaetaan maksualueisiin jopa postinumeron tarkkuudella. Tämä muutos on uutta ja suuntaa antavaa koko vakuutusalalle. Tarkemman ja yksilöllisemmän

tariffoinnin tarve kasvaa tulevaisuudessa merkittävästi.

Sekä liikenne- että autovakuutuksessa saadut maksut kasvoivat ja maksetut korvaukset laskivat, jolloin lajien kannattavuus kehittyi positiivisesti. Autovakuutuksen kannattavuus on hyvällä tasolla. Suurin uhka sille on vanheneva autokanta. Suomessa henkilöautojen keski-ikä on nyt noin 10 vuotta. Lähitulevaisuudessa se noussee edelleen. Liikennevakuutuksen kannattavuus on hienoisesta paranemisesta huolimatta edelleen heikko.

Kotivakuutuksista saadut maksut kasvoivat prosentoin. Korvaukset säilyivät edellisvuoden tasolla. Vuotovahingoista maksetut korvaukset kasvoivat huolestuttavasti. Ne nousivat kotivakuutusten suurimmaksi vahinkolajiksi ohi rikosvahinkojen. Vuotovahinkojen ennaltaehkäisyyn ja torjuntaan panostetaan jatkossa entistä voimakkaammin. Yhteistyökumppanimme tarjoavat Sammon asiakkaille edullisia turvallisuuspalveluja, kuten kosteusvauriotarkastuksia.

Konkreettisia keinoja rakennusten homekierteen katkaisemiseksi haetaan Sammon 100 000 markan turvallisuuspalkinnolla, jonka teemana on tänä vuonna kosteusvaurioiden ennalta ehkäiseminen ja korjaaminen.

Korvauspalvelu uudistetaan

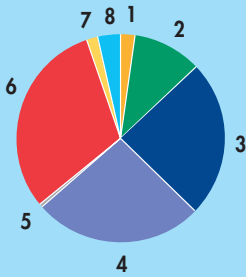
Vuonna 1995 käynnistetty laaja Yksityis-Sammon toimintojen, tietojärjestelmien ja tuotteiden uudistamishanke, Sampo 2000, eteni kertomusvuonna suunnitellulla tavalla. Kehityshanke on jaksotettu kolmeen vaiheeseen. Vuoden 1997 merkittävimpiä tavoitteita on korvauspalvelun uudistaminen sekä järjestelmäperustaltaan että toimintatavaltaan.

Hankkeen rinnalla on käynnissä nykyisen tuotevalikoiman järjeistämisen ennen uuteen tuoteympäristöön siirtämistä. Tavoitteena on poistaa käytöstä osa nykyisiä tuotteita ja niiden hoitojärjestelmiä.

Henkilöstön työasemat uusittiin kehityshankkeen myötä. Niitä hankittiin noin 1 300 kappaletta. Uuden, työasemiin perustuvan asiakaspalvelujärjestelmän käyttöönotto aloitettiin marraskuussa ja vietiin loppuun kuluvan vuoden alussa. Järjestel-

Ensivakuutuksen maksutulo

Yhteensä 1 544 Mmk

1	Lakisääteinen tapaturma	2,2 %
2	Muu tapaturma ja sairaus	10,8 %
3	Maa-ajoneuvot	24,1 %
4	Moottoriajoneuvonvastuu	26,5 %
5	Vastuu	0,5 %
6	Palo- ja muu omaisuusvahinko	30,5 %
7	Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikkuva kalusto ja kuljetus	1,8 %
8	Muut	3,6 %

Model office on osa Sampo 2000-hanketta. Kuvassa on meneillään uuden asiakaspalvelumallin arviointi käytännön tilanteissa.

mä helpottaa asiakaspalvelussa tehtävää työtä ja mahdollistaa ns. palvelutapahtumien hallinnan.

Viime vuoden aikana panostettiin erityisesti henkilöstön ammatillisen pätevyyden ylläpitämiseen ja edistämiseen. Ammatilliseen pätevyyteen kuuluvat asiakkaan tunteminen sekä riskienhallinnan ja tuotteiden osaaminen. Tavoitteena on jatkuvasti parantaa tätä asiantuntemusta ja luoda toimintaympäristö, jossa uusia tietoja ja taitoja voi vaivattomasti käyttää. Kunkin toimen edellyttämä osaaminen määriteltiin, ja tätä osaamisprofiilia hyödynnetään vuosittaisissa kehityskeskusteluissa. Esimiehille suunnatussa kehittämissohjelmassa käsiteltiin muutoksen hallintaan liittyviä teemoja.

Henkivakuutuksessa huomattava kasvumahdollisuus

Yksityis-Sammon toiminnassa keskeisenä tavoitteena on jo usean vuoden ajan ollut asiakastytyväisyyden parantaminen sekä entistä kustannustehokkaampi toiminta. Uusi asiakashallintajärjestelmä uusine toimintatapoineen vaikuttaa molempiin osa-alueisiin myönteisesti. Myös yksikön rakennetta on kehitetty tukemaan entistä paremmin palveluprosessien tehokasta toimintaa. Vakuutustuotteiden hinnoittelua kehitetään aiempaa yksilöllisemmäksi ja asiakkaan kannalta oikeudenmukaisemmaksi. Auto- ja liikennevakuutuksessa ensimmäiset askeleet tähän suuntaan otettiin jo kertomusvuonna.

Yksityistalousmarkkinoiden lähivuosien näkymät ovat myönteiset. Taloudellinen kehitys vahvistuu, kotitalouksien ostovoima kasvaa, työttömyys vähenee ja kuluttajat odottavat taloudellisen tilanteen paranevan. Autokauppa on vilkastunut jo useampana vuonna peräkkäin. Asiakaspotentiaalia laajentaa myös yksityisyritysten lukumäärän kasvu, mutta toisaalta maatilatalouksien lukumäärän odotetaan edelleen supistuvan.

Sampo-ryhmän uuden henkivakuutusyhtiön, Henki-Sammon vakuutusten myynti tuo merkittävän kasvupotentiaalin tulevina vuosina. Lisäksi Yksityis-Sammon omaan tuotevalikoimaan kuuluvissa muissa henkilövakuutuksissa, kuten sairauskuluvakuutuksissa, on yhteiskunnan sosiaalisen turvaverkon heikentymisen johdosta huomattava kasvupotentiaali.

Yksityis-Sammon hallitus

Pääjohtaja Jouko K. Leskinen,
puheenjohtaja

Toimitusjohtaja Hannu Kokkonen,
varapuheenjohtaja

Kauppaneuvos Martti Jalonen, *jäsen*
Puheenjohtaja Mikko Mäenpää, *jäsen*
Toimitusjohtaja Matti Rantanen, *jäsen*
Toimitusjohtaja Guy Wires, *jäsen*

YRITYSASIAKKAAT

Pieniä ja keskisuuria yrityksiä, näiden avainhenkilöitä, julkista sektoria sekä asunto- ja kiinteistöyhtiöitä Sampo-konsernissa palvelee Vakuutusosakeyhtiö Yritys-Sampo. Virossa ja muissa Baltian maissa vakuutuspalveluista ja niiden kehittämistä vastaa Yritys-Sammon kokonaan omistama tytäryhtiö Sampo Kindlustus.

Yritys-Sammolla on noin 90 000 asiakasta. Yhtiön kotimainen markkinaosuus nousi 1,2 prosenttia vuonna 1996. Yritykset-asiakassegmentissä osuus on vajaa neljännes; kunta-asiakkaissa kuntien asukaslukuun pohjautuva markkinaosuus on noin 40 prosenttia. Sampo Kindlustuksen markkinaosuus Viron nopeasti kehittyvillä vakuutusmarkkinoilla on 2,4 prosenttia koko markkinoista ja 4,7 prosenttia yritys-vakuutusmarkkinoista.

Yritys-Sammon organisaatorakenne uudistettiin vuoden 1996 lopulla. Asiakassuhteiden hoidosta vastaa palveluverkosto ja vahinkovakuutustoiminnasta vahinko-

vakuutusyksikkö. Muita tulosityksiköitä ovat sijoitusyksikkö ja Sampo Kindlustus.

Palveluverkosto vastaa asiakkaiden kokonaisvaltaisesta palvelusta, joka käsittää vahinkovakuutuspalveluiden lisäksi henkivakuutus-, työeläkevakuutus- ja rahoituspalvelut. Konsernin työnjaon mukaisesti Yritys-Sampo huolehtii itse vahinkovakuutus- ja korvaustoiminnasta, riskienhallinnasta sekä näihin liittyvistä asiantuntijapalveluista. Muut palvelut ostetaan konserniyhtiöiltä.

Palveluverkosto koostuu alueellisista kanavista, keskitetyistä kanavista ja meklarikanavasta. Alueellisiin kanaviin

kuuluu kenttäorganisaation lisäksi asiamiesverkosto. Alueellista kanavaa tukevat keskitetyt kanavat vastaa puhelinpalvelusta sekä uuden tekniikan avulla tapahtuvasta asiakkaan ja Yritys-Sammon välisestä vuorovaikutuksesta. Palvelu mahdollistaa sen, että asiakas voi ottaa yhteyttä Yritys-Sampoon hänelle parhaiten sopivana ajankohtana. Meklarikanava kasvaa edelleen. Osana palveluverkosta meklariyksikkö vastaa yhteistyön kehittämisestä ja toteuttamisesta meklareiden kanssa.

Tulos hyvä

Vakuutusosakeyhtiö Yritys-Sammon tili-kauden tulos oli 46,2 miljoonaa markkaa. Vahinkovakuutuksen vakuutustekninen kate ennen tasoitustason muutosta oli -112,6 miljoonaa markkaa ja sijoitustoiminnan nettotuotto 198 miljoonaa markkaa.

Vahinkoensivakuutuksen maksutulo oli 1 081,6 miljoonaa markkaa ja kokonaismaksutulo 1 111,2 miljoonaa markkaa. Ensivakuutuksen maksutulo kasvoi hieman odotettua paremmin, 16 prosenttia. Voimakkaimmin kasvoi lakisääteinen tapaturmavakuutus palkkasummien nousun ja aiempien vuosien markkinaosuuskasvun ansiosta. Luottotappioita maksettavista vakuutusmaksusaamisista kertyi 9,3 miljoonaa markkaa.

Korvauskulut olivat 1 006,1 miljoonaa markkaa. Yli 0,5 miljoonan markan vahinkoja sattui kappalemääräisesti enemmän mutta markkamääräisesti vähemmän kuin edellisenä vuonna. Suurin yksittäinen vahinko oli 7,9 miljoonaa markkaa. Uusia ilmoitettuja työtapaturmia oli enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Uudet sijoitukset painoutuivat joukko-velkakirjalainoihin ja osakkeisiin. Uusia pääomarahastosijoituksia tehtiin 27,5 miljoonaa markkaa. Noin puolet sijoitustoiminnan nettotuotosta muodostui osakkeiden myyntivoitoista ja palautuneista arvonalennuksista.

Liikekulut olivat 165,6 miljoonaa markkaa.

Sampo Kindlustus saavutti sille asetettua tulostavoitetta.

Vakuutusosakeyhtiö Yritys-Sampo

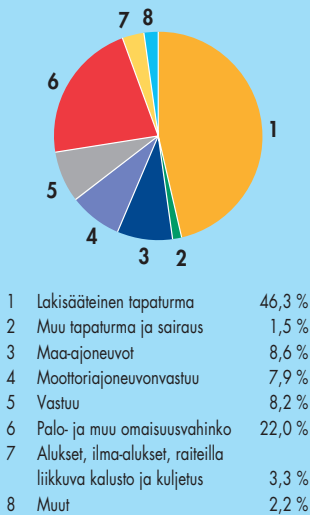
Mmk	1996	1995
Liikevaihto	1 373,2	1 211,9
Vakuutusmaksutuotot	1 059,1	916,0
Korvauskulut	-1 006,1	-886,3
Liikekulut	-165,6	-148,7
Tasoitustason muutos	-23,0	39,3
Vakuutustekninen kate	-135,6	-79,6
Sijoitustoiminnan nettotuotto	198,0	195,9
Muut tuotot ja kulut	0,3	0,3
Verot	-19,2	-28,8
Voitto varsinaisesta toiminnasta	43,5	87,7
Vastuuvélka, netto	1 946,6	1 752,6
Taseen loppusumma	2 509,7	2 316,2
Taseen loppusumma käyvin arvoin	2 927,8	2 591,0
Vahinkosuhte, %	95,0	96,8
Liikekulusuhte, %	15,6	16,2
Yhdistetty kulusuhte, %	110,6	113,0
Toimintapääoma	750,0	590,7
Tasoitustason määrä	119,4	96,4
Vakavaraisuuspääoma	869,5	687,1
Vastuunkantokyky, %	82,1	75,0
Henkilöstö keskimäärin	561	525

Sampo Kindlustuse AS

Mmk	1996	1995
Liikevaihto	5,2	0,3
Vakuutusmaksutuotot	2,5	0,3
Korvauskulut	-2,4	-0,3
Liikekulut	-1,9	-2,4
Tasoitustason muutos	-	-
Vakuutustekninen kate	-1,8	-2,4
Sijoitustoiminnan nettotuotto	0,3	-
Muut tuotot ja kulut	-	-
Verot	-0,1	-
Voitto/tappio varsinaisesta toiminnasta	-1,6	-2,4
Vastuuvélka, netto	2,6	0,5
Taseen loppusumma	8,5	4,4
Taseen loppusumma käyvin arvoin	8,5	4,4
Vahinkosuhte, %	98,7	101,9
Liikekulusuhte, %	74,5	-
Yhdistetty kulusuhte, %	173,2	-
Toimintapääoma	5,0	3,3
Tasoitustason määrä	-	-
Vakavaraisuuspääoma	5,0	3,3
Vastuunkantokyky, %	204,6	-
Henkilöstö keskimäärin	10	3

Ensivakuutuksen maksutulo

Yhteensä 1 098 Mmk*

* Yritys-Sampo ja Sampo Kindlustus

Asiakkaan tarpeet ja niiden muutokset pitää tunnistaa heti, kun ne ovat syntymässä. Onnistuakseen tässä Yritys-Sampo elää lähellä asiakasta sekä hänen päivittäistä ympäristöään ja yhteyksiään.

Palvelu- ja toimintamallien kehittäminen

Yritys-Sammon toiminnan kehittämisessä keskityttiin kahteen tärkeimpään menestystekijään -asiakkaiden palvelun parantamiseen ja vahinkovakuutustoiminnan kannattavuuden turvaamiseen. Asiakassuhteista vastaa palveluverkosto ja vahinkovakuutustoiminnasta vahinkovakuutusyksikkö.

Puhelinpalvelun tavoitettavuuspalvelu vakiinnutti toimintansa, ja vuoden 1996 aikana aloitettiin myös pienyritysassiakoiden vakuutusten vuosiremonttipalvelu puhelimitse. Uutena palvelukanavana otettiin käyttöön asiakkaiden itsepalvelukanava. Internetin kotisivun lisäksi yritysasiakkailla on mahdollisuus hoitaa vakuutusturvaansa kotisivuilta löytyvän Datalink-palvelun avulla. Yrityssampo-tuotetta täydennettiin vapaaehtoisilla tapaturma- ja matkavakuutuksilla.

Toimintavuoden aikana käynnistettiin vahinkovakuutuksen kannattavuutta tukevia hankkeita, joilla pyritään ennaltaehkäisemään murtoja, vahingontekoja, tuhopoltoja ja muita vahinkoja.

Vahinkotilastojärjestelmä otettiin käyttöön uusissa vakuutus-sopimuksissa. Vahinkotilastojärjestelmä jakaa vakuutusmaksun aikaisempaa oikeudenmukaisemmin antaen maksualennuksia niille asiakkaille, jotka esimerkiksi vahingontorjuntatoimenpitein ovat pystyneet vaikuttamaan vahinkomenon vähenemiseen.

Sampo Kindlustuksen toisena toimintavuotena painopistealueena olivat Sampo-konsernin suomalaisten ja länsimaisten yritysasiakkaiden Viron toimintojen vakuutus- ja riskienhallintapalvelut sekä näiden yritysasiakkaiden avain- ja toimihenkilöiden vakuutus-ratkaisut.

Yritys-Sammon henkilöstön kehittämisessä panostettiin vuonna 1996 osaamisen syventämiseen ja tarvittavan lisäkoulutuksen saamiseen. Työ jatkuu vuonna 1997. Kannustepalkkaus ulotettiin vuonna 1996 kokeiluna koko henkilöstöön.

Kannattavuus keskeistä

Yritys-Sammon toimintaa kehitetään askel askeleelta ilman suuria yksittäisiä harppauksia. Painotus on palvelun parantamisessa entisestään. Asiakkaille kootaan Sampo-ryhmän tuotteista ja palveluista kokonaisuus, jota hän voi hyödyntää parhaaksi katsomallaan tavalla ja itselleen sopivimpana ajankohtana.

Tulevaisuudessakin asiakassuhteita hoitavat palveluverkostossa ensisijaisesti alueiden edustajat – joko itse tai asiamiesten kanssa. Lisäksi palvelumahdollisuuksia laajennetaan muun muassa puhelinpalvelun ja sähköisen itsepalvelun avulla.

Vahinkovakuutusyksikössä keskeisellä sijalla ovat toimenpiteet, joilla huolehditaan Yritys-Sammon liiketoiminnan kunnosta: vahinkovakuutusten maksutulon kehittymisestä, kannattavuudesta sekä vakuutusten hoidon ja korvauskäsittelyn laadusta.

Toiminnan ja palveluiden kehittäminen on jatkuvaa, koska asiakkaat valitsevat Yritys-Sammon vain, jos se pystyy tuottamaan asiakkailleen lisäarvoa kilpailijoita paremmin. Kilpailutilanne on lisäksi muuttumassa: lakisääteiset vakuutuslajit vapautuvat enenevässä määrin ja mitä todennäköisimmin ulkomaisten vakuutusyhtiöiden kiinnostus Suomen markkinoihin lisääntyy. Uusissakin olosuhteissa lähtökohtana on, että Yritys-Sampo on paras vaihtoehto.

Yritys-Sammon hallitus

Pääjohtaja Jouko K. Leskinen,

puheenjohtaja

Toimitusjohtaja Hannu Kokkonen,

varapuheenjohtaja

Toimitusjohtaja Matti Ruohonen

Toimitusjohtaja Seppo Hauta-aho,

Steel-Invest Oy

Toimitusjohtaja Heikki Kyöstilä,

Planmeca Oy

Toimitusjohtaja Vesa Lammela,

Lammela Oy

SUURASIAKKAAT

Suurasiakkaiden palvelusta vastaavat Sampo-konsernissa Teollisuusvakuutus, Otso, Suomen Vakuutus ja Sampo Industrial Insurance sekä asioimisto Tukholmassa ja edustusto Pietarissa. Uusi, yhteinen toimintamalli varmistaa johtavan asiantunte- muksen ja palvelukyvyn suurten sekä kansainvälisesti toimivien yritysten vakuuttamisessa ja riskienhallinnassa.

Teollisuusvakuutus Oy, Keskeytysvakuutusosakeyhtiö Otso ja luottovakuutuksiin erikoistunut Suomen Vakuutus Osakeyhtiö ovat perinteisesti palvelleet myös ulkomailla toimivia asiakkaitaan Suomesta. Kansainvälisen palvelun tehostamiseksi Teollisuusvakuutus ja Otso ostivat viime vuonna Keski-Euroopassa toimivan Sampo Industrial Insurance N.V.:n (entinen Hansa Industrial Insurance) koko osakepääoman ja avasivat Tukholmassa Sampo Industriförsäkring AB-nimisen asioimiston.

Palvelukokonaisuuden tehostamiseksi yhtiöt loivat uuden toimintamallin, jonka mukaisesti ne vuoden 1997 alussa yhdistivät organisaationsa toiminnalliseen yhteistyöhön Sampo-ryhmän Suurasiakaspalveluiksi. Järjestelyn tarkoituksena on parantaa asiakaspalvelua luomalla taloudellisesti vahva ja asiantuntemukseltaan ylivoimainen yksikkö, jossa myös kansainvälinen toiminta nivoutuu yhteiseen palvelukonseptiin. Sen mukaisesti asiakas saa myös ulkomailla samantasoiset

palvelut kuin kotimaassa joko omien yhtiöiden tai kansainvälisen yhteistyöverkoston kautta.

Järjestely ei vaikuta ryhmään kuuluvi- en yhtiöiden juridiseen asemaan, vaan ne jatkavat itsenäisinä vakuutusyhtiöinä.

Suurasiakaspalveluiden asiakaskun- nassa on noin 500 suomalaista suurteolli- suutta ja suuria palveluyrityksiä edustavaa konsernia, ja kotimaassa se on markkina- johtaja omassa segmentissään.

Ryhmän palvelutarjonta kattaa kaikki suuryritysten tarvitsemat vahinkovakuu- tukset sekä niihin liittyvät vahingontorjunta- ja rahoituspalvelut kotimaassa. Ulkomailla keskitytään valittuihin vakuutus- lajeihin ja toimialoihin. Kansainvälinen asiakaspalvelu hoidetaan sekä omien yksi- köiden että yhteistyöyhtiöiden muodosta- man maailmanlaajuisen verkoston avulla.

Teollisuusvakuutus Oy

Mmk	1996	1995
Liikevaihto	1 935,1	2 005,7
Vakuutusmaksutuotot	1 138,4	1 107,3
Korvauskulut	-982,4	-1 076,5
Liikekulut	-200,7	-143,3
Tasoisuuden muutos	-157,9	-66,5
Vakuutustekninen kate	-202,7	-179,0
Sijoitustoiminnan nettotuotto	392,9	342,8
Muut tuotot ja kulut	-8,7	-5,9
Verot	-48,6	-39,1
Voitto varsinaisesta toiminnasta	132,9	118,7
Vastuuvelka, netto	3 277,7	2 925,7
Taseen loppusumma	4 224,0	3 831,3
Taseen loppusumma käyvin arvoin	6 425,9	5 293,0
Vahinkosuhte, %	86,3	97,2
Liikekulusuhte, %	17,6	12,9
Yhdistetty kulusuhte, %	103,9	110,2
Toimintapääoma	2 662,4	1 821,9
Tasoisuusmäärä	520,9	363,0
Vakavaraisuuspääoma	3 183,3	2 184,9
Vastuunkantokyky, %	279,6	197,4
Henkilöstö keskimäärin	380	372

Keskeytysvakuutusosakeyhtiö Otso

Mmk	1996	1995
Liikevaihto	431,8	420,8
Vakuutusmaksutuotot	103,3	139,0
Korvauskulut	-86,0	-29,2
Liikekulut	-35,4	-30,8
Tasoisuuden muutos	-10,1	-103,2
Vakuutustekninen kate	-28,3	-24,2
Sijoitustoiminnan nettotuotto	139,7	92,0
Muut tuotot ja kulut	0,2	0,3
Verot	-31,2	-17,1
Voitto varsinaisesta toiminnasta	80,5	51,1
Vastuuvelka, netto	611,1	600,8
Taseen loppusumma	942,6	869,8
Taseen loppusumma käyvin arvoin	1 414,6	1 260,8
Vahinkosuhte, %	83,2	21,0
Liikekulusuhte, %	34,3	22,2
Yhdistetty kulusuhte, %	117,5	43,2
Toimintapääoma	666,1	556,4
Tasoisuusmäärä	446,2	436,0
Vakavaraisuuspääoma	1 112,2	992,4
Vastuunkantokyky, %	1 076,4	714,4
Henkilöstö keskimäärin	53	54

Suomen Vakuutus Osakeyhtiö

Mmk	1996	1995
Liikevaihto	62,9	65,0
Vakuutusmaksutuotot	2,4	3,6
Korvauskulut	1,1	0,0
Liikekulut	-1,0	-0,2
Tasoisuuden muutos	-9,3	-18,7
Vakuutustekninen kate	-6,8	-15,3
Sijoitustoiminnan nettotuotto	21,6	19,3
Muut tuotot ja kulut	0,1	0,1
Verot	-4,2	-1,4
Voitto varsinaisesta toiminnasta	10,7	2,6
Vastuuvelka, netto	59,7	53,5
Taseen loppusumma	226,4	220,2
Taseen loppusumma käyvin arvoin	320,8	285,3
Vahinkosuhte, %	-46,6	1,3
Liikekulusuhte, %	40,2	22,9
Yhdistetty kulusuhte, %	-6,4	5,9
Toimintapääoma	174,0	141,3
Tasoisuusmäärä	55,7	46,3
Vakavaraisuuspääoma	229,7	187,7
Vastuunkantokyky, %	9 683,0	5 219,0
Henkilöstö keskimäärin	19	17

Sampo Industrial Insurancella on toimistot Alankomaissa, Saksassa ja Isossa-Britanniassa.

Sampo Industriförsäkring AB toimii Sampo-ryhmän asioimistona Tukholmassa ja välittää ryhmän yhtiöiden vakuutuksia pääasiassa Ruotsissa toimivista suomalaisyrityksistä koostuvalle asiakaskunnalle. Sampo Industriförsäkring sai viranomaisluvut toimintansa aloittamiseksi lokakuussa 1996.

Sammon Pietarin edustusto palvelee Venäjällä toimivia yritysasiakkaita tarjoamalla asiantuntija-apua vakuuttamisessa ja riskienhallinnassa.

Kotimaan markkinoilla asiakassuhteesta sovitaan pääsääntöisesti suoraan asiakkaan ja vakuutusyhtiön kesken. Asiantunteva meklari on myös luonnollinen vaihtoehto osana suurasiakkaan palvelukokonaisuutta. Sampo Industrial Insuran-

cen toiminta-alueella valtaosa vakuutusliikkeestä kulkee meklareiden kautta, mutta kotimaassa meklareiden osuus palvelusta on maksutulolla mitattuna vielä vähäinen.

Suurasiakaspalveluiden toimintatapa perustuu läheisiin ja luottamuksellisiin suhteisiin asiakkaiden kanssa sekä heidän liiketoimintansa syvälliseen tuntemukseen. Tältä pohjalta on rakennettu kokonaisvaltaisia vakuutus- ja riskienhallintaratkaisuja, jotka aina tehdään asiakkaan tarpeiden mukaisiksi. Tuotteista tunnetuimpia ovat Stop Loss -järjestelmä sekä maailmanlaajuisiin omaisuus-, kuljetus- ja vastuuvakuutuksiin soveltuva Global Programme.

Projektivakuuttaminen on yksi Suurasiakaspalveluiden painopistealueista ja se vahvasti selvästi asemiaan kansainvälisten projektien vakuuttajana varsinkin Itämeren alueella Baltiassa ja Venäjällä. Erilliskohteiden vakuuttamisen lisäksi solmittiin useita sopimuksia globaaleista projektivakuutusohjelmista, jotka kattavat kaikki asiakkaan asennus- ja rakennustyöt maailmanlaajuisesti.

Tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen panostettiin erityisesti rahoitus-toiminnan ja sopimusvastuiden alueilla. Niille luotiin kokonaan uudentyyppisiä riskienhallintaratkaisuja ja myös yritysten tulosta turvaavien uusien rahoitusmallien kehittäminen jatkui voimakkaana. Tätä varten perustettiin erillinen yksikkö, jonka tehtävänä on tuottaa vaihtoehtoisia rahoitusratkaisuja suuryritysten riskeille.

Yhtiöiden henkilöstö on hyvin koulutettua. Kahdella kolmasosalla on korkeakoulu- tai opistotasoinen tutkinto. Yhtiöiden henkilöstön kehittämisen painopiste oli ammatillisessa koulutuksessa, työyhteisökoulutuksessa sekä nykyaikaisen tietotekniikan hyödyntämiseen tähtäävässä valmennuksessa.

Teollisuusvakuutuksen vastuunkantokyky vahvistui

Teollisuusvakuutuksen ensivakuutuksen maksutulo oli edellisvuoden tasolla. Jälleenvakuutuksen maksutulo kasvoi 28 prosenttia. Kasvu johtuu pääosin Sampo Industrial Insurancesta tulleesta liikkeestä, jota omistajat jälleenvakuuttavat.

Ensivakuutuksen kannattavuus parani kolmesta suurvahingosta huolimatta. Ne kohdistuivat palo-, omaisuus-, kasko- ja vastuuvakuutuksiin. Vahinkosuhte oli 88 prosenttia. Jälleenvakuutuksessa sattui neljä yli 10 miljoonan markan omaisuus- ja vastuuvahinkoa. Myös jälleenvakuutuksen vahinkosuhte aleni edellisvuodesta ja oli 80 prosenttia. Tätä tunnuslukua paransi erityisesti kotimaisen jälleenvakuutuksen vanhojen varausten purkautuminen.

Liikekulut kasvoivat edellisvuodesta, mikä johtuu pääosin jälleenvakuutuksen palkkioista. Tulevan jälleenvakuutuksen palkkioita nosti Sampo Industrialista tulleen liikkeen kasvu. Menevän jälleenvakuutuksen palkkioita pienensivät henkijälleenvakuutuksen uudelleenjärjestelyt.

Sampo Industrial Insurance N.V.

Mmk	1996*
Liikevaihto	270,1
Vakuutusmaksutuotot	52,9
Korvauskulut	-57,7
Liikekulut	-18,0
Tasoituspääomien muutos	-
Vakuutustekninen kate	-22,7
Sijoitustoiminnan nettotuotto	5,6
Muut tuotot ja kulut	-
Verot	-
Voitto/tappio varsinaisesta toiminnasta	-17,1
Vastuovelka, netto	148,1
Taseen loppusumma	470,8
Taseen loppusumma käyvin arvoin	471,1
Vahinkosuhte, %	109,0
Liikekulusuhte, %	34,0
Yhdistetty kulusuhte, %	143,0
Toimintapääoma	253,2
Tasoituspääoma	-
Vakavaraisuuspääoma	253,2
Vastuunkantokyky, %	360,7
Henkilöstö keskimäärin	61

*) 1.4. alkaen

Suurasiakkaat

Sijoitustoiminnan nettotuotto kasvoi edellisvuoteen verrattuna. Tämä johtui pääasiassa sijoitussalkun markkina-arvon kasvusta ja siihen liittyvästä omaisuuserien uudelleenarvostuksesta. Myös osinkotuotot kasvoivat merkittävästi. Sijoitustoiminnan ansiosta yhtiön tulos oli edellisvuotista parempi. Yhtiön vastuunkantokyky vahvistui sekä tuloksen että sijoitussalkun arvostuerojen kasvun myötä.

Otson tulos koheni

Otson ensivakuutuksen maksutuloa kertyi 7 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna, mikä johtui lähinnä kotimaisen paperi- ja selluloosateollisuuden katetason alenemisesta. Koska suurteollisuuden riskit ovat kattavasti jälleenvakuutettuja, pieneni jälleenvakuuttajien osuus ensivakuutuksen maksutuloista samassa suhteessa ja volyymin putoamisen tulosvaikutus oli siten vähäinen. Jälleenvakuutuksen maksutulo pieneni 6 prosenttia. Tämä johtui jälleenvakuutuksena sisään tulevien ulkomailla olevien suomalaisten kohteiden maksutulon pienenemisestä samasta syystä kuin kotimaisessa ensivakuutuksessa. Lisäksi tulevan sopimusliikkeen merkittävistä vähennettiin suunnitelmallisesti.

Toimintavuonna sattuneista kolmesta suurvahingosta johtuen ensivakuutuksen vahinkosuhte heikkeni edellisvuodesta ja oli 101 prosenttia. Jälleenvakuutuksen vahinkosuhte oli 73 prosenttia. Jälleenvakuutuksessa sattui kolme suurvahinkoa, jotka kaikki sattuivat ulkomailla olevissa suomalaisissa kohteissa.

Otson liikekulut kasvoivat, koska jälleenvakuuttajien osuus tuloksesta pieneni. Sijoitustoiminnan nettotuotto oli poikkeuksellisen suuri, mikä johtui oman toimitalon myymisestä saadusta myyntivoitosta. Tämä erä paransi merkittävästi yhtiön tulosta. Osakkeiden arvonnousu paransi Otson vastuunkantokykyä.

Sampo Industrial Insurance osaksi konsernia

Sampo Industrial Insurancen vakuutusmaksutulo pysyi lähes edellisvuoden tasolla, vaikka kilpailutilanne yhtiön mark-

kina-alueella kiristyi huomattavasti. Kahdesta suuresta vahingosta huolimatta vahinkosuhte ennen jälleenvakuuttajien osuutta oli 64 prosenttia. Valtaosin omistajayhtiöille menevän jälleenvakuutuksen jälkeen yhtiön omalla vastuulla oleva vahinkosuhte oli 97 prosenttia.

Liikekulut kasvoivat hieman vuodesta 1995. Sijoitustoiminnan nettotuottoja karttui edellisvuotiseen tapaan. Viiden miljoonan markan satunnaiset kulut sisältävät lähinnä omistusjärjestelyihin liittyviä kertaluonteisia kuluja. Suurvahinkojen ja satunnaisten kulujen seurauksena yhtiön tulos jäi negatiiviseksi. Yhtiön vakavaraisuusarvot parani, kun sen omaa pääomaa omistusjärjestelyjen yhteydessä korotettiin 60 miljoonalla Alankomaiden guldenilla.

Yhtiötä on käsitelty konserniyhtiönä 1.4.1996 alkaen ja tätä ennen osakkuusyhtiönä, koska Teollisuusvakuutus omisti siitä jo aikaisemmin 40 prosenttia.

Suomen Vakuutuksella hyvä tulos ja vakavaraisuus

Luottovakuutuksen maksutulo pysyi edellisvuotisella tasolla, mutta takausvakuutuksen maksutulo pieneni hiukan. Liikkeen kannattavuus oli jo kolmantena perättäisenä vuonna hyvä.

Liikekulut kasvoivat muun muassa siksi, että luottokelpoisuus selvityksiä hankittiin aikaisempaa enemmän. Sijoitustoiminnan nettotuotto kasvoi hieman. Tulos parani merkittävästi ja vastuunkantokyky säilyi hyvänä.

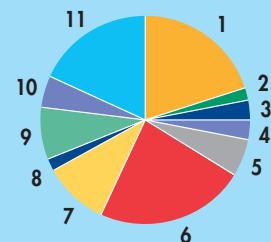
Uusi toimintamalli käyttöön

Vuoden 1997 tärkeimpänä strategisena hankkeena on Suurasiakaspalveluiden yhteisen toimintamallin vakiinnuttaminen. Sen perustana on Teollisuusvakuutuksen ja Otson hyväksi havaittu palvelukonsepti, joka tarjoaa asiakkaalle yksilölliset riskienhallintaratkaisut, joustavat korvauspalvelut sekä vahingontorjunnan asiantuntija-avun niin kotimaassa kuin ulkomaillakin.

Toimintamallin perusyksikkönä on jokaisen asiakasyrityksen oma palvelutiimi, johon kuuluvat asiakaspäällikön lisäksi

Suurasiakaspalveluiden kokonaisvakuutusmaksutulo*

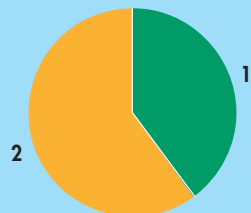
Yhteensä 1 831 Mmk

1	Lakisääteinen tapaturma	20,1 %
2	Muu tapaturma ja sairaus	2,2 %
3	Maa-ajoneuvot	3,4 %
4	Moottoriajoneuvonvastuu	2,7 %
5	Vastuu	6,4 %
6	Palo- ja muu omaisuusvahinko	22,2 %
7	Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikkuva kalusto ja kuljetus	9,8 %
8	Luotto ja takaus	1,6 %
9	Keskeytys	8,3 %
10	Henkijälleenvakuutus	5,2 %
11	Vahinkojälleenvakuutus	18,1 %

* Teollisuusvakuutuksen, Otson, Suomen Vakuutuksen ja Sampo Industrialin maksutulo, josta on eliminoitu yhtiöiden välinen vakuutusliike.

Suurasiakaspalveluiden liikevaihto Sampo-konsernissa

Sampo-konserni yhteensä 6 182 Mmk

1	Suurasiakaspalvelut*	40 %
2	Muu Sampo-konserni	60 %

* Teollisuusvakuutuksen, Otson, Suomen Vakuutuksen ja Sampo Industrialin liikevaihto, josta on eliminoitu konserniyhtiöiden välinen liiketoiminta.

Metsäteollisuuden vakuuttajana ja riskienhallinnan osaajana Sammon Suurasiakaspalvelut on merkittävä tekijä myös kansainvälisesti.

kaikki tämän tarvitsemat vakuutuslajien ja vahingontorjunnan asiantuntijat. Tiimien kautta palvelu koordinoituu entistä paremmin ja asiakkaan toivomuksiin pystytään vastaamaan yksilöllisemmin.

Vahingontorjuntatyön asema vahvistuu ja sen resurssit lisätään niin, että ne tulevat kattavasti koko asiakaskunnan käyttöön. Erityisesti yritysten liiketoiminnan tuntemusta syvennetään. Tälle osaamiselle pohjautuu myös vahva panostus yritystoiminnan tulosta ja tasetta turvaavien ratkaisujen kehittämiseksi perinteisten vakuutus tuotteiden rinnalle.

Kansainvälisessä toiminnassaan Suurasiakaspalvelut keskittyy metsä-, metalli- ja kemianteollisuuteen, energiantuotantoon sekä projektirakentamiseen. Näillä toimialoilla merkitään omaisuus-, keskeytys-, kuljetus- ja vastuuvakuutuksia, joissa

Suurasiakaspalveluiden osaaminen on myös kansainvälisesti kilpailukykyistä.

Myös luottovakuutuksessa käynnistyy kansainvälinen yhteistyö, kun Suomen Vakuutus, saksalainen Hermes Kreditversicherungs AG sekä Valtiontakuukeskus perustavat tasaomisteisen, kaupallisia riskejä kattavan luottovakuutusyhtiön. Aiesopimus solmittiin marraskuussa 1996 ja uuden yhtiön toiminnan on tarkoitus käynnistyä kesällä 1997.

Suurten riskien vakuuttamisen ja vahingontorjunnan osaajina erityisesti Teollisuusvakuutus ja Oso ovat rakentaneet hyvät suhteet kansainvälisiin jälleenvakuuttajiin. Yhtiöiden nauttima luottamusta kuvastaa se, että viime vuosina niiden yhteenlaskettu sopimuskapasiteetti on ollut Euroopan suurimpia. Tämä mahdollistaa parhaan mahdollisen vakuutus-

suojan ja joustavan korvauspalvelun asiakkaille.

Uusi toimintamalli, korkeatasoinen osaaminen ja erinomainen vakavaraisuus antavat hyvät edellytykset menestyä kiristyvässä kansainvälisessä kilpailussa.

Teollisuusvakuutuksen hallitus

Pääjohtaja Jouko K. Leskinen,
puheenjohtaja

Vuorineuvos Mikko Kivimäki,
varapuheenjohtaja

Vuorineuvos Björn Mattsson, *jäsen*
Toimitusjohtaja Kurt Nordman, *jäsen*
Varapääjohtaja Timo Poranen, *jäsen*

ULKOMAISEN JÄLLEEN- VAKUUTUKSEN ALASAJO

Ulkomaisen jälleenvakuutuksen alasajoa hoitavat Sampo-konsernissa run-off-yhtiöt Vakuutusosakeyhtiö ST International, Jälleenvakuutusosakeyhtiö Patria ja Lakewood Insurance Company Ltd.

Kannan alasajo jatkuu suunnitelmien mukaan

Jälleenvakuutuskannan alasajo on sujunut lähes odotusten mukaisesti vuonna 1996. Vastuuelka aleni ST Internationalissa poikkeuksellisen paljon vuonna 1995 ja kertomusvuonna palattiin normaalille tasolle. Valuuttakurssien muutokset heikentävät tilinpäätöslukujen vertailukelpoisuutta. Koska valuuttamääräinen vastuuelka pyritään kattamaan vastaavassa valuutassa olevalla omaisuudella, ei valuuttakurssien vaihteluilla ole merkittävää tulosvaikutusta.

Vuonna 1996 on voitu sopimusten katkaisujen ja oikeusprosessien lisäksi keskittyä myös vakuutuskannan analysointiin. Tavoitteena on entistä paremmin tunnistaa run-off-yhtiöiden vastuulla oleviin sopimuksiin sisältyvä riski. Analysoinnin perus-

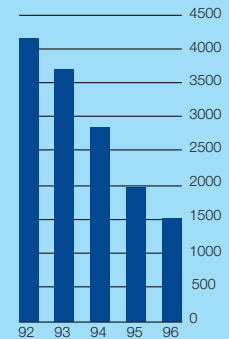
teella voidaan voimavarat kohdentaa olennaisiin asioihin.

Yhtiöiden vakavaraisuus heikkeni hieman

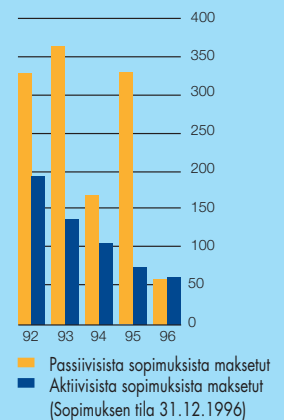
Patrian bruttovastuuelka aleni kiintein kurssein tarkasteltuna 72 miljoonaa markkaa. Tällöin sekä vuoden 1995 että vuoden 1996 lopun vastuuelka on laskettu samoilla kursseilla. Suoraan tilinpäätöslukuja verrattaessa eli vaihtuvien kurssein muutos on vain 16 miljoonaa markkaa. Tämä ero johtui markan heikkenemisestä puntaan ja dollariin nähden. Yhtiön omalla vastuulla oleva vastuuelka vuoden lopussa oli 471 miljoonaa markkaa. Emoyhtiö Teollisuusvakuutuksen antamaa stop loss -suojaa käytettiin 51 miljoonaa markkaa. Suojaa on jäljellä 59 miljoonaa markkaa.

Mmk	ST International		Patria		Lakewood	
	1996	1995	1996	1995	1996	1995
Liikevaihto	69,9	69,6	113,3	73,1	2,8	1,3
Vakuutusmaksutuotot	3,6	4,5	0,9	-2,1	-0,5	-4,5
Korvauskulut	-60,5	18,7	-86,3	35,4	0,3	-1,3
Liikekulut	-4,7	-4,9	-4,7	-5,6	-1,6	-0,1
Tasointumäärän muutokset	13,3	-	-	-	-	-
Vakuutustekninen kate	-48,3	18,3	-90,1	27,7	-1,8	-5,9
Sijoitustoiminnan nettotuotto	48,2	-20,5	84,4	15,4	-0,7	1,5
Muut tuotot ja kulut	-	-	0,1	-	-	-
Verot	-	-	-	-0,1	1,2	2,7
Voitto/tappio varsinaisesta toiminnasta	-0,1	-2,2	-5,7	43,0	-1,4	-1,8
Vastuuelka, netto	260,7	219,3	470,8	522,5	35,1	26,7
Taseen loppusumma	477,2	462,7	892,1	893,2	85,6	79,1
Taseen loppusumma käyvin arvoin	495,3	480,6	900,3	897,8	85,6	79,1
Henkilöstö keskimäärin	20	26	18	18	5	5

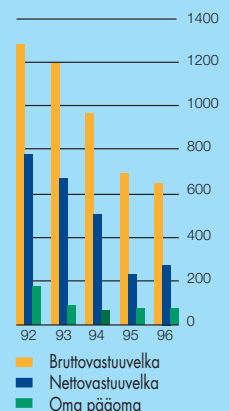
ST Internationalin aktiivisten sopimusten lukumäärän kehitys, kpl

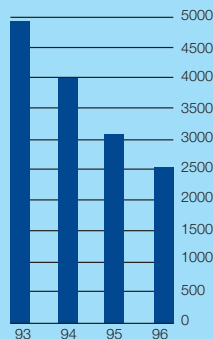
ST Internationalin maksetut korvaukset ulkomaisesta jälleenvakuutuksesta, Mmk

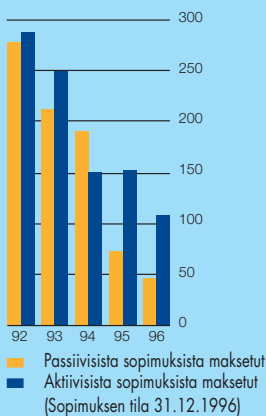
ST Internationalin vastuuelka ja oma pääoma, Mmk

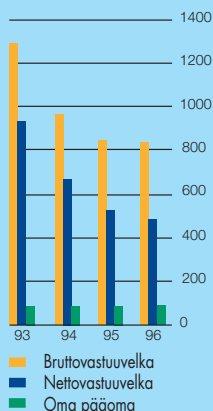
Patrian aktiivisten sopimusten lukumäärän kehitys, kpl

Patrian maksetut korvaukset ulkomaisesta jälleenvakuutuksesta, Mmk

Patrian vastuvelka ja oma pääoma, Mmk

Korvauksia maksettiin kertomusvuoden aikana 170 miljoonaa markkaa, josta 54 miljoonaa markkaa kertyi katkaistuista sopimuksista.

Yhtiön liikekulut olivat 4,7 miljoonaa markkaa. Korvausten hoitoon suoraan kohdistetut kulut olivat 13 miljoonaa markkaa. Tähän erään kuuluu oman organisaation ulkopuolella olevien kannanosien hoitopalkkioiden lisäksi myös tutkimus- ja asianajokuluja.

Patrian sijoitustoiminnan nettotuotto oli 84 miljoonaa markkaa. Valuuttakurssi-muutosten nettovaikutus, 44 miljoonaa markkaa, kompensoi vakuutusliikkeen tulosta heikentäneen markkamääräisen vastuuvelan kasvun. Yhtiön sijoitusomaisuus koostuu pääosin markkinarahasta ja joukkovelkakirjalainoista. Sijoitustoiminnan keskeisenä tavoitteena on välttyä kurssi- ja arvomuutosriskeiltä ja turvata yhtiön likviditeetti.

ST Internationalin bruttovastuuvেলা aleni kiintein kursein tarkasteltuna 68 miljoonaa markkaa. Vuoden lopun tilinpäätöksen mukainen bruttovastuuvেলা oli 641 miljoonaa markkaa, kun se vuotta aiemmin oli 667 miljoonaa markkaa. Omalla vastuulla oleva eli nettovastuuvেলা kasvoi kertomusvuoden aikana, koska tiettyihin vuosiin liittyviä meneviä jälleenvakuutus-suojia on katkaistu. Tällöin edelleenvakuuttajilta on saatu kertakorvauksina suorituksia heidän vastuidensa päättymisestä. Yhtiöllä ei ole enää voimassa olevaa stop loss -suojaa emoyhtiöltä Sammolta. ST Internationaliin Vastuu Oy:n fuusiossa 31.12.1995 siirtynyt tasoitusvastuu purkautui kokonaisuudessaan.

Yhtiö maksoi sopimusten katkaisuisista aiheutuvia korvauksia 90 miljoonaa markkaa. Maksettujen korvausten kokonaismäärä oli 130 miljoonaa markkaa.

Liikekulut olivat 4,7 miljoonaa markkaa. Suoraan kohdistetut korvausten hoitokulut olivat 5,1 miljoonaa markkaa.

ST Internationalin sijoitusomaisuus ja kautuu samaan tapaan kuin Patrian. Pääosa on joukkovelkakirjalainoja ja markkinarahasijoituksia. Vastuun fuusion myötä ST Internationalille tulleet kiinteistöt ovat edelleen yhtiön omistuksessa. Sijoitustoimin-

nan nettotuotto oli 48 miljoonaa markkaa sisältäen kurssivoittoa nettona 15 miljoonaa markkaa. Yhtiön omistamista lontoolaisen meklariyrityksen osakkeista tehtiin vajaan 3 miljoonan markan arvonalennus.

Konserniin kuuluvan Lontoon tytäryhtiön, Lakewoodin, run-off-toiminto sujui sekin odotetulla tavalla. Yhtiön tulos oli 1,4 miljoonaa markkaa negatiivinen. Vastuuvেলা oli 158 miljoonaa markkaa, josta omalla vastuulla on 35 miljoonaa markkaa. Lakewood muodostaa lontoolaisen kiinteistöyhtiön, Sampo 2 Seething Lanen kanssa Sampo Holdings -nimisen konsernin, jonka osakekanta siirtyi kertomusvuoden aikana kokonaan Vakuutusosakeyhtiö Sammolle.

Tulevaisuuteen liittyy yhä epävarmuutta

Lontoon vakuutusmarkkinoilla tilanne on pitkään kestäneen epävarmuuden jälkeen selkiytynyt. Lloyd'sin vuoden 1992 ja sitä aiempien vuosien jälleenvakuutusvastuita alkoi ajaa alas Equitas-niminen yhtiö.

On arvioitu, että Patrian korvausvastuusta noin 30 prosenttia ja ST Internationalin vastuuvেলাsta vajaan 15 prosenttia koostuu varauksesta asbesti- ja saastevahinkoja varten. Arvion tekemistä vaikeuttaa edelleenvakuutuksen ja tuntemattomien vahinkojen varalle tehdyn varauksen kohdentuminen eri vastuuvেলাkaryhmiin.

Yhtiöiden heikohko taloudellinen tilanne ja yhä jatkuva epävarmuus korvausvastuun riittävydestä etenkin vanhojen amerikkalaisten vastuuvahinkojen suhteen kannustavat edelleen terävöittämään toimintaa. Kannan tuntemuksen syventäminen, olennaiseen keskittyminen ja asioiden saaminen omaan hoitoon ovat keskeisiä linjauksia run-off-toiminnassa. Joidenkin vielä jäljellä olevien, taloudellisesti merkittävien asioiden osalta kuluva vuosi tuonee ratkaisun.

SIJOITUSTOIMINTA

Sampo-ryhmässä kaikkien yhtiöiden sijoitustoimintaa ohjaa yhtiökohtainen sijoituspolitiikka. Konsernin sijoituspäätösten operatiivinen toteuttaminen on keskitetty sijoitusyksikköön. Kussakin yhtiössä toimii sijoituskomitea, joka seuraa operatiivista sijoitustoimintaa.

Sampo-konsernin sijoitusten käypä arvo 31.12.1996 oli 16,8 miljardia markkaa, josta korkosijoitusten osuus oli 33,3 prosenttia, osakesijoitusten 42,7 prosenttia ja kiinteistö-sijoitusten 24 prosenttia. Arvostus-eroja sijoituksiin kohdistui 3 710 miljoonaa markkaa.

Helsingin Arvopaperipörssissä noteerattavien osakkeiden tuottokehitys muodostui vuonna 1996 erittäin suotuisaksi. Hex-yleisindeksillä mitattuna pörssi-osakkeiden markkina-arvo nousi peräti 46,5 prosenttia. Toimialoista parhaiten menestyi vakuutus ja sijoitus, jonka indeksi nousi lähes 70 prosenttia. Maailman pörssi-indeksi nousi Suomen markoissa mitattuna noin 19 prosenttia.

Pääsyyt Suomen vahvan pörssi-kehitykseen olivat aleneva korkokehitys, kansainvälisesti verrattuna alhainen arvostus sekä odotukset yritysten tuloskehityksen paranemisesta vuonna 1997. Ulkomaa-laisten sijoittajien mielenkiinto suomalais-

yrityksiä kohtaan jatkui myös viime vuonna. Erityisesti alkuvuonna kansainväliset sijoittajat olivat selkeästi netto-ostajia.

Osakkeiden kasvanut kysyntä ei kuitenkaan houkuttellut yrityksiä emissio-markkinoille. Riskipääomaa kerättiin vuonna 1996 vain 2,75 miljardia markkaa, mikä on selvästi aiempia vuosia vähemmän.

Syksyllä 1995 alkanut rahapolitiikan asteittainen keventäminen käänsi lyhyet korot selvään laskuun. Suomen Pankki alensi huutokauppakorkoaan vuonna 1996 peräti kuusi kertaa kolmeen prosenttiin. Myös pitkät korot laskivat koko vuoden lukuunottamatta alkuvuoden nousupiikkiä. Maltilliset palkkaratkaisut vuosille 1996 ja 1997, ei-inflatorinen talouskasvu sekä sitoutuminen EMU-prosessiin ovat ylläpitäneet sijoittajien uskoa Suomen talouteen. Pitkien korkosijoitusten keskimääräinen tuotto vertailuindeksillä mitattuna oli 12,9 prosenttia vuonna 1996.

Sijoitusten painopiste osakkeissa.

Osakesijoitusten markkina-arvo nousi vuoden 1996 aikana 2 152 miljoonaa markkaa ja oli vuoden lopussa 7 161 miljoonaa markkaa. Sijoitusomaisuusluonteisten osakkeiden markkina-arvo oli 6 413 miljoonaa markkaa ja käyttöomaisuusluonteisten 748 miljoonaa markkaa. Suurimmat ostot tehtiin Valmetin, Nokian, Kemiran ja Enson osakkeisiin. Myyntivoittoa osakkeista tuloutui 299 miljoonaa markkaa suurimpien myyntien kohdistuttua Nokian, UPM-Kymmenen, Askon ja Länsivoiman osakkeisiin. Osinkotuottoja sijoitusomaisuusluonteisista osakkeista kertyi 151 miljoonaa markkaa, yhtiöveron hyvitykset mukaanlukien 211 miljoonaa markkaa. Arvonlennusten palautuksia kirjautui yhteensä 226 miljoonaa markkaa, lähinnä Meritan, Tamron ja Askon osakkeisiin.

Joukkovelkakirjasijoituksia oli vuoden vaihteessa 3 174 miljoonaa markkaa. Uusia jvk-sijoituksia ei tehty merkittävästi yli joukkovelkakirjasalkusta erääntyvien varojen. Arvonlennuksia tehtiin arvopapereista yhteensä 55 miljoonaa markkaa.

Riskin hajauttamiseen ja riski-tuotto-suhteen parantamiseen pyritään lisäämällä ulkomaisten sijoitusten osuutta arvopaperisalkussa. Ulkomaisiin osakkeisiin oli vuoden lopussa sijoitettuna 295 miljoonaa markkaa eli 4 prosenttia koko osakesalkusta. Pääosa osakesijoituksista on tehty suoriin sijoituksiin kehittyneimpiin osakkeisiin. Nämä sijoitukset eivät ole valuuttamääräisen vastuuvelan katteena eikä niitä ole suojattu valuuttakurssi-muutoksilta. Jvk-sijoituksia oli vuoden vaihteessa tehty ulkomaille yhteensä 1 117 miljoonaa markkaa, joista varainhallinta-sopimuksin on hoidettu 335 miljoonaa markkaa. Ulkomaiset jvk-sijoitukset on tehty valuuttamääräisen vastuuvelan katteeksi.

Asiakasrahoitus

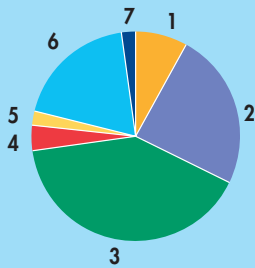
Asiakkaalle myönnettyjen sijoituslainojen kysyntä oli vähäistä, vaikka pientä kysynnän kasvua oli havaittavissa. Uusia pääomarahastosijoituksia tehtiin 77,5 miljoonaa markkaa neljään uuteen rahastoon. Tämän lisäksi tehtiin 31 miljoonalla mar-

Konsernin kiinteistö-kanta 1996

	Huoneisto- ala, m ²	Käypä arvo Mmk	Vajaa- käyttö- aste, %	Nettotuotto- aste/poten- tiaalinen %	Omassa käytössä %
Liike- ja toimistotilat	297 161	2 775,0	3,9	5,8	33,3
Teollisuus- ja varastotilat	81 385	268,0	12,5	9,0	0,0
Ulkomaiset kiinteistöt	2 939	144,4	0,0	7,1	35,0
Toimitilakiinteistöt yhteensä	381 485	3 187,4	5,7	6,1	26,2
Asuinkiinteistöt	67 231	489,0	0,5	5,2	2,5
Muut kiinteistöt	2 876	50,3	0,0	4,8	100,0
Rakennettu kiinteistö-kanta	451 592	3 726,8	4,9	6,0	23,2
Rakentamattomat tontit ja kehityskohteet	7 464	275,1			
Kesken vuotta hankitut	1 190	14,6			
Yhteensä	460 245	4 016,5			

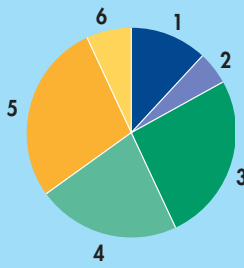
Omassa käytössä olevat liike- ja toimistotilojen vuokrat on arvioinut ulkopuolinen auktorisoitu kiinteistö-arvioitsija, keskimäärin 68 mk/m²/kk (brutto).
Potentiaalinen nettotuottoaste sisältää vuokratuloarvion vapaista tiloista, keskimäärin 37 mk/m²/kk (brutto).

Sijoitusten jakauma
(Käyvin arvo, yhteensä 16 762 Mmk)

1	Rahamarkkinainstrumentit + talletukset	8,1 %
2	Kiinteistöt	24 %
3	Osakkeet	40,6 %
4	Luotot	3,9 %
5	Jälleenvakuutuslattereet	2,3 %
6	Joukkovelkakirjat	18,9 %
7	Kiinteistösijoitusyhtiösakkeet	2,2 %

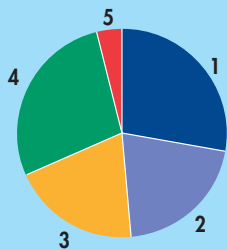
Rahoitusmarkkinavälineiden jakauma
(Käyvin arvo, yhteensä 3 841 Mmk)

1	Markkinarahasijoitukset, markkam.	12 %
2	Markkinarahasijoitukset, valuuttam.	5 %
3	Valtion joukkovelkakirjalainat, markkam.*	26 %
4	Valtion joukkovelkakirjalainat, valuuttam.**	22 %
5	Muut joukkovelkakirjalainat, markkam.	28 %
6	Muut joukkovelkakirjalainat, valuuttam.	7 %

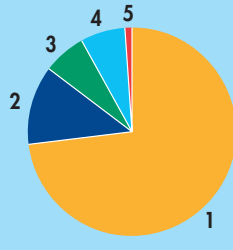
* Modifioitu duraatio 3,2
** Modifioitu duraatio 3,5

Kiinteistökannan maantieteellinen jakauma
(Käyvin arvo)

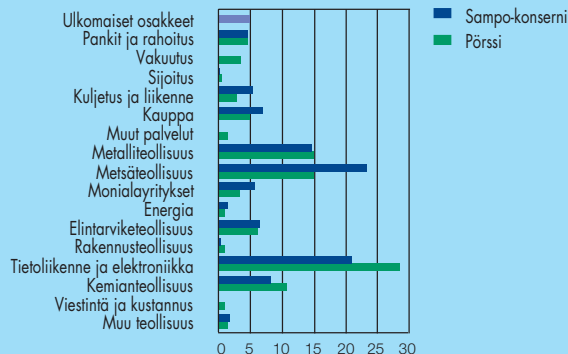
1	Helsinki, ydinkeskusta	28 %
2	Pääkaupunkiseutu	21 %
3	Turku, Tampere	20 %
4	Muu Suomi	28 %
5	Ulkomaat	4 %

Kiinteistökannan jakauma käyttötarkoituksen mukaan
(Käyvin arvo)

1	Liike- ja toimistotilat	73 %
2	Asunnot	12 %
3	Tonit ja kehityskohteet	7 %
4	Teollisuus- ja varastotilat	7 %
5	Muut kiinteistöt	1 %

Osakesijoitukset toimialojen mukaan jaoteltuina, %

kalla oman pääoman ehtoisia osake- ja välirahoitusinstrumenttisijoituksia valtaosin ei-listattuihin keski-suuriin kasvuyrityksiin.

Kiinteistökanta pieni

Sampo-konsernin kiinteistöalkun vuokra-tuotto parani vuoden 1996 aikana vuokra-rien ja käyttöasteen nousun sekä ylläpito-kulujen pienemisen myötä.

Kiinteistöjä ja kiinteistöosakkeita myytiin kertomusvuoden aikana kauppahin-naltaan yhteensä 144 miljoonalla markalla. Merkittävimmät olivat Helsingissä Bulevardi 10:n toimistokiinteistön myynti ja kaikkien kokonaan omistettujen arava-kiinteistöjen myynti Sato-Yhtymä Oy:lle.

Toimitilojen vuokrausaste parani ker-tomusvuoden aikana. Vuoden lopussa käyttöaste oli toimitiloissa 94,3 prosenttia ja koko kiinteistökannassa 95,1 prosent-tia.

Konsernin omassa käytössä oli toimi-tiloja yhteensä 99 000 neliometriä. Ulko-puolinen, auktorisoitu arvioitsija on suoritanut näiden tilojen markkinaehtoiset vuokra-määritykset. Tämän määrityksen mukai-nen neliövuokra on 68 markkaa kuukau-dessa.

Kiinteistöalkun käypä arvo aleni 320 miljoonaa markkaa. Tulosvaikutteisia kir-janpitoarvojen alennuksia kirjattiin 46 mil-joonaa markkaa.

Vuonna 1996 investoitiin uusiin kiinteistöihin ja olemassa olevan kannan kehittämiseen tai peruskorjauksiin yhteens-ä 47 miljoonaa markkaa. Tärkeimmät investoinnit olivat Sinebrychoff-projektin käynnistäminen Bulevardilla Helsingissä sekä 38 prosentin osuus Vantaalle raken-nettavasta Kiinteistö Oy Piitalosta.

Konsernin kiinteistöjen ylläpito-tehtävät siirrettiin 1.1.1997 alkaen opera-tiivisesti Kiinteistövarma Oy:n vastuulle. Kiinteistövarma Oy on Sampo-ryhmän, Eläke-Varman, Novan ja Yrittäjäin Fen-nian yhdessä omistama osakkaidensa kiinteistökannan ylläpidon hoitava yhtiö, jonka tavoitteena on ylläpitotoimintojen laadullinen kehittäminen sekä kustannus-tehokkuuden parantaminen.

SAMMON HENKIVAKUUTUS

Vakuutussäästäminen kasvoi Suomessa merkittävästi. Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan maksutulo nousi 90 prosenttia ja oli lähes 1710 miljoonaa markkaa. Sampo-ryhmä vastasi henkivakuutusmarkkinoiden vahvaan kasvuun uudella, 1.1.1997 toimintansa aloittaneella Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sammolla.

Henkivakuutuksen kehitys Suomessa

Henkivakuutustoimintaa on harjoitettu Suomessa jo runsaan 150 vuoden ajan, alkuvaiheessa pelkästään ulkomaisten yhtiöiden voimin. Ensimmäinen suomalainen henkivakuutusyhtiö, Kaleva, perustettiin vuonna 1874. Seuranneina vuosikymmeninä Kaleva sai rinnalleen muita kotimaisia yhtiöitä, ja ulkomaiset yhtiöt poistuivat markkinoilta kokonaan ensimmäiseen maailmansotaan mennessä.

Itsenäisyyden ajan Suomessa kotimaisten yhtiöiden käsissä ollut henkivakuutus toiminta on kohdannut monia vaikeuksia. Korkokriisi 30-luvun talouslaman yhteydessä sekä erityisesti sotien jälkeinen korkea inflaatio olivat erityisen vahingollisia henkivakuutustoiminnalle. Tulevaisuuden turvaksi otettujen vakuutusten ostoarvon mureneminen vei uskon pitkäaikaiseen vakuutussäästämiseen jopa sukupolvien ajaksi. Pankkitalletukset valtasivatkin nopeasti takaisin ennen toista maailmansotaa säästöhenkivakuutuksille menetetyt markkinaosuudet.

Henkivakuutustoiminnan kehittymistä on hidastanut myös suomalaisten osin harhainen käsitys yhteiskunnan ja työnantajan järjestämästä kaiken kattavasta sosiaaliturvasta, jossa 1960-luvulla rakennettu kansainvälisesti ainutlaatuinen työeläkejärjestelmä on keskeisenä kulmakivenä. Kiinnostus sosiaaliturvaa täydentäviä vapaaehtoisia henki- ja eläkevakuutuksia ja niiden kehittämistä kohtaan säilyi vaatimattomana aina 1980-luvun puoliväliin saakka sekä yhtiökentässä että asiakaskunnassa. Lähes ainoan poikkeuksen muodostaa 1970-luvun lopulla työehtosopimuksiin liitetty työntekijäin ryhmähenkivakuutus.

Henkivakuutustoiminta aktivoitui merkittävästi vasta 1980-luvun loppupuolella. Toistuvat henkivakuutuksia koske-

neet verouudistukset siirsivät kuitenkin vakuutussäästämisen varsinaista läpimurtoa. Siten pankkisäästäminen säilytti erilaisten verohuojennusten tukemana kansainvälisesti harvinaisen korkean, yli 60 prosentin osuuden kansalaisten kokonaisuudessa säästämässä. Vastaavasti vakuutussäästäminen ja henkivakuutustoiminta laajemminkin on Suomessa näihin päiviin asti ollut teollistuneitten maitten joukossa poikkeuksellisen kehittymätöntä.

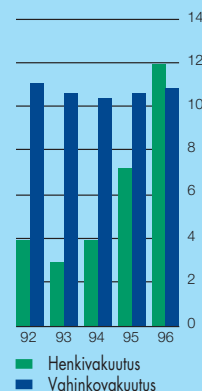
Läpimurron vuosi 1996

Vuoden 1993 pääomatuloverouudistus ja sitä seurannut pankkitalletusten verohuojennusten asteittainen poistaminen, pankkien tulo henkivakuutusmarkkinoille sekä aleneva korkokehitys ovat saattaneet vakuutussäästämisen ennennäkemättömään nousuun. Kolmessa vuodessa henkivakuutusalan maksutulo on nelinkertaistunut, ja vuonna 1996 kotimaisten yhtiöiden lähes 12 miljardiin markkaan noussut maksutulo ylitti ensimmäistä kertaa vahinkovakuutusalan maksutulon. Kasvua edelliseen vuoteen tuli runsaat 65 prosenttia. Kyseessä on henkivakuutustoiminnan ja vakuutussäästämisen historiallinen läpimurto.

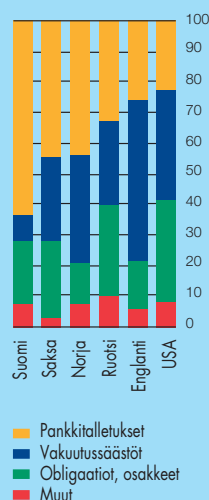
Vuonna 1996 alan maksutuloa kasvativat pääosin kertamaksuiset sijoitusvakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset, joitten osuus kokonaismaksutulosta oli noin kaksi kolmasosaa. Pankit onnistuivat kanavoimaan merkittävän osan erääntyneistä määraikaistalletuksista omiin vastaperustettuihin henkivakuutusyhtiöihinsä. Pankkimisteisten yhtiöiden markkinaosuus nousi kertomusvuonna 40 prosenttiin, kertamaksuisissa sijoitusvakuutuksissa jopa yli 50 prosenttiin.

Myös vapaaehtoisten eläkevakuutus ten suosio kasvoi. Yritysten ja yksityishenkilöiden ottamien yksilöllisten eläkevakuu-

Henki- ja vahinkovakuutuksen maksutulon kehitys, mrd mk

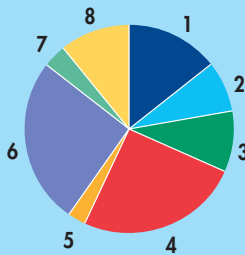

Säästömarkkinoiden jakautuminen 1994*

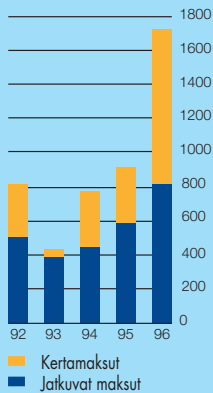
* Lähde: Enskilda research

Henkivakuutuksen markkinaosuudet 1996

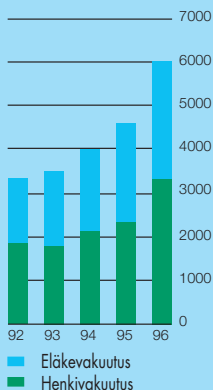
1 Kaleva	14,4%
2 Nova	7,9%
3 Henki-Tapiola	9,5%
4 Suomi-Salama	25,1%
5 Verdandi, Liv-Alandia	3,0%
6 Merita Henkivakuutus	25,8%
7 Leijona	3,5%
8 Aurum	10,9%

Kalevan maksutulo, Mmk

Kalevan vastuovelka, Mmk

(Omallalla vastuulla oleva)

tusten maksutulo nousi lähes 1,7 miljardiin markkaan eli runsaat 40 prosenttia edellisestä vuodesta. Pelkästään yrityksille suunnatun ryhmäläkevakuutuksen maksutulo sen sijaan aleni edellisen vuoden poikkeuksellisesta 3,0 miljardista markasta noin 1,1 miljardiin markkaan.

Sijoitussidonnaisten eli unit linked -tyyppisten vakuutusten kysyntä lisääntyi jonkin verran, mutta niiden maksutulo jäi edelleen vaatimattomaksi, noin sataan miljoonaan markkaan. Muutaman Suomessa aktiivisesti toimivan ulkomaisen yhtiön merkitys oli kotimaisten yhtiöiden rinnalla marginaalinen.

Henkivakuutuksen kasvu jatkuu

Varsin yleisesti uskotaan, että henkivakuutustoiminnan vahva kasvu jatkuu pitkälle ensi vuosituhatvuoden puolelle, tosin viime vuosia hitaampana. Perusteluksi on useimmiten esitetty kolme keskeistä kansantaloudellista tai demografista syytä.

Yksityishenkilöillä on edelleenkin pankkitalletuksia noin 200 miljardia markkaa, joille hyvitetty keskimääräinen korko on kahden prosentin luokkaa. Todennäköisesti huomattava osa näistä hakeutuu lähivuosina paremmin tuottaviin sijoituskohteisiin kuten säästöhenkivakuutuksiin. Pankkien omat henkivakuutusyhtiöt ovat eturivissä vauhdittamassa tätä kehitystä. Pankkitalletusten 100-prosenttisen valtiontakuun kaavailtu alentaminen pankkiryhmäkohtaiseen 150 000 markkaan tallettajaa kohti lisää toteutuessaan ainakin suurtallettajien kiinnostusta muita sijoitusvaihtoehtoja kohtaan.

Suomeen on muodostunut uusi, niin sanottu perijöitten sukupolvi. Ne ikäluokat, jotka jälleenrakensivat Suomen sodan raunioitten jäljiltä, ovat nyt periyttämässä omaa, pääosin asuntoihin ja kiinteistöihin liittyvää varallisuuttaan seuraaville sukupolville. Ilmiö, joka Ruotsissa käynnistyi jo runsaat 20 vuotta sitten, merkinnee käytännössä uusien sijoitusten suuntautumista enenevässä määrin rahoitusvarallisuuden ja siten myös säästömuotoisiin vakuutuksiin. Kehitystä vahvistaa samanaikainen suuntaus omistusasumisesta vuokra-asumiseen.

Pitkään jatkunut taloudellinen lama ja ennusteet työttömyysasteen jäämisestä pitkäaikaisesti yli kymmeneen prosenttiin ovat asettamassa rajat yhteiskunnan rahoittaman sosiaaliturvan kehittämiseksi ja jopa sen säilyttämiseksi nykyisellään. Väestön nopea ikääntyminen luo lisäksi uusia erityishaasteita näihin päiviin asti hyvin toimineelle sosiaaliturvajärjestelmällemme. On todennäköistä, että keskeisten EU-maiden tapaan entistä suurempi osa perusturvan ylittävästä sosiaaliturvasta jää myös Suomessa kansalaisten itsensä rakennettavaksi ja rahoitettavaksi. Henkivakuutusyhtiöille tällainen kehitys on suuri mahdollisuus, joka samalla edellyttää uudenlaisia tuoteinnovaatioita vanhenevan väestön yksilöllisiin tarpeisiin.

Henki-Sammon perustaminen

Henkivakuutusalan viime vuosien kehitys ei Sampo-ryhmässä ole tullut yllätyksenä. Vahinkovakuutuksen rakennejärjestelyjen yhteydessä on jo useamman vuoden ajan pyritty löytämään myös sellainen henkivakuutustoiminnan malli, joka mahdollistaisi Sampo-ryhmän täysipainoisen mukanaolon voimakkaasti kasvavilla henkivakuutusmarkkinoilla. Kalevan keskinäinen yhtiömuoto ei riittävän hyvin sovellu kasvun edellyttämään omien pääomien ja vakavaraisuuden vahvistamiseen.

Keväällä 1996 kävi ilmeiseksi, ettei lyhyellä aikavälillä ollut löydettävissä ratkaisua, joka pääomahuollon varmistamisen ohella samalla yhdistäisi Kalevan ja Sammon osakkuusyhtiön Henkivakuutusosakeyhtiö Novan toiminnan ja resurssit. Jäljempänä kuvatun rakennejärjestelyn jälkeenkin Nova jatkaa Teollisuusvakuutus Oy:n asiakkaiden pääasiallisena henkivakuutusyhtiönä.

Kalevan hallintoelimien syksyllä 1996 hyväksymän suunnitelman mukaisesti Sampo-ryhmään perustettiin uusi henkivakuutusyhtiö, Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo, josta Sampo-konserni omistaa noin 80 prosenttia ja Kaleva noin 20 prosenttia. Keskeisenä osana rakennejärjestelyä Kaleva siirsi vuoden 1997 alussa uuteen yhtiöön eläkevakuutustoimintansa sekä Teollisuusvakuutus ulkomaisen henkilälleenvakuutustoimintansa liiketoiminta-

Sammon henkivakuutus

siirtona. Siirretyn eläkevakuutuskannan vastuuvetka oli vuoden 1996 päättyessä 2 640 miljoonaa markkaa ja jälleenvakuutuskannan vastuuvetka noin 270 miljoonaa markkaa.

Siirtyneen liiketoiminnan lisäksi Henki-Sampo käynnisti vuoden 1997 alussa myös säästö- ja sijoitusvakuutusten sekä yritysille suunnatun Ryhmäoptimi-tuotteen myynnin. Kaleva jatkaa aktiivista toimintaa markkinoimalla palkansaaja- ja toimihenkilöjärjestöjen jäsenille perheen perusturva antavaa Ryhmäsampo-tuotetta. Lisäksi Kaleva hoitaa ennen 1.1.1997 myytyjen henki- ja säästövakuutusten kantaa. Uusia säästömuotoisia vakuutuksia Kaleva ei enää myy. Kalevaan jääneiden henkivakuutusten vastuuvetka oli tilinpäätöksessä noin 3 400 miljoonaa markkaa. Vakuutuksenottajia Kalevalla on runsaat 300 000.

Eläkevakuutusten yhteenlasketun vastuuvetkan mukainen osuus Kalevan sijoituskannasta omaisuuslajikohtaisesti jaettuna siirtyi Henki-Sampoon vuoden 1997 alussa. Kalevan omistamat Vakuutusosakeyhtiö Sammon A- ja B-osakkeet jäivät kuitenkin kokonaisuudessaan Kalevaan.

Henki-Sampoon siirtyneen eläkevakuutuskannan vakuutuksenottajille maksetaan rahakorvaus siitä, että heidän osakkuutensa ja siihen liittyvät oikeudet eläkevakuutuksia hoitavassa yhtiössä päättyvät. Noin 30 000 vakuutuksenottajalle maksettavan korvauksen yhteismäärä on arviolta 30 miljoonaa markkaa.

Kalevan toiminta 1996

Kalevan ensivakuutusmaksutulo kasvoi lähes 90 prosenttia ja oli 1709 miljoonaa markkaa. Kertamaksujen osuus maksutulosta oli 880 miljoonaa markkaa. Kalevan toiminnan painopiste on ollut jatkuva-maksuisissa henki- ja eläkevakuutuksissa, joiden osuus maksutulosta oli suurempi kuin alalla keskimäärin.

Kalevan markkinaosuus oli alan kokonaismaksutulosta laskettuna ennakkotietojen mukaan 14,4 prosenttia sen oltua vuotta aikaisemmin 12,3 prosenttia. Voimakkaammin kasvoi yksilöllinen henkivakuutus, jonka maksutulo enemmän kuin kaksinkertaistui ja oli runsaat 1180 miljoonaa markkaa.

Erityisesti kertamaksuluonteisten sijoitusvakuutusten myynti lisääntyi merkittävästi alan yleisen kehityksen mukaisesti.

Vapaaehtoisten eläkevakuutusten yhteenlaskettu maksutulo oli noin 390 miljoonaa markkaa eli kolmanneksen edellisvuotista suurempi. Myönteisimmin kehittyivät yksityishenkilöiden eläkevakuutukset, joista saatu maksutulo oli 215 miljoonaa markkaa. Yritysten ottamista eläkevakuutuksista maksutuloa kertyi 175 miljoonaa markkaa, josta ainoastaan 15 miljoonaa markkaa ryhmäeläkevakuutuksista. Yksilöllisissä eläkevakuutuksissa Kalevan markkinaosuus oli runsaat 22 prosenttia.

Ryhmähenki- ja tapaturmavakuutusten yhteenlaskettu maksutulo kasvoi viidenneksen ja oli 140 miljoonaa markkaa. Työntekijäin ryhmähenkivakuutuksesta Kalevalle kirjatun pooliosuuden nousuminen selittää kasvusta pääosan.

Sijoitussidonnaisen Rahasto-Optimin maksutulo jäi edelleen vaatimattomaksi, seitsemään miljoonaan markkaan. Kiinnostus tuotetta kohtaan on kuitenkin selvästi kasvamassa, ja tarjolla olevien rahastovaihtoehtojen määrää on lisätty vuoden 1997 alkupuoliskolla.

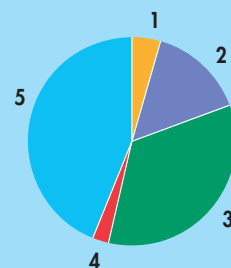
Kalevan sijoitustoiminnassa kulunut vuosi oli menestyksellinen. Sijoitustoiminnan nettotuotto oli emoyhtiössä 374 miljoonaa markkaa eli lähes 60 prosenttia suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Lisäksi sijoituksiin liittyvät arvostuserot kaksinkertaistuivat tilivuoden aikana ja nousivat 700 miljoonaan markkaan.

Kalevan sijoituskanta oli kertomusvuoden päättyessä markkina-arvoltaan lähes 6,6 miljardia markkaa eli kolmanneksen suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Sijoituksista 51 prosenttia oli korkosijoituksia, 34 prosenttia osakkeita ja 15 prosenttia kiinteistöjä.

Uusia sijoituksia tehtiin nettomääräisesti noin 1,6 miljardia markkaa. Osakesijoitusten ja ulkomaisten sijoitusten osuutta kasvattamalla on pyritty nostamaan pitkän aikavälin tuottotasoa sekä parantamaan sijoituskannan riski/tuotto-suhdetta. Vuoden 1996 aikana ulkomaisille arvopaperimarkkinoille sijoitettiin lähes 700 miljoonaa markkaa, ja ulkomaisten sijoitusten osuus sijoituskannasta kasvoi 1,6 prosenttia.

Kalevan sijoituskanta 31.12.1996

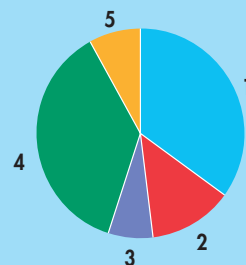
(Käyvin arvo 6 572 Mmk)

1	Markkinaraha	4,5 %
2	Kiinteistöt	14,9 %
3	Osakkeet	34,1 %
4	Luotot	2,7 %
5	Joukkovelkakirjalainat	43,8 %

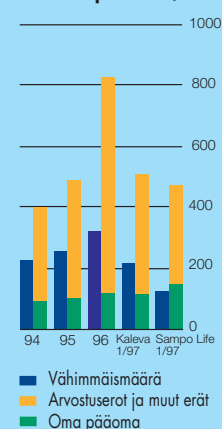
Kalevan ulkomaisten sijoitusten jakautuma 31.12.1996

(Käyvin arvo 1 156 Mmk)

1	Joukkovelkakirjalainat	35,3 %
2	Korko- ja osakerahastot	12,4 %
3	Kiinteistöt	7,1 %
4	Osakkeet	37,3 %
5	Indeksisidonnaiset joukkovelkakirjalainat	7,9 %

Toimintapääoma, Mmk

tusten osuus koko sijoituskannasta nousi 18 prosenttiin. Myös Kalevan uudet kotimaiset sijoitukset kohdistuivat lähinnä osakkeisiin ja joukkovelkakirjalainoihin.

Kalevan kiinteistöt ovat pääosin sijainniltaan keskeisiä liike- ja toimistotiloja. Kiinteistökannan potentiaalinen nettotuotto oli 7,4 prosenttia käyville arvoille laskettuna. Kiinteistöjen vajaakäyttöaste oli vuoden vaihteessa 6,2 prosenttia. Vuoden

1997 alkukuukausina vuokraustilanne on edelleen parantunut.

Kalevan korvauskulut kasvoivat seitsemän prosenttia vuodesta 1995 ja olivat 555 miljoonaa markkaa. Korvauskuluista takaisinostot muodostivat 125 miljoonaa markkaa ja muut maksetut korvaukset ilman korvaustoiminnan liikekuluja 330 miljoonaa markkaa. Varsinaisen riskiliikkeen vahinkosuhte oli edellisten vuosien tapaan hyvä.

Kalevan liikekulut olivat runsaat 151 miljoonaa markkaa eli 13 prosenttia edellisvuotista suuremmat. Voimakkaan volyymikasvun seurauksena erityisesti vakuutusten hankinta- ja hoitokulut nousivat. Liikekulujen sopeuttamiseksi vakuutuksista saatavaan kuormitustuloon tarkistettiin myyntipalkkioita ja vakuutuksista perittäviä kustannuksia. Emoyhtiön palveluksessa oli vuonna 1996 keskimäärin 139 henkeä. Vuoden 1997 alussa Kalevan henkilömäärä aleni 37 henkilöön liiketoiminnan uudelleenjärjestelyn seurauksena.

Kalevan konsernin taloudellinen tulos oli vähintään tyydyttävä ja tilikauden voitoksi muodostui 17,2 miljoonaa markkaa. Emoyhtiössä tilikauden voitto verojen jälkeen oli 21,2 miljoonaa markkaa. Lisäksi omaisuuden arvostuserot kasvoivat merkittävästi. Yhtiöön sitoutuneen kokonaispääoman tuottotaso nousi 12,6 prosenttiin.

Vakuutuksenottajille annetut lisäedut ja hyvitykset olivat vuonna 1996 yhteensä 127 miljoonaa markkaa, mistä 113 miljoonaa markkaa käytettiin vakuutussäästöjen asiakashyvityksiin. Asiakashyvitys oli koko vakuutuskannalle keskimäärin 2,4 prosenttia ja korkeimmillaan 2,7 prosenttia. Kalevan antama noin 7 prosentin kokonaishyvitys 4,5 prosentin laskuperuste korko mukaan lukien oli varsin kilpailukykyinen.

Kalevan vakavaraisuus kehittyi vuoden 1996 aikana myönteisesti. Toimintapääoma oli tilivuoden päättyessä 818 miljoonaa markkaa, joka on 500 miljoonaa markkaa vaadittua vähimmäismäärää suurempi. Tasoitusmäärä mukaan lukien Kalevan vakavaraisuuspääoma oli noin 900 miljoonaa markkaa eli 15,2 prosenttia

omalla vastuulla olevasta, ilman tasoitusmäärää lasketusta vastuuvälästä.

Tulevaisuuden näkymät

Sammon henkivakuutustoiminnan lähi vuosien painopiste on kotimaassa, mistä löytyvät myös pääasialliset kilpailijat. Keskeisin kohderyhmä on Yksityis-Sammon ja Yritys-Sammon yli miljoonan vahinkovakuutusasiakkaan asiakaskunta. Valta kunnallisesti kattavassa konttoriverkostossa työskentelevät sampoalaiset muodostavat myös henkivakuutuksessa tärkeimmän myynti- ja palvelukanavan. Tuotteiden aktiivista tarjontaa täydentää pelkästään henki- ja eläkevakuutuksiin keskittynyt Henki-Sammon oma, pääosin alueille hajautettu 50 hengen myyntiorganisaatio.

Kilpailu henki- ja eläkevakuutuksista tullaan käymään lähinnä Sammon ja asiakkaan pankkiryhmän henkivakuutusyhtiön välillä. Tämä kilpailu on nopeasti laajenemassa kotitalouksista myös yritysasiakkaiden segmenttiin. Pankkien yksityiskohtainen informaatio asiakkaiden taloudellisesta tilanteesta on kiistanon kilpailuetu, jonka vastapainoksi Sammon henkivakuutusyhtiöllä on tarjolla monipuolisempi tuotevalikoima, laaja vakuutusosaaminen sekä erityisesti näyttöä sijoitustoiminnan menestyksellisestä hoitamisesta.

Henkivakuutus on Sammon keskeinen kasvualue, jonka kehittämiseen yhtiö on valmis käyttämään merkittävästi pääomiaan ja vakavaraisuuttaan. Tähän strategiseen linjaukseen on ylimmän johdon lisäksi sitoutunut vahvasti koko Sammon organisaatio. Uudistuneen rakenteen puitteissa Sammon kilpailukyky on kotimaan kasvavilla henkivakuutusmarkkinoilla kaiken kaikkiaan hyvä.

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva

1 000 mk	1996	1995
Tuloslaskelma 1.1.-31.12.		
Vakuutusmaksutulo	1 709,2	902,6
Jälleenvakuuttajien osuus maksutulosta	-29,0	-18,8
Sijoitustoiminnan tuotot	572,0	446,7
Korvauskulut	-554,7	-518,9
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-1 340,9	-497,7
Liikekulut	-151,5	-134,2
Sijoitustoiminnan kulut	-197,9	-211,8
Muut kulut	-1,2	-0,8
Vakuutustekninen tulos	6,1	-32,8
Muut tuotot ja kulut	-2,5	-2,5
Verot	-9,6	-5,9
Tilinpäätöserät	27,2	57,2
Tilikauden voitto	21,2	16,0
Tase 31.12.		
Aineettomat hyödykkeet	17,8	19,6
Sijoitukset	5 830,6	4 475,3
Saamiset	70,6	84,7
Muu omaisuus	85,7	109,4
Siirtosaamiset	211,8	150,2
Vastaavaa yhteensä	6 216,4	4 839,2
Sidottu oma pääoma	51,0	51,0
Vapaa oma pääoma	75,1	58,9
Varaukset	25,6	52,8
Vakuutustekninen vastuuvelka	6 005,4	4 560,4
Velat	13,5	68,1
Saadut ennakot ja siirtovelat	45,8	48,1
Vastattavaa yhteensä	6 216,4	4 839,2

LAKISÄÄTEINEN TYÖELÄKEVAKUUTUS

Eläke-Sampo on työeläkevakuutusyhtiö, jonka asiakkaita ovat yrittäjät ja yritykset, työssäkäyvät ja eläkkeensaajat. Lakisääteisestä työeläketurvasta huolehtivana yhtiönä Eläke-Sampo vastaa vakuutus- ja korvauspalveluista sekä turvallisesta ja tuottavasta sijoitustoiminnasta. Eläke-Sammon konserniin kuuluu emoyhtiö Eläke-Sammon lisäksi tytär- ja osakkuusyhtiöinä 120 asunto- ja kiinteistöyhtiötä sekä kaksi muuta yhtiötä.

Eläke-Sammon vakuutusmaksutulo kasvoi 10 prosentilla lähes 5,2 miljardiin markkaan vuonna 1996. Maksutulon kasvuun vaikutti TEL-maksuprosentin puolen prosentin kasvu sekä maksun perusteena olevan palkkasumman kasvaminen arviolta 6,5 prosenttia.

Kertomusvuoden sijoitustoiminnan ja hoitokustannusliikkeen tulos oli yli 160 miljoonaa markkaa parempi kuin edel-

lisenä vuonna: vuoden 1996 tulos oli noin 279 miljoonaa markkaa. Tästä summasta noin 187 miljoonaa markkaa käytetään vakavaraisuuden kartuttamiseen ja loput TEL-asiakkaittemme hyväksi palauttamalla asiakkaille 92 miljoonaa markkaa asiakashyvytyksinä eli maksunalennuksina.

Vuonna 1996 sijoitustoiminnan toimintaympäristö oli suotuisa pörssikursien nousun ja korkojen laskun ansiosta. Sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat yli 1,6 miljardiin markkaan edellisvuoden noin 1,4 miljardista markasta. Lisäystä kertyi 17 prosenttia.

Nykyään melkein puolet Eläke-Sammon sijoituskannasta on valtion joukko-velkakirjalainoina, joihin sijoittaminen on jäänyt asiakas- ja TEL-lainojen vaimean kysynnän vuoksi lähes ainoaksi vaihtoehdoksi.

Kertomusvuoden lopussa eläkeyhtiöiden sijoitustoiminnan lainsäädäntöä muutettiin siten, että eläkeyhtiöt voivat nyt hajauttaa aiempaa suuremmissa määrin työeläkevaroja erilaisiin kohteisiin, esimerkiksi osakkeisiin. Lainmuutosten myötä muun muassa työeläkeyhtiöiden vakavaraisuusvaatimukset kasvavat ja koko vakavaraisuuden valvontamekanismia uudistetaan.

Myös työeläkevakuutusyhtiöiden hallintoon liittyvä lainsäädäntö on uusiutunut selvitäsmies Louekosken kesäkuussa 1996 tekemän esityksen pohjalta. Tavoitteena on muun muassa varmistaa työeläkeyhtiöiden sijoitustoiminnan itsenäis-

syys. Lisäksi laissa otetaan kantaa työeläkeyhtiön mahdollisuuksiin hankkia toisen eläkeyhtiön tai luotto- tai rahoituslaitoksen osakkeita. Laissa täsmennetään myös työeläkeyhtiön toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten kelpoisuusvaatimuksia.

Eläkevakuutus syntyy yhteistyöstä

Työeläkeyhtiöt tarvitsevat valtakunnallisen, monipuolisen ja tehokkaasti toimivan jakeluverkoston nykyisten ja uusien asiakkaiden palvelemiseksi. Eläke-Sammon palvelu on osa Sampo-ryhmän kokonaisvaltaista palvelua koko maan kattavan palveluverkoston ansiosta: asiakkaamme voivat hoitaa sekä eläke-, henki- että vahinkovakuutusasioitaan Sammon toimipisteissä kautta koko Suomen.

Lähes kaikki Eläke-Sammon vakuutetut työskentelevät yrityksissä, joiden muusta vakuutusturvasta huolehtivat Yrittäjä-Sampo, Yksityis-Sampo ja Teollisuusvakuutus. Vahinkovakuutusyhtiöt toimivat usein samalla paikkakunnalla kuin asiakas ja ovat siten asiakkaan lähellä myös työeläkevakuuttamiseen liittyvissä asioissa. Näin voimme tarjota sujuvaa ja tehokasta kokonaispalvelua kaikille asiakkaillemme, yrittäjille ja yrityksille, työssäkäyville ja eläkkeensaajille.

Yksilöllistä palvelua

Eläke-Sammon toiminnassa palvelut ja niiden korkea laatu ovat keskeisellä sijalla. Tavoitteena on rakentaa yhdessä asiakkaan kanssa asiakasyritykselle parhaiten soveltuva palvelukokonaisuus, jossa asiakkaan erityistoivomukset on otettu huomioon. Kertomusvuonna Eläke-Sampo kehitti yhdessä Yksityis-Sammon ja Yrittäjä-Sammon kanssa erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten työeläkevakuutuspalveluita.

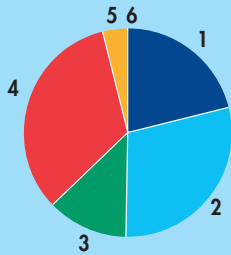
Eläke-Sampo palvelee asiakkaitaan heidän tarpeittensa mukaan. Loppuvuo-

Vakuutusosakeyhtiö Eläke-Sampo

Mmk	1996*	1995
Liikevaihto	6 854,7	6 559,5
Kokonaisvakuutusmaksutulo	5 236,1	4 752,1
Korvauskulut	4 813,2	4 474,2
Toimintakulut	150,5	137,2
Sijoitustoiminnan nettotuotto	1 629,1	1 385,1
Sijoitustoiminnan suorat nettotuotot	1 480,2	1 412,3
Vastuuelan määrä	25 922,0	23 535,2
Taseen loppusumma käyvin arvoin	28 439,5	24 915,0
Vakuutusyhtiölain mukainen toimintapäätös	2 462,8	1 223,1
Henkilöstö keskimäärin	275	276

* Luvut tilintarkastamattomia

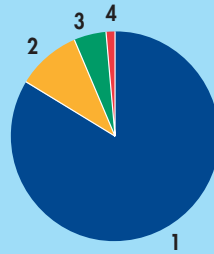
Eläkeyhtiöiden markkinaosuudet 1996

1	Eläke-Sampo	21,2 %
2	Eläke-Varma	29,1 %
3	Eläke-Tapiola	12,4 %
4	Ilmarinen	33,5 %
5	Eläke-Verdandi	3,5 %
6	Pensions-Alandia	0,3 %

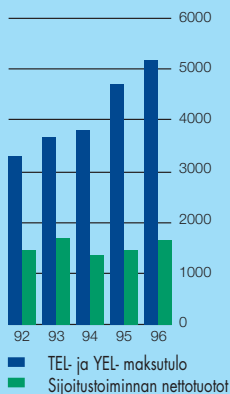
* Sisältää vain lakisääteisen TEL- ja YEL-eläkevakuutuksen. Luvut perustuvat ennakkotietoihin.

Eläke-Sammon asiakkaiden pääasiallinen vahinkovakuutusyhtiö (työsuhteista laskettuna)

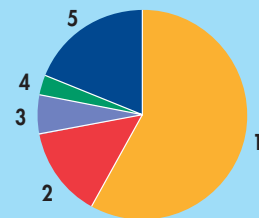

1	Yritys-Sampo	83,5 %
2	Teollisuusvakuutus	10,0 %
3	Yksityis-Sampo	5,0 %
4	Muut	1,5 %

Vakuutusmaksutulo ja sijoitus-toiminnan nettotuotot, Mmk

Sijoituskanta 31.12.1996 (Käyvin arvoin)

1	Rahoitusmarkkinavälineet	58 %
2	Kiinteistöt	14 %
3	Osakkeet	6 %
4	Sijoituslainat	3 %
5	Eläkelainat	19 %

desta asiakkaat saavat arvion seuraavan vuoden TEL-ennakkomaksuista budjetointinsa helpottamiseksi. Yrittäjät saavat vuodenvaihteessa ja aina halutessaan tarkan laskelman työtuloonsa sidotuista eduista ja kustannuksista. Asiakkaat saavat Eläke-Sammosta tietoa eri eläkevaihtoehdoista ja eläkkeen määrästä eri tilanteissa. Samoin yrityksille annetaan arvioita eläkkeistä aiheutuvista mahdollisista kustannuksista.

Eläke-Sampo on mukana kertomusvuoden alussa käynnistyneessä Työeläkelaitosten liiton Huomisen työkyky -projektissa. Projektin tarkoituksena on vauhdittaa työpaikkojen työkykyä ylläpitävää toimintaa ja siten tukea työkykyä ja työelämässä pysymistä. Vuoden aikana Eläke-Sammon asiantuntijat ovat tarjonneet asiakasyrityksille koulutusta ja neuvontaa sekä keskustelleet asiakasyritysten edustajien kanssa työkyvyn merkityksestä ja sen ylläpitämisestä.

SAMPO-RYHMÄN JOHTO

Pääjohtaja,
Sammon toimitusjohtaja
Jouko K. Leskinen*

Jouko K. Leskinen

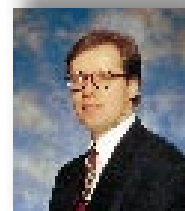
Yksityis-Sammon toimitusjohtaja,
Sammon varatoimitusjohtaja
Hannu Kokkonen*

Hannu Kokkonen

Juha Toivola

Juhani Vesterinen

Teollisuusvakuutuksen toimitusjohtaja,
Sammon varatoimitusjohtaja
Juha Toivola*

Yritys-Sammon toimitusjohtaja
Juhani Vesterinen*

Henki-Sammon ja Kalevan toimitusjohtaja
Matti Rantanen*

Sijoitusjohtaja
Martti Porkka*

Matti Rantanen

Martti Porkka

Kari Ola

Konsernin talousjohtaja
Kari Ola*

Suunnittelujohtaja
Juhani Kangas*

Kansainvälisten toimintojen johtaja
Eero Holma*

Run-off-yhtiöiden toimitusjohtaja
Matti Ruuhonen*

Juhani Kangas

Eero Holma

Matti Ruuhonen

Otson toimitusjohtaja
Veli Kalle Tavakka

Suomen Vakuutuksen toimitusjohtaja
Antti Savolainen

Eläke-Sammon toimitusjohtaja
Markku Hyvärinen

Veli Kalle Tavakka

Antti Savolainen

Markku Hyvärinen

* Kuuluvat Sampo-konsernin johtoryhmään

SIIJOITUSANALYYSEJÄ

Ainakin seuraavat osakevälittäjäyrietykset ja sijoitusanalyytikot ovat arvioineet Sampo sijoituskohteena vuonna 1996.

		puh.
ABN AMRO Hoare Govett	Tim Dawson Roland Andreasson	+44 171 374 7084
Alfred Berg Pankkiiriliike Oy	Ronny Ruohomaa	+44 171 786 0811
Pankkiiriliike Arctos Securities Oy	Bengt Dahlström	09 5499 3315
Barclays de Zoete Wedd	Angus Runciman	+44 171 956 4259
Enskilda Securities	Anders Brege	+44 171 638 2464
Erik Penser Fondkommission AB	Håkan Persson	+46 8 463 8022
Goldman Sachs International	Giovanni Govi	+44 171 774 2526
HSBC James Capel	Michael Broom	+44 171 336 2410
Merita Pankkiiriliike Oy	Elina Timonen	09 1234 0320
Morgan Stanley	Martin Borghetto	+44 171 425 6612
NatWest Securities	Melanie Thornton	+44 171 375 6367
Opstock Securities	Jukka Lindén	09 404 4374
Postipankki	Ilkka Salonen	020 425 2948
Svenska Handelsbanken	Martin Gottlob	+45 33 41 82 97

SAMPO-RYHMÄN TOIMIPAIKAT

Sampo Yritys-Sampo

Postiosoite:
20025 SAMPO
Käyntiosoite:
Yliopistonkatu 27
Turku
Puh. 010 515 300
Telex: 62242 sampo fi
Fax: 010 514 1811

Postiosoite:
00025 SAMPO
Käyntiosoite:
Aleksanterinkatu 11
Helsinki
Puh. 010 515 311
Telex: 62242 sampo fi
Fax: 010 514 4028

Teollisuusvakuutus Suomen Vakuutus

Postiosoite:
00035 TEOLLISUUS-
VAKUUTUS
Käyntiosoite:
Vattuniemenkuja 8 A
Helsinki
Puh. 0105 1512
Telex: 124832 assur fi
Fax: 010 514 5232

Otso

Postiosoite:
PL 126
00121 Helsinki
Käyntiosoite:
Bulevardi 10
Helsinki
1.6.1997 alkaen
PL 101
00211 Helsinki
Käyntiosoite:
Vattuniemenkuja 8 A
Helsinki
Puh. 0105 1517
Fax: 010 514 6288

Henki-Sampo Kaleva

Postiosoite:
PL 347
00101 Helsinki
Käyntiosoite:
Kluuvikatu 3
Helsinki
Puh. 010 515 311
Telex: 62242 sampo fi
Fax: 010 514 4232

Eläke-Sampo

Postiosoite:
PL 290, 00181 Helsinki
Käyntiosoite:
Lapinlahdenkatu 1 b
Helsinki
Puh. 0105 1514
Telex: 62242 sampo fi
Fax: 010 514 4752

Muut konttorit

Alajärvi
Espoo
- Leppävaara
- Tapiola
Forssa
Hamina
Harjavalta
Heinola
Helsinki
- Aleks
- Hakaniemi
- Itäkeskus
- Kannelmäki
- Malmi
- Mannerheimintie
- Sörnäinen
Huittinen
Hyvinkää
Hämeenlinna
Iisalmi
Ikaalinen
Imatra
Joensuu
Jurva
Jyväskylä
Jämsä
Järvenpää
Kajaani
Kangasala
Kankaanpää

Kauhajoki
Kemi
Kemijärvi
Kerava
Keuruu
Klaukkala
Kokemäki
Kokkola
Kotka
Kouvola
Kuopio
Kuusamo
Lahti
Laitila
Lappeenranta
Lapua
Lieksa
Lohja
Loimaa
Loviisa
Mikkeli
Mänttä
Nokia
Nummela
Närpiö
Oulu
Paimio
Parainen
Pieksämäki
Pietarsaari
Pori
Porvoo
Raahe
Raisio
Rauma
Riihimäki
Rovaniemi
Saarijärvi
Salo
Savonlinna
Seinäjoki
Somero
Suonenjoki
Tammisaari
Tampere
Toijala
Tornio
Turku
- Yliopistonkatu
- Hämeenkatu
Uusikaupunki
Vaasa
Valkeakoski

Vammala
Vantaa
- Tikkurila
- Myyrmäki
Varkaus
Virrat
Ylivieska
Ähtäri
Äänekoski

Palvelupisteet:

- Orivesi
- Viitasaari

TYTÄRYHTIÖT JA EDUSTUSTOT ULKOMAILLA

Tytäryhtiöt

Sampo Industrial Insurance N.V.

Toimitusjohtaja
Eero Holma

Pääkonttori
K.P. van der
Mandelelaan 90
3062 MB Rotterdam
The Netherlands
Puh: 990 31 10 452 7299
Fax: 990 31 10 452 4403

Hollannin
aluetoimisto
K.P. van der
Mandelelaan 90.
3062 MB Rotterdam
The Netherlands
Puh: 990 31 10 212 1000
Fax: 990 31 10 212 0850

Saksan aluetoimisto
Rennbahnstrasse 72,
60528 Frankfurt a.M.
Deutschland
Puh: 990 49 69 967 8050
Fax: 990 49 69 670 1441

Englannin
aluetoimisto
2 Seething Lane
London EC3N 4SA
United Kingdom
Puh: 990 44 171 208 8400
Fax: 990 44 171 208 8402

Sampo Industri- försäkring AB

Jacobs Torg 3
Box 16136
103 23 Stockholm
Sverige
Puh. 990 46 8 5661 0500
Fax 990 46 8 5661 0540
Toimitusjohtaja
Matti Rattik

Sampo Kindlustuse AS

Harju 6
EE-00001 Tallinn
Eesti
Puh: 990 372 6 310 551
Fax: 990 372 6 310 579
Toimitusjohtaja
Kari Aitolehti

Edustustot

Sampo-ryhmä

Nevskij Prospekt 57
(Nevskij Palace Hotel)
191025 St. Petersburg
Russia
Puh: 990 7 812 311 7349
Fax: 990 7 812 301 7355
Edustuston päällikkö
Pirjo Myyryläinen

SAMPO

Internet <http://www.sampo.fi>

